

Talousarvio 2010
Taloussuunnitelma 2010-2012

Liperin kunta

SISÄLTÖ	Sivu
Kunnanjohtajan katsaus	4-6
Kunnan toimintaympäristö	7-14
Kuntastrategia ja hallitusohjelma	15-20
Toiminta ja talous	
Taloussuunnitelman 2010-2012 yleisperustelut	21-22
Talouden tasapainottamisohjelma	23-29
Sitovuusmääräykset	30
Vuoden 2010 talousarvion yleisperustelut	31-33
Käyttötalous 2010	34-82
Tuloslaskelma 2010	83
Investoinnit 2010-2012	84-88
Rahoituslaskelma 2010	88
Tytäryhtiöiden toiminta ja talous	89-91

Kunnanjohtajan katsaus

Kohti uudistuvaa palvelurakennetta, kohti talouden tasapainoa 2010-2015

Kuntien päättäjät ovat joutuneet aloittamaan vaativan luottamushenkilötehtävänsä sekavissa tunnelmissa. Monissa kunnissa vuoden 2009 budjettikirja on avattu kesken vuoden. Taluskriisi kohdentui ensin suuriin ja vahvoihin kuntiin yhteisöverojen romahdettua. Enemmän valtionosuuksien varassa elävät kunnat kokevat takapakin vasta parin vuoden viiveellä. Heikentynyt työllisyys leikkaa verotuloja ja lisää mm. toimeentulotukimenoja. Vaikka menojen kasvuvauhtia saataisiin hiljennettyä puoleen tähänastisesta, voi kuntatalous olla ensi vuonna lähes miljardin alijäämäinen.

Liperin kunnassa on käynnistetty kesän 2009 aikana talouden tasapainottamistyön II vaihe.

I vaiheessa vuosina 2004-2008 oli urakkana saada vuosikate poistojen tasolle ja vuodet 2009-2015 ovat ns. alijäämäohjelmavuosia. Alijäämä tulee saada katetuksi vuoteen 2015 mennessä valtuuston päätöksen mukaisesti. Alijäämän ennakoitaan lisääntyvän vielä vuosina 2009 ja 2010, minkä jälkeen ennakoitaan taas päästävän vuosikatteen yli poistojen ja "kiinni" alijäämään. Nyt alkava jakso tarkoittaa uudistuvia palvelurakenteita ja uudistuvia palvelun tuottamisen tapoja. Uusiin palvelurakenteisiin on ohjannut myös kansallinen tahtotila: Paras lainsäädännön mukaiset 20.000 asukkaan sosiaali- ja terveystaloustalouksien sekä valtion toimenpiteet poistaa alle 70 oppilaisten pienten koulujen valtionosuuslisä.

Talouden tasapainottamisen toimenpideohjelma on meitä kaikkia, niin virkamiehiä kuin luottamushenkilöitä sitova asiakirja lopputuloksensa osalta, mutta keinovalikoimaan ovat tervetulleita erilaiset tuottavuutta edistävät esitykset vuosien varrella. Vuoden 2010 toimintakateen kasvulle on asetettu suunnitelmassa 2.0 %:n kasvuraja, mutta toivottavaa olisi etupainotteisesti päästä jo alemmalle tasolle. Poistot nousevat vuoden 2010 alusta 2.1 M€:oon. Vaikka työttömyys onkin Liperissä maakunnan alhaisin, esitetään talousarvioesityksessä keskushallinnon toimialalla käynnistettäväksi yksi uusi työpaja kuntouttavaan työtoimintaan.

Seutupalveluja

Maakunnalliset ja seutupalveluja tuottavat yhtiöt ja liikelaitokset sekä Joensuun kaupunki isäntäkuntana palvelutuotannossamme on varautunut pääsääntöisesti -2 %:n kasvulla talousarvioon 2009 nähden. Talouden tasapainottaminen on yhteinen asia maakunnan kunnille.

Liperin kunnan keskushallinnossa muutoksia on odotettavissa ensi vuonna lomatoimen isännöinnin laajentuessa Ilomatsiin ja lähivuosien aikana edelleen Polvijärvelle. Lisäksi maaseutuhallinnon viranomaistehtävissä ja hallintopalveluissa edellytetään viiden henkilön ja 800 EU-tukea saavan tilan yhteistoiminta-alueiden muodostamista. Liperi on ilmaissut halukkuutensa toimia isäntäkuntana Joensuun seudulla joko yhden tai kahden alueen mallissa. Samoin ympäristöterveydenhuollossa (terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto) edellytetään vähintään 10 henkilötyövuoden yhteistoiminta-alueen muodostamista. Joensuun seudun lisäksi samasta yhteistoiminta-alueesta on kiinnostunut myös Keski-Karjala. Tämän yhteistoiminta-alueen valmistelu kohdistuu vuoteen 2010, koska tavoitteena on mahdollisesti yhteistoiminnan käynnistäminen vuoden 2011 alusta.

Palvelurakenneuudistus

En näe palvelurakenneuudistusta uhkana, vaan mahdollisuutenamme ja jatkeena aikaisempien vuosien työlle. Vaikeidenkin päätösten tekoa helpottaa paitsi oma taloustilanteemme, niin myös kansallinen näkymä kuntatalouden tilasta. Nyt jos koska meillä on mahdollisuus katsoa, mitkä ovat oikeasti ne välttämättömät palvelut ja miten missäkin taajamassa tuotettuina. Haluan edelleen pitää kiinni kannastani, että kolmen taajaman rakenne on Liperissä vahvuutemme tässäkin palvelurakenneuudistuksessa. Yhden taajaman rakenteella keskittäisimme kaikki palvelut yhteen pisteeseen, joka saattaisi olla taloudellisesti tehokasta, mutta kuntalaisten näkökulmasta välimatkat palvelujen hakemiseen pidentyisivät nykyisestään. Meidän palvelurakenneuudistuksemme tarkoittaa taajama-alueen ja sen ympäristön asukkaiden palvelutarpeeseen vastaamista. Meidän taajamamme ympäristöineen ovat selkeästi erityyppisiä väestörakenteensa vuoksi, minkä vuoksi palvelutuotanto tulee olla jatkossa entistä eriytyvämpää ja osittain myös keskittyneempää taajamissamme. Tämän suuntaista keskustelua kävimme jo syksyisessä valtuustoseminaarissamme ja toimenpiteitä on valmisteltu.

Palvelurakenneuudistuksessa meidän tulee toimia ajallisesti "etupainotteisesti" ja siten, että uudistuksia teemme samanaikaisesti kaikkialla, jolloin me kaikki tulemme osallisiksi muutoksesta ja uudistus koetaan yhteisen tekemisen

paikaksi. Tämä edellyttää vahvaa johtamista ja yhteistä poliittista päätöksentekoa. Etupainotteisesti myös siksi, että palvelurakennemuutokset edellyttävät joissain tapauksissa tila- ym. järjestelyjä, jotka vievät oman aikansa. Asetetut palvelutuotannon tuottavuustavoitteet edellyttävät palvelurakennemuutoksia ja uudenlaisia tapoja toimia.

Outokumpu-Liperi yhteistyö sosiaali- ja terveyspalveluissa

Vajaa vuosi yhteiseloä Outokummun kaupungin kanssa sosiaali- ja terveyspalveluissa on osoittanut sen, kuinka hyvin itse palvelutuotanto ja työntekijämme ovat lähteneet liikkeelle kahden valmisteluvuoden ansiosta. Sen sijaan tekniikkaan liittyvät toimialakohtaiset ohjelmisto-ongelmat, joiden siirtymään varauduttiin aivan liian lyhyellä aikajänteellä, ovat kaikissa vaiheissaan tuottaneet vaikeuksia. Sekään ei olisi ollut ongelmatonta, jos olisimme jatkaneet kahden kunnan ohjelmistolla vielä vuoden 2009 alusta.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottaminen nykyisellä palvelurakenteella on "aikakautensa tuote". Valtiovalta on nyt velvoittanut kunnat uudistusten eteen muodostamalla väh. noin 20.000 asukkaan yhteistoiminta-alueita, joilla tulee turvata kansalaisille mahdollisimman tasapuoliset sosiaali- ja terveyspalvelut. Tässä kuntakokoluokassa on arvioitu henkilöstömitoituksen olevan turvallinen sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelutuotannossa, samoin kuin taloudellinen liikkumavara on parempi tässä kuntakokoluokassa kuin yksittäisellä pienellä kunnalla.

Sosiaali- ja terveyspalveluissa ensimmäinen yhteistoimintavuosi on ollut hyvin pitkälti palvelun yhtenäistämiseen tähtäävää toimintaa, uuden työnantajan toimintatapoihin perehtymistä, uudenlaiseen johtamiskulttuuriin opettelua, jne. Sosiaali- ja terveyspalvelujen reilun 500 työntekijän ja 19.700 asukkaan sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämiseen on ryhdytty ennakkoluulottomasti. Kun taustalla ovat olleet vankat poliittiset strategiset päätökset, on palvelutuotanto lähtenyt etenemään tavoitteiden mukaisesti ja lähes kivuttomasti.

Sosiaali- ja terveyspalveluiden vuoden 2010 talousarviossa ja tulevien vuosien palvelustrategioissa on varauduttu kansallisen tahtotilan mukaisen palvelurakennemuutuksen vaiheittaiseen toteutukseen palvelujen keskittämisen, oman palvelutuotannon kehittämisen, laitospaikkojen vähentämisen sekä omien palveluprosessien uudelleenjärjestelyjen myötä. Ensi vuoden aikana teemme päätöksiä taajamiemme, mukaan lukien Outokumpu, palvelun tuotanto- ja toteutustavoista. Etenemme vaiheittain Viinijärven sote-palvelujen keskittämisestä Liperin sote-palvelujen keskittämiseen ja uudelleenjärjestelyihin. Ko. järjestelyissä pyrimme huomioimaan tekniselle toimialalle asetetun tavoitteen päästä eroon tappiollisista kiinteistöistä tai saada ne taloudellisiksi uudessa toiminnassaan. Samoin tyhjillään olevat kiinteistöt laitetaan myyntiin, ellei niille ole tarkoituksenmukaista käyttöä omassa palvelutuotannossamme. Palvelujen keskittäminen pääosin saman katon alle voi tuoda upean sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä työpajatoiminnan palvelukeskuksen esim. Viinijärvelle. Ylämyllyllä teemme tarvittavia lisätalajärjestelyjä tiettyjen erityispalvelujemme mahdollistamiseksi.

Palvelurakennemuutosten rinnalla asiakkuus on nostettava etusijalle. Kuntalaisten kuulemiset asiakastytyväisyyssmittauksin ja teknisissä järjestelmissämme on huomioitava paremmin. Asiakas, kuntalainen on päähenkilömme niukkenevillakin resursseilla. Sosiaali- ja terveyspalveluissa myös itseohjautuvuutta tukevia järjestelmiä on kehitettävä; itsehoitopisteet, tietotekniikan hyödyntäminen niin varauksissa, tiedonsaannissa kuin tiedonhaussa. Talousarviesitys pitää sisällään terveydenhoitajan, sairaanhoitajan lääkäreiden vastaanotolle, psykiatrisen sairaanhoitajan, psykologin, suuhygienistin ja terveystarkastajan uudet tehtävät, joilla päästään toteuttamaan palvelurakennemuutusta; palvelua omaksi toiminnaksemme.

Sivistystoimi

Sivistystoimeen kohdistuu talousarviesityksessä vuodelle 2010 supistustoimenpiteitä. Resurssien pienentyminen on seurausta oppilasmäärän pienentymisestä, kunnan asukasluvun kasvusta sekä valtion sivistystoimen valtionosuuksiin kohdistaneista toimenpiteistä (alle 70 oppilaan koulujen vo-poisto). Sivistystoimen valtionosuudet ovat pienentyneet vuosien 2006-2008 aikana n. 2 M€ eikä kuitenkaan esim. kouluverkkoon ole tehty tarvittavia rakennemuutoksia. Niin kuin olemme havainneet kouluasiat ja erityisesti kyläkouluverkosto puhuttaa Joensuun seudulla. Näkemykseni mukaan meidän tulee mennä Liperissä kohti kolmen taajaman perusopetuskoulumallia, jota tukevat 2-3 kyläkoulua. Esitän sivistyslautakunnan kielteisestä päätöksestä huolimatta kahden kyläkoulun (Risti ja Vaivio) lakkautusta syksystä 2010 alkaen. Talousarviossa on varauduttu Liperin kirkonkylän pienten koulun toiminnan siirtämisestä koulukeskukseen. Ylämyllyn alueella Honkalammen koulun oppilaat siirtyisivät Jyrin

koulualueelle, samoin nuorisotalotoiminta siirtyisi Honkahallista ja päivähoitotoiminta Paloaukean koulusta Honkalammen koulukiinteistöön. Näillä toimenpiteillä päästään lähes sivistystoimen raamiin.

Olemme rakentaneet taajamiimme ajanmukaiset opetukselliset olosuhteet. Meillä on ammattitaitoinen ja laaja-alainen henkilökunta taajamakouluissamme, jonka joustava käyttö mm. jatkuvasti kasvavassa erityisopetuksen tarveiidakossa mahdollistaa suuremmissa yksiköissä erilaisia toimintatapoja niin opetuksellisiin kuin tukeviin toimenpiteisiin. Taajamakouluissa opetus järjestyy erillisopetusryhmissä oman ikäluokan kanssa, mikä on suuri mahdollisuus niin lahjakkaiden kuin erityistä tukea tarvitsevien lasten kohdalla. Tämä ei tarkoita sitä, että väheksyisin kyläkouluopetusta, vaan sitä, että talouden tiukkuudessa meidän on keskitettävä resurssimme (henkilö-, aika- ja taloudelliset resurssit) ja kohdennettava ne keskitetysti ja näin tasapuolisesti kaikille lapsille ja nuorille. Kunnilta vaaditaan vastuullisia päätöksiä lasten tulevaisuuden rakentamisessa, ennakoiden opetuksen palvelutarpeiden kasvu.

Päivähoidon tarpeen ennakointi tässä ajassa on vaikeaa. Toisaalta viime vuosina syntyneet ikäluokat ovat olleet kasvusuunnassa, mikä jo luonnostaan tuo päivähoiton tarpeeseen kasvunäkymän, mutta heikentynyt työmarkkinatilanne saattaa vaikuttaa siihen, ettei lapsille tarvita päivähoitoa ennakoidussa mittakaavassa. Talouden tasapainottamisen toimenpideohjelmassa on linjattu päiväkotien täyttöasteeksi 100% ja 85 %:n käyttöaste. Talousarvioesitys ei sisällä kotihoidon kuntalisää.

Investointien vuodet takanapäin

Liperin kunnan investointitaso on "jäädynyt" viimeisen neljän vuoden investointipiikin jälkeen vuosille 2010-2015 keskimääräiseen 2,5 M€:n vuositasoon. Määräraha kohdentuu pääasiassa kunnallistekniikkaan ja korjaaviin talonrakennushankkeisiin sekä harvaan asuttujen kunta-alueiden laajakaistahankkeisiin. Varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa fyysiset toimintaympäristöt ovat ajanmukaisessa kunnossa taajamissamme. Sosiaali- ja terveystoimintojen yhteistoiminta on alkumetreillä eikä tässä vaiheessa vielä voida tehdä päätöksiä suuremmista alueellisista rakenteellisista uudistuksista, koska esim. lainsäädännöllisiä muutoksia on vielä tulossa.

Henkilöstöpolitiikka

Talousarvioesitys ei sisällä henkilöstön lomautusesitystä. Lomautukset ovat olleet kunnissa harvinaisia ja varsinkin nyt, kun kunnissa henkilöstön eläköitymisen vauhti vain kiihtyy. Kuvaavaa on, kuinka lähes kuukausittaisissa sosiaali- ja terveystoimintakokouksissa pyydetään täyttölupaa peruspalvelutehtävissä olevan henkilön toimen täyttööseen eläköitymisen vuoksi. Lataamme odotuksia johtamiseen mm. uudenlaisten palvelun tuotantotapojen kehittämiseksi, sairauspoissaolojen vähentämiseksi, tuottavuuden kehittämiseksi, työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämiseksi. Esimiestyö on muutoksessa kovien paineiden alla. Työt eivät suinkaan ole vähentyneet, päinvastoin. Vähenevillä työvoimaresursseilla hoidetaan nykyisin lähes jokaisella palvelualueella laajempien kokonaisuuksien palvelutuotantoa ja hallinnollisia tehtäviä.

Jokaisen meidän panos rakentavaan yhteistyöhön ja ilmapiiriin rakentamiseen edistää myös osaltaan palvelutuotannon tuottavuutta. Palvelurakennemuutoksessa niin luottamushenkilöiden kuin virkamiesten ja työntekijöidemme muutoksen johtamisen työn tukena ja työvälineenä käytetään erilaisia prosessiohjausvälineitä. Tavoitteemme on yhteinen, tyytyväinen kuntalainen. Sen eteen tehkäämme työtä hartiavoimin.

Yhtiöt

Liperin kunnan omistamissa yhtiöissä Liperin aluelämpö Oy, Lipertek Oy, KtOy Liperin vuokratalot ei vuodelle 2010 ole ennakoitu erityisiä toiminnallisia muutoksia vuoteen 2009 nähden. Vuokrataloyhtiöllemme asetettu tavoite käyttöasteelle 97 % asettaa omat haasteensa huoneistojen vuokratasolle ja vuokrahuoneistojen tasolle. Lipertek on luopunut suurimmasta osasta yritystiljojaan. Vuoden 2010 talousarvion puitteissa jatketaan VexVe Oy:n yritystiljojen laajennushanketta.

Ennakkoluulottomasti, tulevaisuutta tehden

Hannele Mikkanen
kunnanjohtaja

Kunnan toimintaympäristö**Väestö ja aluerakenne**

Liperin väestönkehitys on ollut samansuuntainen kuin koko maassa, jossa yleisenä kehityspiirteenä on ollut kaupunkiseutujen väestömäärien voimakas kasvaminen. Joensuun seutukunta on kasvattanut väkilukuaan jo viimeisen 20 vuoden ajan. Joensuun seutukunnan asukasmäärä oli 30.09.08 **116.753**. Joensuun seutukuntaan kuuluu 6 kuntaa: Joensuu, Kontiolampi, Liperi, Outokumpu, Ilomantsi ja Polvijärvi. Maakunnan asukasluku oli 30.09.09 **165.965**.

Liperin väestön tasainen kasvu pysähtyi vuonna 1996. Liperin lähivuosien väestötavoitteena on ollut saada väestön kehitys uudestaan tasaiselle kasvu-uralle. Puhdas luonto, vaihteleva maisema, vesistöt, maaseutumaisuus ja hyvä liikenteellinen sijainti tekevät Liperistä viihtyisän ja asuin- ja yrityskunnan. Liperi pystyy hyödyntämään Joensuun seudun kasvuvaihteluita huolehtimalla myös tulevaisuudessa maankäyttö- ja elinkeinopolitiikastaan sekä kuntataloudestaan. Väestön tasainen kasvu onkin vuonna 2003 alkanut uudelleen. Vuonna 2008 väestön kasvu oli 116 henkilöä eli + 0,98 %. Syyskuussa 2009 Liperin väestön määrä oli **12.135** eli kasvua vuoteen 2008 verrattuna on 79 asukasta.

Liperin kolmen taajaman muodostama aluerakenne on sekä vahvuus että heikkous. Aluerakenne on vahvuus alueellisen tasa-arvon mm. palvelujen saavutettavuuden kannalta. Aluerakenteen ansiosta Liperin maaseutu on kokonaisuudessaan säilynyt suhteellisen hyvin asuttuna. Vahvuus on myös se, että kolme luonteeltaan varsin erilaista taajamaa tarjoavat erilaisia sijoittumisvaihtoehtoja sekä asukkaille että yrittäjille. Aluerakenteen heikkoutena on se, että kolmen taajaman palvelutason ylläpitäminen rasittaa kuntataloutta merkittävästi. Kolmen taajaman aluerakenne ja sijainti lähellä suurta, monipuoliset palvelut tarjoavaa keskusta, vaikeuttavat yksityisen palvelujen kehittymistä Liperissä. Väestötavoitteen saavuttaminen edellyttää erityisesti sitä, että Ylämyllyn taajaman seutua kehitetään voimakkaasti.

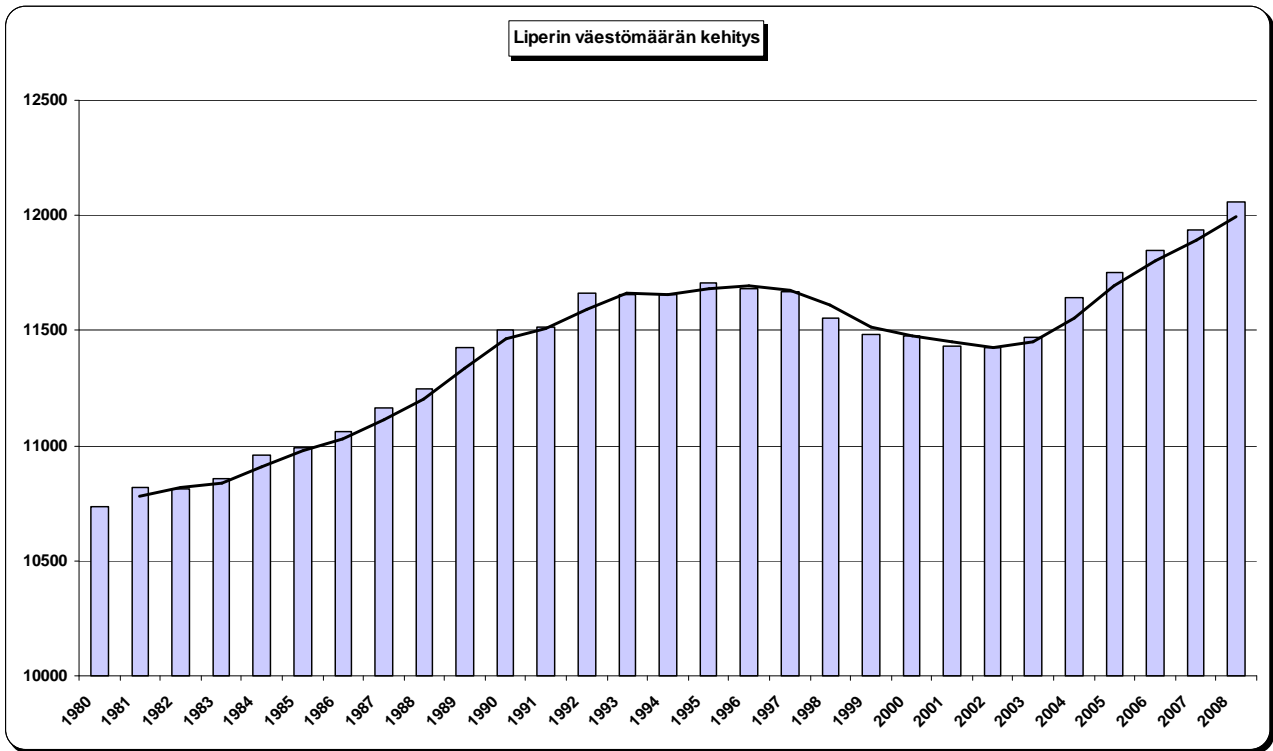
Hyvä liikenteellinen sijainti Pohjois-Karjalassa ja sijainti lähellä Joensuuta, osana vahvaa kehittyvää maakunnan keskusaluetta antavat Liperille erinomaiset kehittymismahdollisuudet. Joensuun kasvuvaihtelut näkyvät koko kunnassa, mutta eniten kunnan itäosissa, Ylämyllyn alueella. Kunnan hyvää sijaintia tukevat hyvät seudulliset ja valtakunnalliset liikenneyhteydet: valtatie 17 (Joensuu-Kuopio), valtatie 23 (Joensuu-Vaasa), rautatie, lentokenttä ja vesiväylät. Yleisen kehityksen myötä voidaan olettaa, että maaseudun elinvoimaisuus on tulevaisuudessa yhä enemmän liikenneyhteyksien varassa.

Väestömäärän kehitys

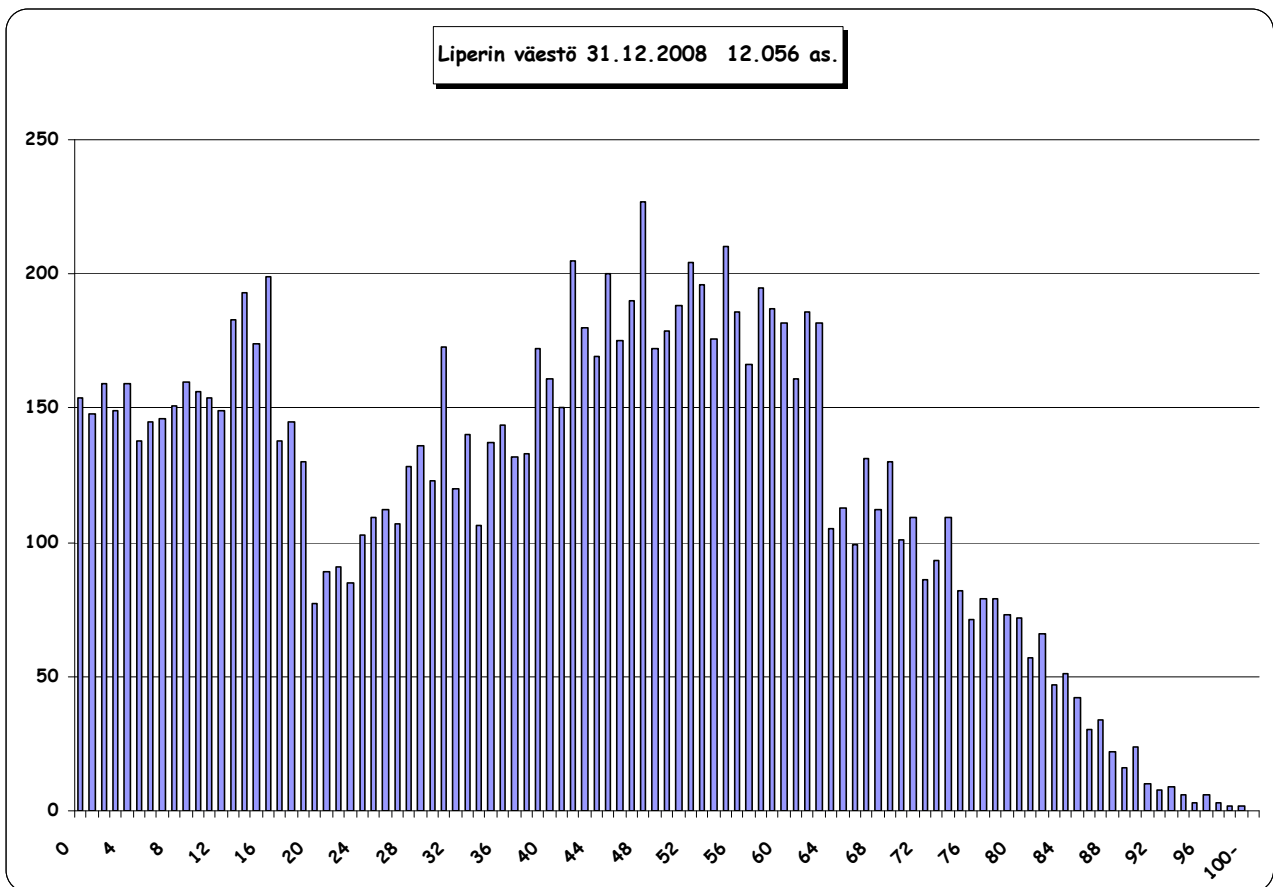
LIPERI	1980	1985	1990	1995	2000	2004	2005	2006	2007	2008
Väestö lkm	10737	10983	11500	11708	11479	11641	11750	11850	11940	12056

Taajama ja haja-asutusväestö 2007

Koko väestö	11940	%
Haja-asutus	5333	45,00
Liperin kk.	1721	
Viinijärvi	990	
Ylämylly	3816	
Taajamaväestö yhteensä	6527	55,00
Tuntematon	80	

Väestökehitys ikäryhmittäin ja alueittain

Väestöennuste (Tilastokeskus 2009)

Tilastokeskuksen väestöennuste kunnittain 2009-2040

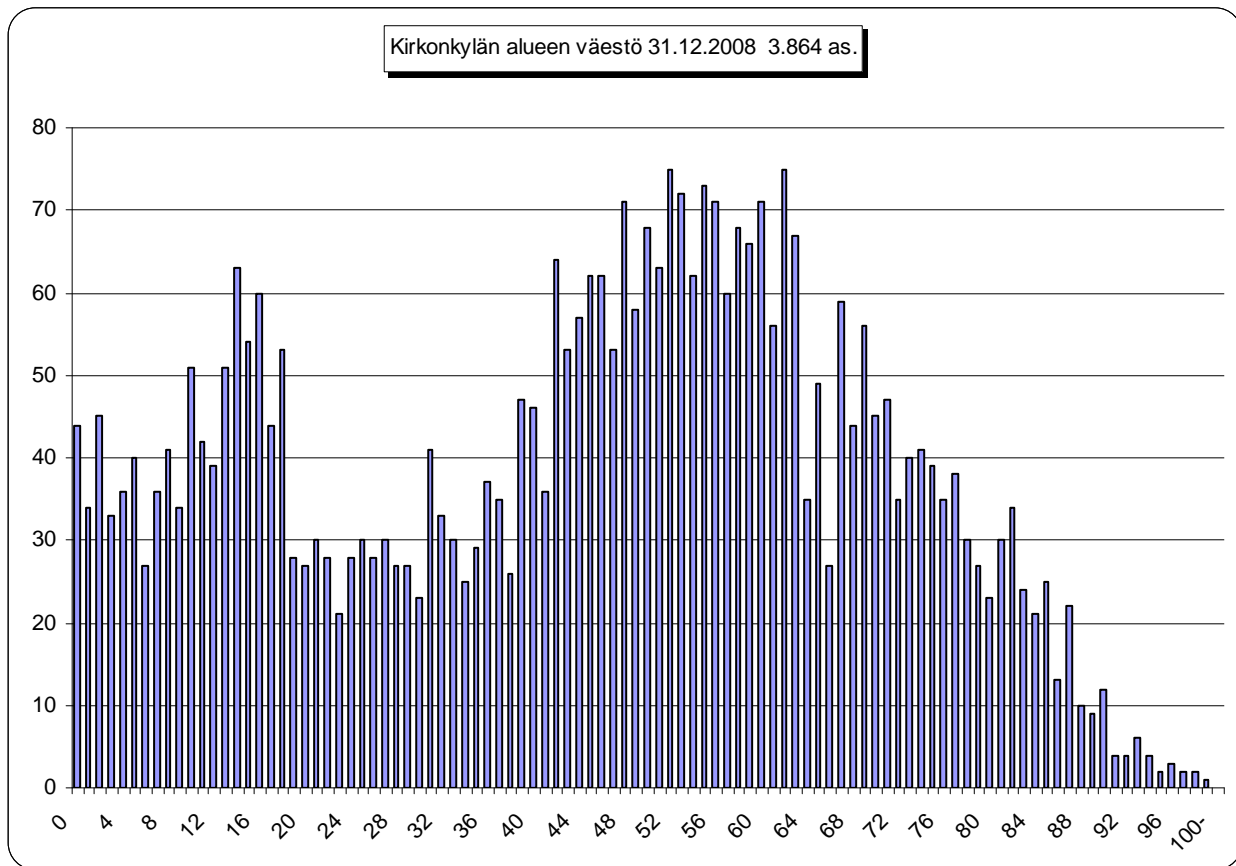
	2009	2010	2015	2020	2025	2030	2035	2040
Pohjois-Karjala	165 701	165 286	163 632	162 485	161 684	160 874	159 726	158 184
Joensuu	72 602	72 758	73 347	73 613	73 846	74 128	74 223	74 026
Outokumpu	7 475	7 404	7 159	6 983	6 857	6 747	6 644	6 532
Ilomantsi	5 931	5 821	5 371	5 050	4 821	4 651	4 502	4 359
Kontiolahti	13 794	14 078	15 256	16 126	16 741	17 096	17 274	17 372
Liperi	12 190	12 311	12 842	13 332	13 698	13 884	13 954	13 964
Polvijärvi	4 795	4 749	4 561	4 425	4 341	4 273	4 206	4 137
Joensuun seutu	116 787	117 121	118 536	119 529	120 304	120 779	120 803	120 390
Lieksa	12 637	12 367	11 231	10 411	9 810	9 312	8 869	8 459
Nurmes	8 563	8 456	8 017	7 727	7 502	7 327	7 161	6 997
Juuka	5 668	5 577	5 200	4 929	4 718	4 544	4 390	4 250
Valtimo	2 454	2 404	2 217	2 089	1 991	1 908	1 834	1 765
Pielisen Karjala	29 322	28 804	26 665	25 156	24 021	23 091	22 254	21 471
Kitee	9 382	9 297	8 912	8 639	8 433	8 254	8 086	7 900
Kesälahti	2 493	2 454	2 317	2 227	2 169	2 128	2 096	2 065
Rääkkylä	2 627	2 583	2 405	2 284	2 203	2 144	2 090	2 043
Tohmajärvi	5 090	5 027	4 797	4 650	4 554	4 478	4 397	4 315
Keski-Karjala	19 592	19 361	18 431	17 800	17 359	17 004	16 669	16 323

Lähde: Tilastokeskus

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto 30.9.2009

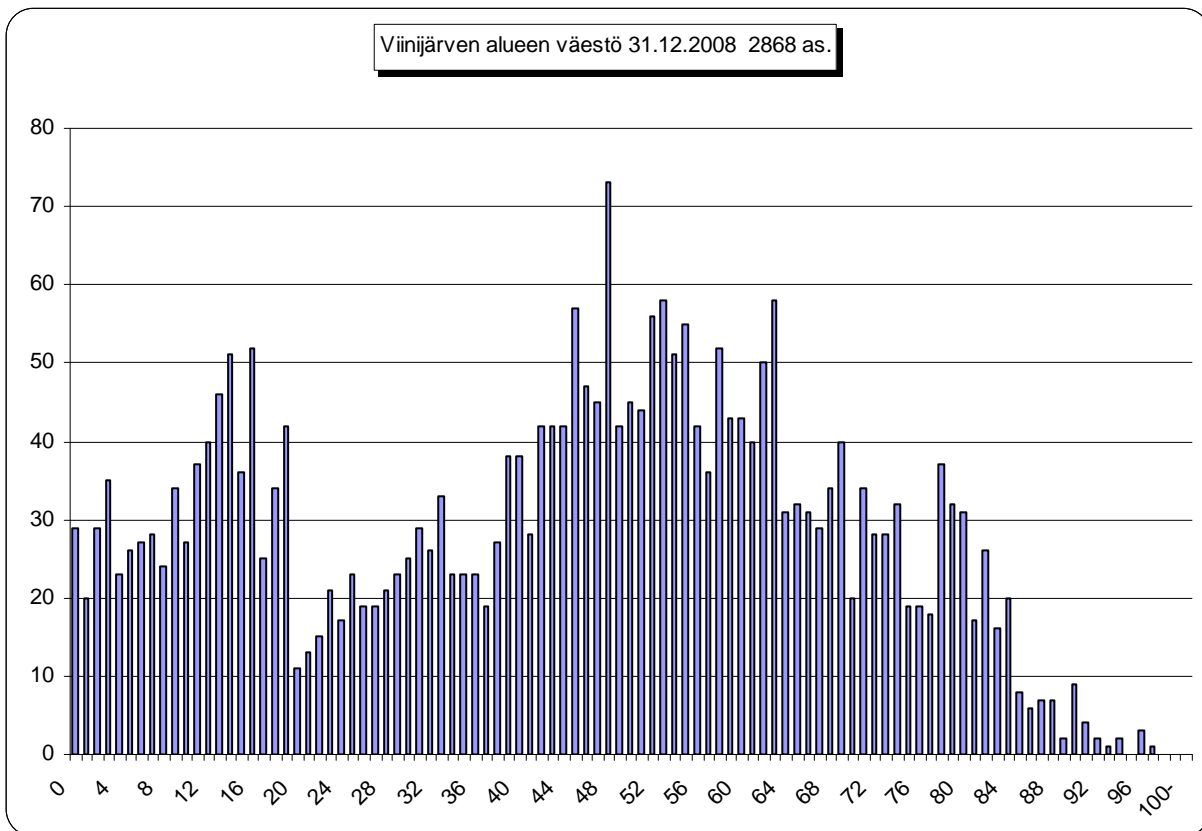
Kirkonkylän alue

Liperi	1995	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Muutos 07/08
KK:n taajama	1945	1778	1752	1732	1698	1685	1662	1656	-6
KK:n maaseutu	273	274	295	304	309	306	319	293	-26
Liperinsalo	153	139	143	151	148	142	147	141	-6
Papelonsaari	109	103	95	90	88	84	73	81	-8
Niva	93	103	100	101	110	103	108	106	-2
Salokylä	645	620	606	617	603	620	623	641	+18
Puromäki	234	226	217	220	226	222	225	228	+3
Roukalahti	323	313	312	306	302	306	298	287	-11
Tutjunniemi	186	166	161	170	163	160	155	149	-6
Leppälahti	196	185	184	187	182	166	169	162	-7
Lammu	160	160	128	134	134	127	124	120	-4
Yhteensä	4317	4067	3993	4012	3963	3921	3903	3864	-39

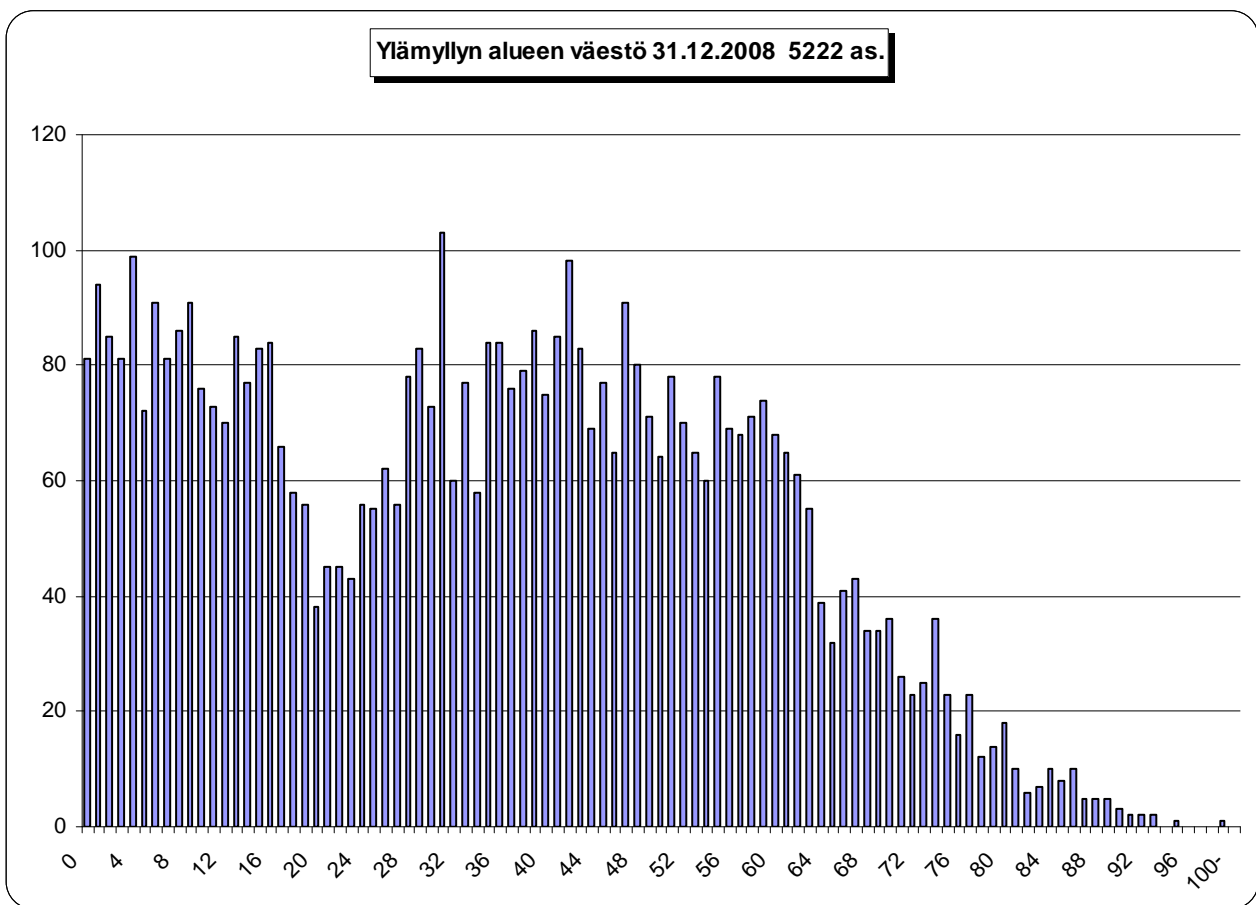
Viinijärven alue

Viinijärvi	1995	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Muutos 07/08
Vnj:n taajama	1028	984	995	1000	993	981	917	926	+9
Vnj:n maaseutu	258	269	249	248	241	239	240	238	-2
Käsämä	604	609	604	622	637	668	655	661	+6
Ahonkylä	289	268	257	243	238	228	229	228	-1
Kaarnalampi	245	194	183	176	174	172	169	170	+1
Kompero	261	245	236	229	231	227	209	210	+1
Kaatamo	414	369	343	340	340	337	319	319	0
Korpivaara	54	47	48	52	52	51	46	46	0
Hustinvaara	75	68	64	60	64	62	67	70	0
Yhteensä	3228	3053	2979	2970	2970	2965	2851	2868	+17

Ylämyllyn alue

Ylämylly	1995	2000	2003	2004	2005	2006	2007	2008	Muutos 07/08
Yly:n taajama	680	671	704	738	777	806	824	820	-4
Yly:n maaseutu	135	190	280	373	508	659	862	993	+131
Mattisenlahti	258	350	356	366	369	369	366	360	-6
Honkalampi	2028	2037	2027	2003	1944	1909	1928	1935	+8
Hirsiniemi	277	286	299	320	333	321	318	327	+9
Lammet	169	179	184	177	198	204	211	197	-4
Vaivio	317	327	320	329	336	341	327	323	-4
Härkinvaara	252	245	264	288	286	281	270	268	-2
Yhteensä	4116	4285	4434	4594	4751	4890	5106	5222	+116

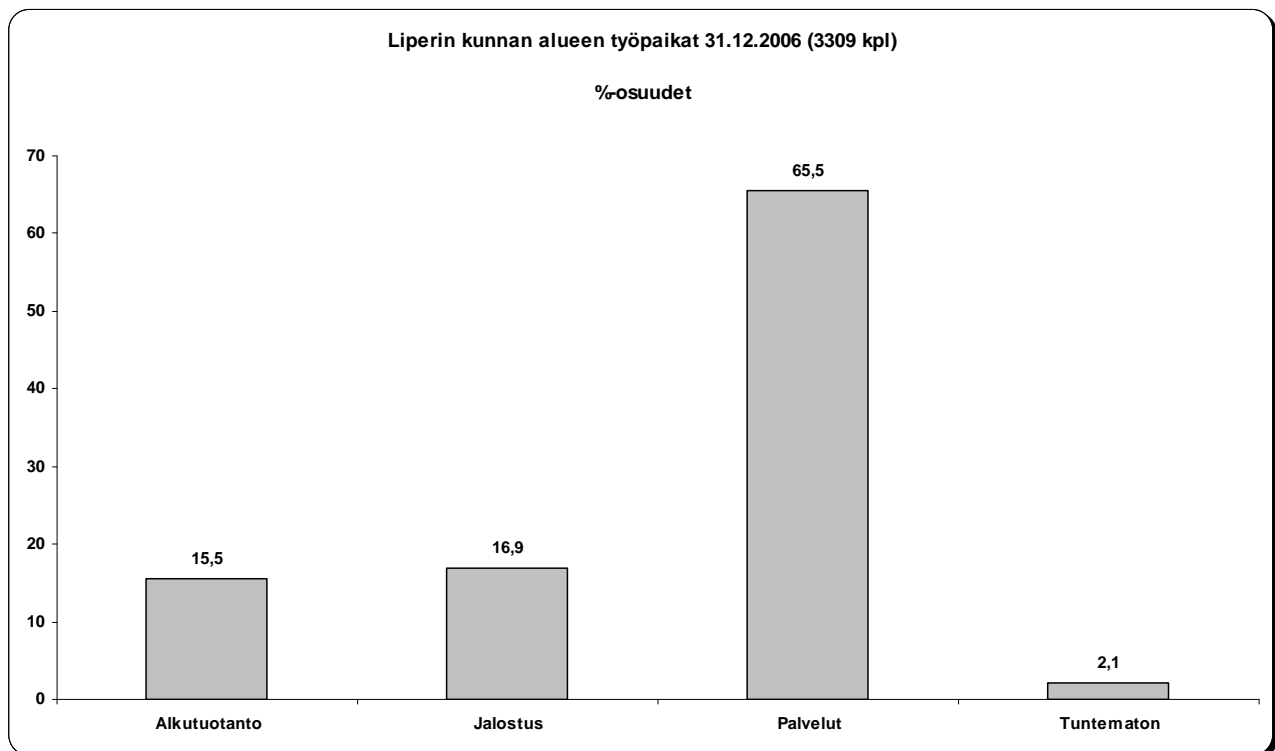

Tilastoissa tuntematon asuinpaikka oli 102 hlö:llä.

Liperin kunnan alueella työssäkäyvät 31.12.06

Asuinkunta	
Liperi	2175
Joensuu	619
Kontiolahti	120
Polvijärvi	67
Outokumpu	78
Pyhäselkä	67
Muualta Pohjois-Karjalasta	89
Pohjois-Karjalan ulkopuolelta	94
Liperissä työpaikkoja 31.12.06	3309

Lähde: Tilastokeskus työssäkäyntitilasto

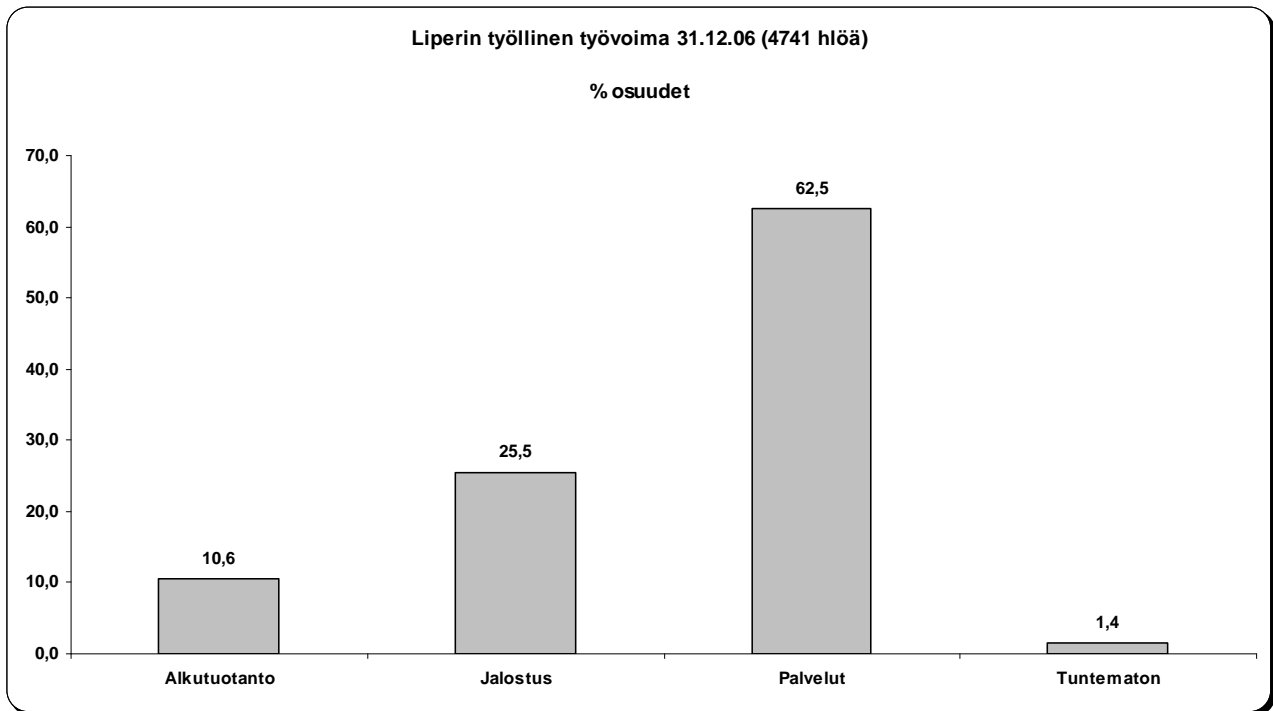

Teolliset työpaikat 31.12.07

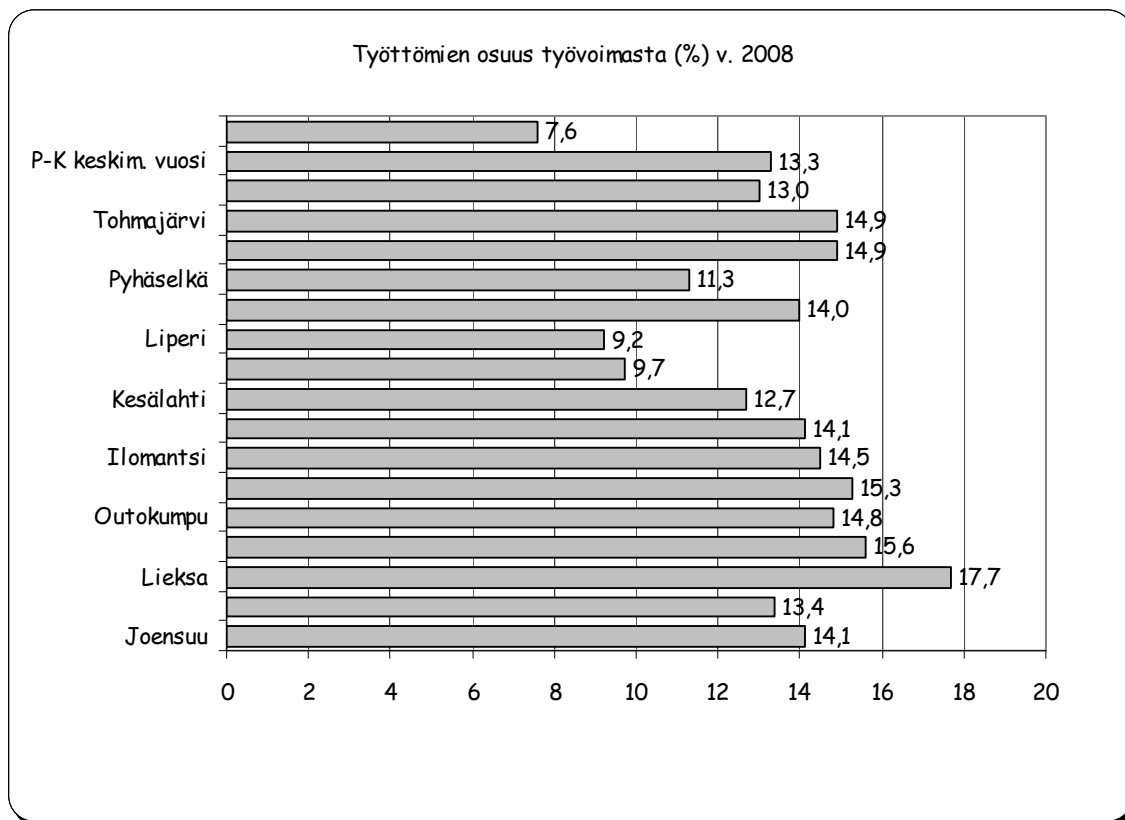
Joensuu seutukunta; teolliset työpaikat	2005	2006	2007	2008	abs.	muutos %
Joensuu	5519	5420	5065	5029	-36	-0,7
Outokumpu	1053	1107	1125	1137	12	1,1
Eno	809	797	781	709	-72	-9,2
Ilomantsi	245	265	289	277	-12	-4,2
Kontiolahti	1540	1325	820	822	+2	0,2
Liperi	627	570	566	552	-14	-2,5
Polvijärvi	297	301	324	265	-59	18,2
Pyhäselkä	263	281	298	294	-4	-1,3
Joensuun seutu	10353	10066	9268	9085	-183	-2,0

Lähde: Pohjois-Karjalan maakuntaliiton teollisuusyritysrekisteri

Väestön pääasiallisen toimeentulon mukaan vuoden 2007 lopussa väestöstä (11950) työlliseen työvoimaan kuului 40,1 % (4875 henkilöä), työttömään työvoimaan 5,1 % (534), 0-14 vuotiaisiin 19,7 % (2303), opiskelijoihin ja koululaisiin 7,8 % (933), eläkeläisiin 24,5 % (2922) ja muihin työvoimaan kuulumattomiin 2,9 % (373).

31.12.06 Liperin 4741 työllisten määrästä 2175 henkilöä kävi töissä Liperissä, 1810 Joensuussa, 194 Kontiolahdessa, 167 Outokummussa, 57 Polvijärvellä ja 36 Pyhäselässä.

Kuntastrategia ja hallitusohjelma

Valtuustostrategia	Hallitusohjelma	Toimialakohtaiset toimenpiteet
<p>Toimintaympäristömuutokset:</p> <ul style="list-style-type: none"> - väestön vanheneminen - työttömyyden kasvu - talouden tiukkuus - lainsäädäntömuutokset 	<p>Toimintaympäristömuutokset:</p> <ul style="list-style-type: none"> - väestön vanheneminen - työttömyyden kasvu - talouden tiukkuus - lainsäädäntömuutokset 	<p>Toimintaympäristömuutokset:</p> <ul style="list-style-type: none"> - väestön vanheneminen - työttömyyden kasvu - talouden tiukkuus - lainsäädäntömuutokset
<p>VISIO</p> <p>”Kestävää kehittämistä - Tarkkaa taloutta - Mahdollisuuksia elinkeinoelämälle - Turvallista ja aktiivista arkea ja vapaa-aikaa”</p> <p>Liperi on vastuullinen, kaupunkiseudun ja maakunnan yhteistyössä aktiivisesti mukana oleva itsenäinen kunta. Liperi tukee asukkaidensa hyvinvointia turvaamalla tarkoituksenmukaiset kunnalliset peruspalvelut.</p>	<p>VISIO</p> <p>”Kestävää kehittämistä - Tarkkaa taloutta - Mahdollisuuksia elinkeinoelämälle - Turvallista ja aktiivista arkea ja vapaa-aikaa”</p> <p>Liperi on vastuullinen, kaupunkiseudun ja maakunnan yhteistyössä aktiivisesti mukana oleva itsenäinen kunta. Liperi tukee asukkaidensa hyvinvointia turvaamalla tarkoituksenmukaiset kunnalliset peruspalvelut.</p>	<p>VISIO</p> <p>”Kestävää kehittämistä - Tarkkaa taloutta - Mahdollisuuksia elinkeinoelämälle - Turvallista ja aktiivista arkea ja vapaa-aikaa”</p> <p>Liperi on vastuullinen, kaupunkiseudun ja maakunnan yhteistyössä aktiivisesti mukana oleva itsenäinen kunta. Liperi tukee asukkaidensa hyvinvointia turvaamalla tarkoituksenmukaiset kunnalliset peruspalvelut.</p>
<p>ARVOT</p> <p>Liperin kunnan luottamushenkilöinä, virkamiehinä ja työntekijöinä toimimme yhteisten arvojen mukaisesti:</p> <p><i>VASTUULLISUUS JA LUOTETTAVUUS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pyrimme löytämään asioiden valmistelussa, päätöksenteossa ja täytäntöönpanossa kuntalaisten kannalta tarkoituksenmukaisimmat ratkaisut ja sitoudumme yhdessä tehtyjen päätösten toteuttamiseen, tavoitteenamme järjestää kunnalliset peruspalvelut tehokkaasti ja taloudellisesti <p><i>YHTEISTYÖKYKYISYYS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Teemme päätöksiä yksituumaisesti kunnioittaen toistemme mielipiteitä. 	<p>ARVOT</p> <p>Liperin kunnan luottamushenkilöinä, virkamiehinä ja työntekijöinä toimimme yhteisten arvojen mukaisesti:</p> <p><i>VASTUULLISUUS JA LUOTETTAVUUS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pyrimme löytämään asioiden valmistelussa, päätöksenteossa ja täytäntöönpanossa kuntalaisten kannalta tarkoituksenmukaisimmat ratkaisut ja sitoudumme yhdessä tehtyjen päätösten toteuttamiseen, tavoitteenamme järjestää kunnalliset peruspalvelut tehokkaasti ja taloudellisesti <p><i>YHTEISTYÖKYKYISYYS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Teemme päätöksiä yksituumaisesti kunnioittaen toistemme mielipiteitä. 	<p>ARVOT</p> <p>Liperin kunnan luottamushenkilöinä, virkamiehinä ja työntekijöinä toimimme yhteisten arvojen mukaisesti:</p> <p><i>VASTUULLISUUS JA LUOTETTAVUUS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pyrimme löytämään asioiden valmistelussa, päätöksenteossa ja täytäntöönpanossa kuntalaisten kannalta tarkoituksenmukaisimmat ratkaisut ja sitoudumme yhdessä tehtyjen päätösten toteuttamiseen, tavoitteenamme järjestää kunnalliset peruspalvelut tehokkaasti ja taloudellisesti <p><i>YHTEISTYÖKYKYISYYS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Teemme päätöksiä yksituumaisesti kunnioittaen

Valtuustostrategia	Hallitusohjelma	Toimialakohtaiset toimenpiteet
<ul style="list-style-type: none"> - Toimimme aktiivisesti paikallisen yhteistoiminta-alueen, kaupunkiseudun ja maakunnan kehittämiseksi <p><i>KEHITTYMINEN</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Olemme valmiita punnitsemaan uusia ja vaihtoehtoisia toimintatapoja huomioiden muuttuvat olosuhteet <p><i>YRITTELIÄISYYS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Teemme päätöksiä ja työskentelemme tavoitteellisesti ja osoitamme palveluhalua sekä sisäisille että ulkoisille asiakkaillemme 	<ul style="list-style-type: none"> - Toimimme aktiivisesti paikallisen yhteistoiminta-alueen, kaupunkiseudun ja maakunnan kehittämiseksi <p><i>KEHITTYMINEN</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Olemme valmiita punnitsemaan uusia ja vaihtoehtoisia toimintatapoja huomioiden muuttuvat olosuhteet <p><i>YRITTELIÄISYYS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Teemme päätöksiä ja työskentelemme tavoitteellisesti ja osoitamme palveluhalua sekä sisäisille että ulkoisille asiakkaillemme 	<p>toistemme mielipiteitä.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toimimme aktiivisesti paikallisen yhteistoiminta-alueen, kaupunkiseudun ja maakunnan kehittämiseksi <p><i>KEHITTYMINEN</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Olemme valmiita punnitsemaan uusia ja vaihtoehtoisia toimintatapoja huomioiden muuttuvat olosuhteet <p><i>YRITTELIÄISYYS</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Teemme päätöksiä ja työskentelemme tavoitteellisesti ja osoitamme palveluhalua sekä sisäisille että ulkoisille asiakkaillemme
<p>KESTÄVÄÄ KEHITTÄMISTÄ</p> <p>Liperin kunnan talous on tasapainossa valtuuston 15.6.2009 hyväksymän talouden tasapainottamisohjelman linjausten mukaisesti.</p>	<p>KESTÄVÄÄ KEHITTÄMISTÄ</p> <p>Talouden tasapainottamisohjelma.</p>	<p>KESTÄVÄÄ KEHITTÄMISTÄ</p> <p>Talouden tasapainottamisohjelma</p>
<p>Liperin kunta isäntäkuntana läntisen alueen yhteistoiminta-alueella</p> <ul style="list-style-type: none"> - Polvijärvi yhteistyötoimintasopimus sosiaali- ja terveyspalveluissa - Lomituspalvelujen yhteistoiminta-alueopimuksen laajentaminen 	<p>OkuLi sote yhteistoimintasopimus.</p> <p>Hallitusohjelmakauden aikana on valmius valmistella Polvijärvi - yhteistoiminta-sopimusta</p> <p>Lomituspalvelujen yhteistoiminta-alueopimuksen laajentaminen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Palvelujen järjestämissuunnitelman mukaiset toimenpiteet - Polvijärvi on osallisena palvelurakennesuunnitelman tekemisessä - tila- ja henkilöstöjärjestelyjen valmistelu yhteistoimintasopimuksen mukaisesti
<p>Maaseutuhallintopalvelujen yhteistoiminta-alueopimus</p>	<p>Maaseutuhallintopalvelujen yhteistoiminta-alueopimus.</p> <ul style="list-style-type: none"> - selvitys vaihtoehtoista 	<ul style="list-style-type: none"> - työryhmän selvitys vaihtoehtoista - valmistautuminen valittavaan hallintomalliin
<p>Palvelurakenneuudistus peruspalveluissa</p>	<p>Talouden tasapainottamisohjelman edellyttämien palvelurakenneuudistusten koordinointi ja valvonta</p>	<p>Palvelurakenteen uudistamistoimenpiteet</p>

Valtuustostrategia	Hallitusohjelma	Toimialakohtaiset toimenpiteet
<p>Liperi on haluttu asuin- ja yrittäjyyskunta Joensuun kaupunkiseudulla</p> <p>Liperin kunnan asukasluku kasvaa n. 0,5 -1 % vuodessa,</p> <p>Maankäytön suunnittelu on pitkäjänteistä ja tavoitteellista alueiden luontaiset vahvuudet huomioiden</p> <p>Edistetään kunnan toiminnalla haja-asutusalueiden tonttitarjontaa</p>	<p>Kuntakuva- ja kuntamarkkinointisuunnitelma/elinkeino-ohjelma</p> <p>Kunta on aktiivinen markkinoija tonttitarjonnan suhteen/elinkeino-ohjelma</p> <p>Kyläsuunnitelma</p> <p>Esim.tonttipörssi</p>	<p>Vaihtoehtoiset asumisen muodot</p> <p>Kaavoitussopimusten tekeminen, etsitään maanomistajia kaavoituskumppaneiksi tai vaihtoehtoisesti hankitaan maata kunnalle</p> <p>Kyläsuunnitelma</p> <p>Esim.tonttipörssi</p>
<p>TALOUS</p> <p>Valtuusto on hyväksynyt 15.6.2009 Talouden tasapainottamisohjelman 2009 - 2015.</p>	<p>TALOUS</p> <p>Valtuuston hyväksymä Talouden tasapainottamisohjelman 2009-2015 mukaisesti.</p> <p>Talouden tasapainottamisohjelman edellyttämien palvelurakennemuutosten koordinointi ja valvonta.</p> <p>Vuosittainen talousarvio-ohje.</p>	<p>TALOUS</p> <p>Valtuuston hyväksymä Talouden tasapainottamisohjelma 2009-2015 mukaisesti.</p> <p>Talousarvio-ohjeen mukaisesti.</p>
<p>Liperin kunnan talous saatetaan tasapainoon vuoteen 2015 mennessä</p> <p>Käyttötalous:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ta 2010 vuosikate 1,6 milj. €, alijäämä 3,8 milj. - ta 2011 vuosikate 2,3 milj. €, alijäämä 3,5 milj. - ta 2012 vuosikate 3,1 milj. € alijäämä 2,4 milj. - ta 2013 vuosikate 3,1 milj. € alijäämä 1,3 milj. - ta 2014 vuosikate 3,0 milj. € alijäämä 300.000 € - ta 2015 vuosikate 3,5 milj.€, ylijäämä 200.000 € <p>Talouden tasapaino-ohjelmassa varaus tuloveroprosentin korotukselle, ajoitus 2012 (0,5%).</p>	<p>Tulot:</p> <p>Kiinteistöveron korotus 0,1 %, 2009</p> <ul style="list-style-type: none"> - yleinen 0,75 ->0,85 - asunnot 0,4 ->0,5 - loma-asunnot 0,9 ->1,0 <p>Tulovero 20 %</p> <p>Vesi- ja jätevesimaksut</p>	<p>Vesi- ja jätevesimaksujen taksatarkistukset 2009.</p>
	<p>Menot:</p> <p>Perusopetus - tuottavuusindikaattorin mukaiset vaihtoehdot</p>	<p>Ryhmäkoko 1-9 luokat keskimäärin 20 oppilasta</p>

Valtuustostrategia	Hallitusohjelma	Toimialakohtaiset toimenpiteet
	<p>Koulujen kiinteistötehokkuus - tuottavuusindikaattori</p> <p>Erityisopetus</p> <p>Varhaiskasvatus - palvelutasonmääritys</p> <p>Maatalouslomitus/hallinto - tappioton toiminta</p> <p>Sosiaali- ja terveyshuolto - tuottavuuden lisäämistavoitteet</p> <p>Tekninen osasto/tappiolliset kiinteistöt</p> <p>Henkilöstö - sijaisuussäästö 10 %</p> <p>Muut yleiset:</p> <ul style="list-style-type: none"> - seudullinen tuottavuusohjelma, evästyksset edustajille - kiinteistöjen myynti - harkinnanvarainen rahoitusavustus - lomautusmahdollisuus 	<p>10 hyöty-m2/oppilas</p> <p>Tutkimus- ja hanketyö</p> <p>Tavoite: täyttöaste 100 % ja käyttöaste väh. 85%.</p> <p>Tappion poistaminen viim. 2011.</p> <p>Tuottavuuden lis. tavoite +3% v. 2010, sen jälkeen +1%/vuosi</p> <ul style="list-style-type: none"> - tuottavuuden tehostamiseen tähtäävä suunnitelma tehty v. 2010 - kustannusvaikuttavuusanalyysi <p>Suunnitelmat omien kiinteistöjen tuottavuuden tehostamiseen.</p> <p>Kaikki hallintokunnat: sijaisuussäästö 10%</p> <p>Muut yleiset:</p> <ul style="list-style-type: none"> - seudullinen tuottavuusohjelma - ruokapalvelujen keskittäminen (kouluverkko) - kiinteistöjen myynti - harkinnanvarainen rahoitusavustus
<p>Investoinnit:</p> <p>Vuosille 2010-2015 investointitasotavoite yhteensä enintään 2,5 milj. euroa/vuosi.</p>	<p>Investoinnit:</p> <p>Vuosille 2010-2015 investointitasotavoite yhteensä enintään 2,5 milj. euroa/vuosi.</p>	<p>Vuosille 2010- 2015 investointitasotavoite yhteensä enintään 2,5 milj euroa/vuosi (netto) = 15 milj euroa</p> <p>Keskimäärin vuosittaiset investoinnit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - irtaimisto 200 000 euroa - päällystys, viheriöt, tievalot, vapaa-aika 100 000 euroa - olevan k-tekniikan kunnostus 100 000 euroa - viemäriverkoston laaj.taajamissa 150 000 euroa - uusien kaava-alueiden k-tekniikka 250 000 euroa - haja-asutusalueen k-tekniikka 500 000 euroa (sis. laajakaistahankkeen) - pienet peruskorjaushankkeet 200 000 euroa - talonrakennushankkeet 1 000 000 euroa

Valtuustostrategia	Hallitusohjelma	Toimialakohtaiset toimenpiteet
		Yhteensä 2 500 000 euroa (netto)
Maanhankinnoissa seurataan kunnan alueen tonttimaantarjontaa ja tehdään hankinnoista tapauskohtaisesti erillisratkaisut	Maanhankinnoissa seurataan kunnan alueen tonttimaantarjontaa ja tehdään hankinnoista tapauskohtaisesti erillisratkaisut	Maanhankinnoissa seurataan kunnan alueen tonttimaantarjontaa ja tehdään hankinnoista tapauskohtaisesti erillisratkaisut
MAHDOLLISUUKSIA ELINKEINOELÄMÄLLE Liperin kunta nostaa profiiliaan myönteisenä yrittäjyyden kuntana	MAHDOLLISUUKSIA ELINKEINOELÄMÄLLE Elinkeino-ohjelma	MAHDOLLISUUKSIA ELINKEINOELÄMÄLLE Kuntakuva ja markkinointi Lipertek - teollisuusrakentaminen Josek - elinkeinoneuvonta
Liperin kunta on edelläkävijä maaseudun ja kylien elinkeinojen kehittäjänä	Uudet yhteistoiminta- aluesopimukset. Elinkeino-ohjelma	Vuosittaiset kehittämisrahat (leader + kehittämishankkeet)
Liperin kunta on aktiivinen toimija paikallisessa ja Joensuun kaupunkiseudun elinkeinoyhteistyössä	Seutustrategian päivitys. Joensuun seudun elinkeino- ohjelman päivitys. Evästykset edustajille seudulliseen ja maakunnalliseen vaikuttamiseen	
Liperin kunnassa on kolmessa taajamassa riittävä määrä rakentamiseen soveltuvaa tonttimaata	Kunnallistekniikalla varustettua asuin- ja teollisuustonttimaata kolmessa taajamassa.	
TURVALLISTA JA AKTIIVISTA ARKEA JA VAPAA-AIKAA Liperi on aktiivinen vaikuttaja, toimija ja päätöksentekijä osaseudullisessa, seudullisessa ja maakunnallisessa yhteistyössä	TURVALLISTA JA AKTIIVISTA ARKEA JA VAPAA-AIKAA	TURVALLISTA JA AKTIIVISTA ARKEA JA VAPAA-AIKAA
Liperin kunta on henkilöstöstään huolehtiva ja haluttu työnantaja	Henkilöstöstrategia Henkilöstötilinpäätös (vuosittain). Työhyvinvoinnin toimintaohjelma (4v) Työhyvinvoinnin toimintasuunnitelma (1v) Johtamisen kehittämisen sekä ammattitaitoisen henkilöstön kouluttamisen edellytysten varmistaminen. Riskienhallintapolitiikkaohjelma:	Työelämäohjelma työuran eri vaiheissa. Toimialakohtaiset koulutussuunnitelmat Riskikartoituslomakkeet ja ohjeistus.

Valtuustostrategia	Hallitusohjelma	Toimialakohtaiset toimenpiteet
	<p>Ympäristö- ja Liikenneturvallisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> - liikenneympäristö - työympäristö <p>Toiminnan turvallisuus sisältää mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> - tuoteturvallisuus - yhteisön turvallisuus - palvelujen turvallisuus <p>Henkilöstöturvallisuus</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työturvallisuus - Työhyvinvointi - Osaaminen - Henkilövalinnat <p>Taloudellinen turvallisuus Tietoturvallisuus Rakennusturvallisuus (sis. paloturvallisuus)</p>	
<p>Monipuoliset kansalaisvaikuttamisen keinot</p>	<p>Vuorovaikutteiset tilaisuudet; kunnanhallitus ja eri sidosryhmät Seudullinen ja maakunnallinen toiminta Edunvalvonta</p>	<p>Lapsiparlamenttiedustaja, nuorisovaltuusto, ikäihmisten neuvosto, vuorovaikutteiset tilaisuudet (asukasillat - kuntalaiset - uudet asukkaat - vapaa-ajan asukkaat, kylät ja yhdistykset, seurakunnat, yrittäjäyhdistys, ammattijärjestöt, MTK)</p>
<p>Liperi tekee yhteistyötä pääsääntöisesti sopimus pohjaisesti eri toimijoiden kanssa tavoitteena tehokkaampi, taloudellisempi ja/tai laadukkaampi palvelutuotanto</p>		<p>Hyvinvointiohjelman laatiminen seudullisessa yhteistyössä</p>

TOIMINTA JA TALOUS**Taloussuunnitelman 2009-2011 yleisperustelut****Kuntatalous kansantalouden tilinpidon mukaan (lähde: valtion talousarvioesitys 15.09.2009)**

Kuntatalouden ja erityisesti yhteisöverosta riippuvaisten kuntien tila kiristyi alkuvuonna 2009 yhteisöverotulojen romahdettua nopeasti. Kunnallisveron tuotto lisääntyi vielä tammi—elokuussa, mutta kunnallisveropohja heikkenee loppuvuonna ja vielä v. 2010 työllisyysnäkömien synkentyessä. Vaikka mm. ansiosidonnainen työttömyysturva kompensoi osittain palkkatulojen laskua ja kuntien yhteisövero-osuuden tilapäinen korotus loiventaa yhteisöverotulojen alenemista, kuntien verotulot supistuvat kuluvaan vuonna $2\frac{1}{2}$ %. Vuodesta 2010 on tulossa koko kuntakentälle erittäin vaikea, kun kunnallisverotuloja kertyy vuoden 2009 veroasteella arvioituna kuluvaan vuoteen vähemmän.

Heikon verotulokehityksen lisäksi kuntataloutta rasittavat sekä tänä että ensi vuonna erityisesti nykyisten sopimuskorotusten aiheuttama ansiotason nousu ja työttömyyssidonnaisten menojen kasvu. Kansaneläkemaksun asteittainen poistaminen lieventää kuntien menopaineita, mutta kunnat joutuvat taloutensa tasapainottamiseksi hillitsemään sekä kulutusmenojen kasvua että investointeja. Nimellisten kulutusmenojen kasvun oletetaan hidastuvan tänä vuonna 4 prosenttiin ja ensi vuonna reaalisen kulutuksen hieman supistuessa $2\frac{1}{2}$ prosenttiin. Kuntien investointien odotetaan vähenevän sekä kuluvaan että varsinkin ensi vuonna, vaikka monissa kunnissa investointeja on pyritty pitämään yllä rakentamisen hintapaineiden hellittäessä.

Kuntasektorin nettoluotonanto painuu tänä vuonna -0,6 prosenttiin suhteessa kokonaistuotantoon. Vuoden 2010 tasapainokehitys riippuu pitkälti kuntien tulevista kunnallis- ja kiinteistöveroprosentteista sekä menojen kasvun hillintään liittyvistä päätöksistä. Myös seuraavan palkkasopimuksen ratkaisut vaikuttavat kuntatalouden tilaan keskeisesti. Tehdyillä oletuksilla nettoluotonanto pysyy v. 2010 $-\frac{1}{2}$ prosentissa. Kun kunnallisveroaste ei v. 2009 nousut ja kuntatalous on viime vuosien korkeasuhdanteenkin jäljiltä alijäämäinen, paineet kunnallisverotuksen kiristymiseen ovat huomattavan suuret.

Peruspalvelubudjettitarkastelu Kunta- ja palvelurakennemuutos (Lähde: valtion talousarvioesitys 15.09.2009)**Kuntien valtionosuusjärjestelmä**

Valtionosuusjärjestelmä uudistuu vuoden 2010 alusta. Kunnan peruspalvelujen yleisen valtionosuuden laskenta perustuu seuraaviin perusteisiin:

yleisen osan määrätymisperusteisiin;

sosiaali- ja terveydenhuollon laskennallisiin kustannuksiin;

esi- ja perusopetuksen sekä yleisten kirjastojen laskennallisiin kustannuksiin

taiteen perusopetuksen ja yleisen kulttuuritoimen määrätymisperusteisiin; ja

erityisen harvan asutuksen, saaristokuntien sekä saamelaisen kotiseutualueen kuntien lisätyn valtionosuuden määrätymisperusteisiin. Valtionosuutta lisätään tai vähennetään entiseen tapaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuksien tasauksella. Järjestelmää täydentää harkinnanvarainen valtionosuuden korotus tilapäisissä tai poikkeuksellisissa talousvaikeuksissa oleville kunnille. Lukioiden, ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulun rahoitus perustuu ylläpitäjäjärjestelmään. Siinä rahoitus menee kuten nykyisinkin suoraan koulutuksen järjestäjille opiskelijamäärien mukaisina. Kunnille voidaan lisäksi myöntää valtionapua perustamiskustannuksiin ja kehittämishankkeisiin sekä tukea kuntien yhdistymiseen.

Valtionosuusprosentti kuvaa valtion ja kuntien välistä kustannustenjakoa koko maan tasolla. Vuonna 2010 peruspalvelujen valtionosuusprosentti on 34,04 eli kuntien rahoitusosuus on 65,96 %. Lukion, ammatillisen koulutuksen ja ammattikorkeakoulujen valtionosuusprosentti on 41,89, jolloin kuntien rahoitusosuus on 58,11 %. Opetusministeriön hallinnonalalle jäävän muun kulttuuritoimen (liikuntatoimi ja nuorisotyö) valtionosuusprosentti on 29,70, jolloin kuntien rahoitusosuus on 70,30 %. Valtionosuusjärjestelmässä kuntien tulopohjaa tasataan kuntien verotuloihin perustuvalla valtionosuuksien tasauksella. Valtionosuuden tasauslisää saavat kunnat, joiden laskennallinen verotulo asukasta kohti alittaa koko maan tasausrajan, joka on 91,86 % maan keskimääräisestä verotulosta. Tasauslisä kattaa täysimääräisesti tasausrajan ja kunnan laskennallisen verotulon erotuksen. Valtionosuuden tasausvähennys tehdään, mikäli kunnan verotulo ylittää tasausrajan. Vähennys on 37 % tasausrajan ylittävästä osasta.

Järjestelmämuutos tulee voimaan vuoden 2010 alusta. Olennaisimmat muutokset ovat esi- ja perusopetuksen oppilaskohtaisen valtionosuuden muuttuminen ikäluokan (6–15-vuotiaat) asukasmäärään perustuvaksi ja siirtyminen yhteen yhtenäiseen valtionosuusprosenttiin. Nämä uudistukset olivat välttämättömiä valtionosuuksien yhdistämiseksi uudessa järjestelmässä.

Kunta- ja palvelurakennemuutos

Kunta- ja palvelurakenteita uudistetaan 23.2.2007 voimaan tulleen ja vuoden 2012 loppuun voimassa olevan kunta- ja palvelurakennemuutoksesta annetun lain (puitelaki) ja lain perusteella annettujen valtioneuvoston asetusten mukaisesti. Kuntarakennetta vahvistetaan yhdistämällä kuntia ja liittämällä osia kunnista toisiin kuntiin. Tavoitteena on elinvoimainen ja toimintakykyinen sekä eheä kuntarakenne. Kuntien yhdistymisiä tuetaan kuntajakolain mukaisesti.

Palvelurakenteita vahvistetaan kokoamalla kuntaa laajempaa väestöpohjaa edellyttäviä palveluita ja lisäämällä kuntien yhteistoimintaa. Tavoitteena on varmistaa koko maassa laadukkaat ja kansalaisten saatavilla olevat palvelut. Kunnat ovat muodostamassa perusterveydenhuollon ja siihen kiinteästi liittyvien sosiaalitoimen tehtävien yhteistoiminta-alueita. Yhteistoiminta-alueita muodostuu 52. Useissa kunnissa vielä suunnitellaan yhteistoiminta-alueita. Muutama kunta ei ole tehnyt ratkaisua väestöpohjan täyttämiseksi.

Puitelain 9 §:n mukainen arviointimenettely, jossa kunta ja valtio ovat yhdessä selvittäneet kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännön mukaiset palvelut, on toteutettu 20 kunnassa. Arviointimenettely on johtanut kuntaliitoksiin, kunnan talouden tervehdyttämishelmiin sekä kuntajakoselvittäjän asettamiseen.

Uudistuksessa toiminnan tuottavuutta on tarkoitus parantaa mm. vahvistamalla kaupunkiseudun ja muiden yhdyskuntarakenteellisista ongelmista kärsivien kaupunkiseutujen toimintaedellytyksiä. Suunnitelmia on arvioitu erityisesti suunnitelmien sisällön ja toimeenpanon sekä yhdyskuntarakenteen eheytyksen näkökulmista. Uudistuksen etenemisestä sekä puitelain tavoitteiden toteutumisesta koskevat arviot tullaan tekemään syksyllä 2009 eduskunnalle annettavassa kunta- ja palvelurakennemuutoksesta koskevassa selonteossa.

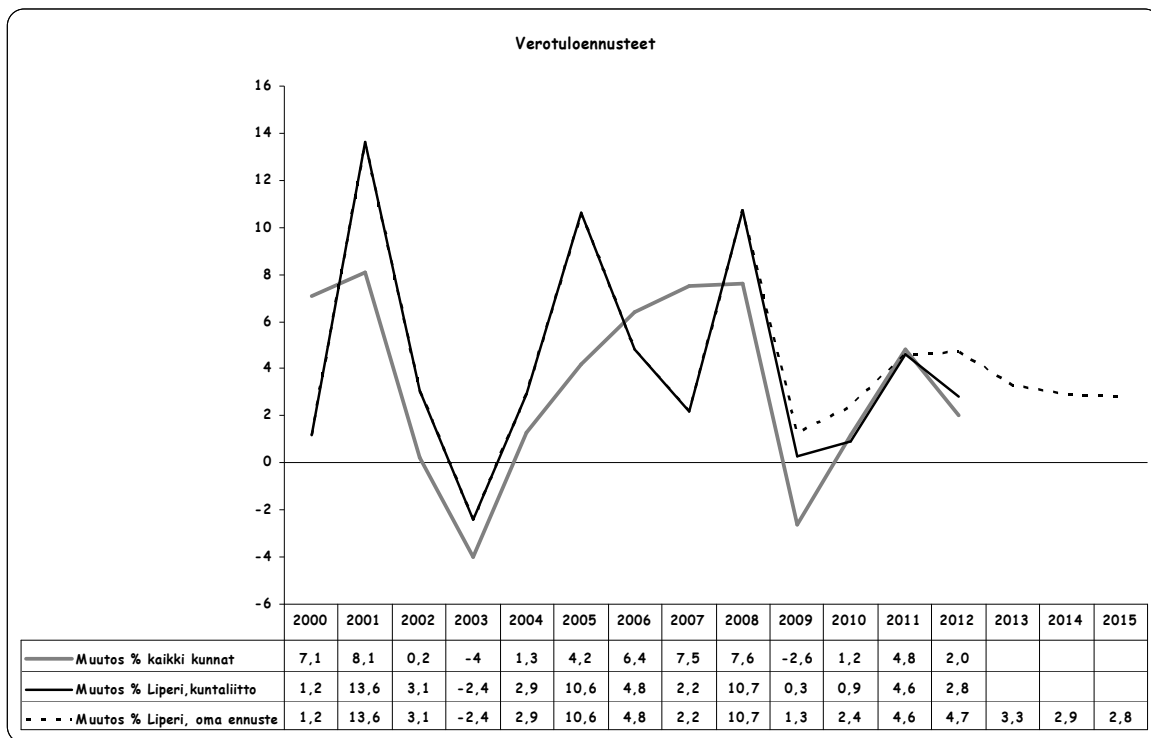
Talouden tasapainottamisohjelma

Kuntalain 65 §:n mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (*toimenpideohjelma*), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (*alijäämän kattamisvelvollisuus*).

Valtuusto on hyväksynyt kokouksessaan 15.06.2009 tasapainottamisohjelman seuraavasti:

Talouden tasapainottamisohjelma 2009 - 2015

VEROTULOT

Kuntaliiton vuoden 2009 ennustekehikon ensimmäinen versio perustuu verohallinnon kuntakohtaiseen vuoden 2007 maksuunpanotilastoon sekä vuoden 2008 tulokehitystilastoon ja 23.4.2009 päivitettyyn koko maata koskevaan verotulojen ennustekehikkoon. Seuraava veroennustekehikon päivitetään elokuussa 2009. Omassa ennusteessa on huomioitu kiinteistöveroprosenttien korotus 2010 ja veroprosentin korotus 2012 (optio).

Kuntaliiton ennuste (1000 €)/Liperi

TILIVUOSI	2004	2005	2006	2007	2008	2009**	2010**	2011**	2012**
Verolaji									
Kunnallisvero	20 278	22 213	23 235	23 746	26 650	27 033	27 306	28 560	29 633
<i>Muutos %</i>	<i>2,7</i>	<i>9,5</i>	<i>4,6</i>	<i>2,2</i>	<i>12,2</i>	<i>1,4</i>	<i>1,0</i>	<i>4,6</i>	<i>3,8</i>
Yhteisövero	801	1 076	1 254	1 294	1 129	841	837	938	727
<i>Muutos %</i>	<i>27,0</i>	<i>34,3</i>	<i>16,6</i>	<i>3,2</i>	<i>-12,7</i>	<i>-25,5</i>	<i>-0,5</i>	<i>12,1</i>	<i>-22,5</i>
Kiinteistövero	1 252	1 278	1 322	1 347	1 431	1 431	1 431	1 431	1 431
<i>Muutos %</i>	<i>0,1</i>	<i>2,1</i>	<i>3,4</i>	<i>1,9</i>	<i>6,2</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
VEROTULOKSI KIRJATTAVA	22 331	24 567	25 811	26 387	29 210	29 304	29 573	30 928	31 791
<i>Muutos %</i>	<i>3,3</i>	<i>10,0</i>	<i>5,1</i>	<i>2,2</i>	<i>10,7</i>	<i>0,3</i>	<i>0,9</i>	<i>4,6</i>	<i>2,8</i>

Kuntaliiton ennuste (1000 €)/Liperi

Verovuosi	2007	2008**	2009**	2010**	2011**	2012**
Verotettava tulo 1000 €	128 565	135 888	135 839	137 810	144 101	150 059
<i>Muutos %</i>	<i>8,8</i>	<i>5,7</i>	<i>0,0</i>	<i>1,5</i>	<i>4,6</i>	<i>4,1</i>
Verotettava tulo €/Asukas	10 849	11 381	11 267	11 340	11 769	12 170
<i>Muutos %</i>	<i>7,9</i>	<i>4,9</i>	<i>-1,0</i>	<i>0,6</i>	<i>3,8</i>	<i>3,4</i>
<i>Efekttiivinen veroaste %</i>	<i>14,43</i>	<i>14,34</i>	<i>14,26</i>	<i>14,05</i>	<i>14,04</i>	<i>14,01</i>

VALTIONOSUUDET

Nykyisen järjestelmän valtionosuuden määräytymisperusteet säilyvät lähes nykyisellään. Yleinen valtionosuus, sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuuden määräytymisperusteet sekä verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus säilyvät nykyisen mukaisena. Muutoksia tulee sen johdosta, että esi- ja perusopetuksen valtionosuudet maksetaan kunnille ikäluokkapohjaisesti (6-15 ikävuodet). Erityisopetuksen porrastus poistetaan. Myös kouluverkko- ja koulukotitehtävien poistetaan, mutta vaikutus otetaan huomioon asukastiheystekijää muuttamalla. Lievästi ja vaikeimmin vammaisten oppilaiden opetuksen järjestäminen turvataan takaamalla opetuksen järjestäjille nykyisen tasoinen rahoitus irrallaan yhden putken mallista.

Valtionvarainministeriön 26.03.2009 julkaiseman valtiontalouden kehysten 2010-2013 mukaan valtionosuusindeksit ovat seuraavat:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Valtionosuusindeksi	5,2	3,9	2,7	2,9	3,2	3,2

Tavoite talouden tasapainottamisesta vuoteen 2015 mennessä: kattamaton alijäämä on katettu viimeistään vuonna 2015

Tuloslaskelma 1000 €	tp 2008	etp 2009	ta 2010	ts 2011	ts 2012	ts 2013	ts 2014	ts 2015
Toimintakate	-49 086	-51 000	-52 000	-53 400	-54 900	-56 800	-58 800	-61 300
Verotulot	29 227	29 600	30 300	31 700	33 200	34 300	35 300	36 300
Valtionosuudet	22 075	23 100	24 000	24 700	25 500	26 300	27 200	28 200
Rahoituserät	-487	-596	-700	-700	-700	-700	-700	-700
Vuosikate	1 729	1 104	1 600	2 300	3 100	3 100	3 000	2 500
Poistot	-1 688	-2 025	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100
Tilikauden tulos	41	-921	-500	200	1 000	1 000	900	400
Muut erät	111	110	110	110	110	110	110	110
Ali/ylijäämä	152	-811	-390	310	1 110	1 110	1 010	510
Kumulat.ali-ylijäämä	-2 618	-3 429	-3 819	-3 509	-2 399	-1 289	-279	231

Tuloslaskelma	muutos % 08	muutos % 09	muutos % 10	muutos % 11	muutos % 12	muutos % 13	muutos % 14	muutos % 15
T-kate	9,0	3,9	2,0	2,7	2,8	3,5	3,5	4,3
Verotulot	10,6	1,3	2,4	4,6	4,7	3,3	2,9	2,8
Valt.osuus	12,4	4,6	3,9	2,9	3,2	3,1	3,4	3,7

- vuoden 2009 talousarvion oletus: käyttötalous ylittää 0,5 M€ (Sote) ja verotulot alittuvat 0,4 M€
- kuntien kustannuskehitys on ennustettu olevan keskimäärin 4,2 %/vuosi 2010-2015, Liperin kunnan talouden tasapainotus edellyttää kustannusten alittamista 1-2 %/vuosi (toimintakate)
- verotulot oman ennusteen (vertailuna kuntaliiton ennuste) mukaiset ja huomioitu kiinteistöveron korotus 2010 ja veroprosentin (myöhemmin optiona) korotus 2012
- valtionosuudet: valtionosuusindeksin tasolla
- tasapainotus edellyttää vuosikatteen nousevan lähes 3,0 miljoonaan euroon/vuosi
- toimintakatearviossa on otettu huomioon tonttien myynnin hidastuminen noin 200.000 €,

TOIMENPITEET 2010-2015,1000 €

	Toimenpide	2 010	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015
TULOT 1000 €							
1.Kiinteistövero	Korotus 0,1	270	270	270	270	270	270
2.Tulovero %	Korotus optio 0,5	0	0	700	700	700	700
3.Vesi- ja jätevesimaksut	Korotus 10 %	100	100	100	100	100	100
Tulojen vaikutus yhteensä		370	370	1 070	1 070	1 070	1 070
MENOT 1000 €							
1.Perusopetus (yleis)	Ryhmäkoko ->20	175	350	350	350	350	350
2.Koulujen kiinteistöt	13->10 hy-m2/opp.	100	200	300	300	300	300
3. Erityisopetus		0	50	50	50	50	50
4.Varhaiskasvatus	kerhot, hvp pituus	25	50	50	50	50	50
5.Maatalouslomitusta/hallinto	hallinnon alijäämä pois	25	50	50	50	50	50
6.Sosiaali- ja terveyshuolto	tuottavuus 2010 + 3% -> +1%/v	550	730	910	1 090	1 270	1 450
7.Tekninen osasto	tappiolliset kiinteistöt	30	30	30	30	30	30
8.Henkilöstö	sijaiset -10 %, Kelamaksu	400	400	400	400	400	400
9.Muut yleiset	PKSSK, ruokapalvelut	250	300	300	300	300	300
Menojen vaikutus yhteensä		1 555	1 860	2 140	2 320	2 500	2 680
Yhteensä		1 555	1 860	2 140	2 320	2 500	2 680
Vesi- ja jätevesimaksut		100	100	100	100	100	100
Vaikutus toimintakatteeseen		1 655	1 960	2 240	2 420	2 600	2 780

TULOT

1.Kiinteistövero

Kiinteistöveron nosto on ajankohtainen syksyllä 2009 niin, että kaikkia kiinteistöveroprosentteja nostetaan 0,1 prosenttiyksikköä (yleinen 0,75->0,85, asunnot 0,4->0,5 ja loma-asunnot 0,9->1,0) vuodelle 2010. **Vaikutus yhteensä on 267.000 €.**

Valtuusto on kokouksessaan 26.10.2009 vahvistanut kiinteistöveroprosentit vuodelle 2010 seuraavasti: yleinen 0,85, vakituiset asunnot 0,50 ja muut rakennukset 1,00. Vaikutus on noin 300.000 €.

2.Tulovero %

Seuraava tuloprosentin korotus ajoittunee vuodelle 2012 (OPTIO), laskelmassa 0,5 prosenttiyksikön korotus= +700.000 €

3.Vesi- ja jätevesimaksut

Vesi- ja jätevesimaksuja korotetaan vuodelle 2010 10 %, vaikutus 100.000 €

Tekninen lautakunta on kokouksessaan 22.09.2009 hyväksynyt vesihuoltolaitoksen korotukset, jotka tulevat voimaan 1.1.2010. Taksan korotuksella arvioidaan päästävän asetettuun tulostavoitteeseen.

MENOT

1. Perusopetus (yleis)

Tavoitteena on että, perusopetuksen keskimääräinen ryhmäkoko on yleisopetuksessa 1-9 luokat **20 oppilasta**. Tavoite on oppilaan kannalta yhdenvertainen ja pedagoginen sekä talouden kannalta tuottava. Keskimääräinen ryhmä koko 2008-2009 lukuvuonna on **18 oppilasta**. Toimiala voi toteuttaa tavoitteen erilaisilla vaihtoehtoisilla keinoilla (mm. koulujen yhdistäminen, tuntikehys). Yhden opetusryhmän kustannus on noin 50.000. Jos ryhmät vähenevät esim. 7:lla, niin vaikutus on **350.000 €** vuositasolla. Koulujen yhdistämiset vaikuttavat lisäksi myös kiinteistökuluihin, opettajien huojennuksiin, ylitunteihin, ruokailukustannuksiin, matkakustannuksiin.

Nykyisellään 1-6 lk ryhmäkokojen keskiarvo on 18,6. Ristin ja Vaivion koulujen lakkautuessa tulee 1-6 lk ryhmäkoko keskiarvoksi 20,5. Yläkoulun luokkien 7-9 osalta ryhmäkoko on 18,5. Liperin koulussa 7 luokkalaisten jako neljään ryhmään (ka 15,5) mahdollisti sen, ettei tarvinnut perustaa kahta erityisopetuksen pienluokkaa.

2. Koulujen kiinteistötehokkuus

Tällä hetkellä koulukiinteistöjen tehokkuus on keskimäärin 13 hyöty-m²/oppilas. Tavoitteena on, että tehokkuus on lukukauden 2011 alussa 10 hyöty-m²/oppilas. Mitoitus on suunniteltu 1.500 oppilaalle. Tavoitteen saavuttamisen jälkeen vaikutus on 300.000 €. Korjaus: Tällä hetkellä koulukiinteistöjen tehokkuus on keskimäärin 16 hyöty-m²/oppilas.

Koulutilojen osalta oph:n suositus uusissa rakennuksissa on 8-10 m²/oppilas, Liperissä tilat luokilla 1-9 on nykyisellään 22 845 m² (n. 16 m²/ oppilas). Ristin ja Vaivion koulujen lakkauttamisen sekä Honkalammen ja pienten koulun rakennusten käyttötarkoituksen muutosten myötä tilat vähenee 3532 m²:lla (n. 13 m²/oppilas). Muutosten myötä säästövaikutus on n. 300 000 € (n. 7,5 €/m² * 3500 m² * 12 kk)

3. Erityisopetus

Erityisopetuksen vaihtoehtoisia toteuttamistapoja tuottavuuden näkökulmasta tutkitaan. Vaikutus on noin 50.000 €.

Yliopistotutkimushankkeen sekä omien hankkeiden (Kelpo ja kerho) ennaltaehkäisevien ja kuntouttavien tukitoimien kautta oppilaan oppimisvalmiuksien nostaminen vähentää erityisopetukseen siirrettävien määrää. syksyllä 2009 purettu jo kolme erityisopetuspäätöstä

4. Varhaiskasvatus

Järjestämistapa

Alle kouluikäisten lasten **kerhotoimintaa laajennetaan**. Kerhotoiminnan järjestämistä yhteistyössä Liperin seurakunnan kanssa kehitetään kevään ja syksyn aikana. Kevennetyillä päivähoitopalveluilla vapautetaan kokopäiväpaikkoja, ohjaamalla lapsia joilla on vanhempi/vanhemmat kotona palvelun piiriin. Perhepäivähoitajien kiinteään kuukausipalkkaan siirtymistä selvitetään. Menettelyllä pyritään turvamaan perhepäivähoitajien saanti tulevaisuudessakin. Tavoitteena on, että vähintään **1/3 päivähoitopaikoista on perhepäivähoidossa**. Lisäksi selvitetään alle 3-vuotiaiden lasten hoidosta maksettavaa erillistä korvausta.

Kerhotoimintayhteistyö seurakunnan kanssa ei ole vielä alkanut toivotussa laajuudessa. Omana toimintana toteutettu kerhotoiminta on jo syksyllä 2009 keventänyt päivähoitopalvelujen hoitopaikkatilannetta

Palveluverkko

Päivähoidossa olevien lasten määrän pysyessä tulevina vuosinakin nykyisellä tasolla lisätilatarvetta ei ole. Palvelutasomäärittely: Päiväkotien täyttöaste pidetään 100 % ja käyttö vähintään 85 %. Seuranta tapahtuu kuukausittain.

Näköpiirissä ei ole laajentamisen tarvetta. Täyttö- ja käyttöasteen vaaditussa määrittelyssä pysyttäneen

Tulot

Päivähoitomaksut määräytyvät asiakasmaksuasetuksen mukaan. Asiakaskyselyllä selvitetään olisiko perheet valmiita lyhentämään lasten hoitopäivää, **jos he saisivat alennusta** päivähoitomaksuihin. Lasten hoitopäivän pituus vaikuttaa suoraan henkilöstömäärään.

Joitakin kyselyjä hoitopäivän lyhentämisestä on tullut, mutta konkreettisia ratkaisuja ei ole tapahtunut toistaiseksi

Kehittämisenäkymät

Erityisvarhaiskasvatus liitetään mukaan perusopetuksen erityisopetuksen kokonaistarkasteluun. Etsitään uusia toimintavaihtoehtoja ennaltaehkäisevään työhön ja varhaiseen puuttumiseen sekä tarkastellaan kriittisesti nykyistä palvelurakennetta erityispalveluissa. Tavoitteena on luoda uusia vaihtoehtoja ja liittää tiiviisti mukaan tulosten arviointi ja tutkimus. Varhaiskasvatuksen tulosalueella selvitetään suoriteperusteisen budjetoinnin käyttöönottoa ja mahdollisuutta lähteä mukaan valtakunnalliseen hankkeeseen.

Kerhotoiminnan kehittämisen ja hoitopäivien lyhennystavoitteen toteuttamisen yhteisvaikutus **50.000 €**.

Esiopetuksen opetussuunnitelmatyön päivittämisprosessi on alkanut syksyllä 2009. Sen sekä KELPO-hankkeen myötä tarkastellaan erityisvarhaiskasvatuksen roolia ja suhdetta perusopetuksen erityisopetuksen kanssa. Tavoitteena on kehittää erityiskasvatuksen toimintamalli, jonka osa-alueina ovat varhaiskasvatus, alkuopetus sekä perusopetus. Osallistumista suoriteperusteisen budjetoinnin valtakunnalliseen hankkeeseen suunnitellaan yhdessä henkilöstön kanssa

5. Maatalouslomitus/hallinto

Hallinnon "tappion" poistaminen viimeistään 2011, vaikutus **50.000 €**.

Vuoden 2010 talousarvion mukaan "tappio" on 30.884 € (vuoden 2009 talousarviossa 52.775 €)

6. Sosiaali- ja terveyshuolto

Toiminnan tuottavuuden lisäämisen tavoite on +3 % 2010 ja sen jälkeen +1%/vuosi. Hoidonporrastus Stakesin suositusten mukaiseksi (laitoshoidon vähentäminen), tarvittaessa kalliin ostopalvelujen tuottaminen omana toimintana ja palvelujen keskittäminen. Palvelujen rakennesuunnitelma valmistuu vuonna 2009. Vaikutus vuonna 2015 **1,5 M€**.

Talousarvio 2010 sisältää seuraavia toimenpiteitä tuottavuuden edistämiseksi: Ostotopalvelujen siirtäminen osittain omaksi toiminnaksi (psykiatria, kehitysvammanhuolto, lastensuojelu), laitospaikkojen vähentäminen ja muuttaminen vanhusten asumispalveluiksi, palvelusetelin käyttöönotto vanhuspalveluissa, sijaisuuksien ja poissaolojen vähentäminen). Vaikutus vuoden 2010 osalta on noin 0.55 M€.

7. Tekninen osasto/tappiolliset kiinteistöt

-tappiollisten kunnan omistuksessa/hallinnossa olevien muttei kunnan peruspalvelutuotannon käytössä olevien tilojen tappiollisen toiminnan poistaminen (esim Viinijärven ja Liperin linja-autoasematilat); vaikutus noin **30.000 €**. Jos toiminnasta vapautuvalla kiinteistöllä ei ole kunnalla muuta käyttöä, niin kiinteistö myydään.

Lautasuo koulukiinteistö on myynnissä. Vireillä ovat lisäksi seuraavat kiinteistöselvitykset: Viinijärven linja-autoasema, Viinijärven 2 kunnan käytössä olevaa kiinteistöä (hammaslääkäritalo, neuvola-lääkäritalo), Kirkonkylän linja-autoasema. Vuoden 2010 aikana kiinteistöselvitykseen tulevat Honkalemmen, Ristin ja Vaivion koulut sekä Kirkonkylän "pienien koulu"). Viinijärvellä palvelujen siirtotoimenpiteisiin on jo ryhdytty.

8. Henkilöstö

Sijaisuuksien käyttämistä pienennetään 10 %. Vaikutus noin **200.000 €**. Kelamaksujen poistuminen; vaikutus on Liperin kunnan osalta noin **200.000 €**. (laskelmasta vähennettävä sote:n Oku:n osuus ja maatalouslomittajat). Painopisteinä työkierto huomioiden mm. OKULI:N mahdollisuudet sekä poissaolojen pienentäminen. Yhdessä työterveyshuollon kanssa pyritään vaikuttamaan eri toimialojen **poissaolojen** määrään laaja-alaisella hankkeella.

Hankkeessa kiinnitetään huomiota työolosuhteisiin ja muihin työhyvinvoinnin tekijöihin, joilla poissaoloja voitaisiin vähentää. Hanke suunnitellaan yhdessä henkilöstön kanssa ja siihen liitetään mm. erilaista koulutusta muita tukitoimenpiteitä.

9. Muut yleiset

- seudullinen tuottavuusohjelma, Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä on ilmoittanut, että kuntayhtymän ylijäämää puretaan mm. niin, että kuntalaskutuksen hintojen kasvu on yli 4 %:n sijasta vuosina 2010 +2,0 % ja 2011 3,5 %, vaikutus on noin 200.000 -250.000.

- ruokapalvelut; ruokapalvelujen valmistusta keskitetään ja jakelu keskittyy kouluverkon kehittymisen myötä, vaikutus 50.000-100.000

Ruokapalvelujen säästöjä syntyy kouluverkkoratkaisujen myötä. Mm. 5 ruokapalvelutyöntekijää muuttuu yhdistelmätyöntekijäksi, kuljetuskustannuksiin tulee säästöjä, Neliapila muuttuu jakelukeittiöksi 1.8.10.

- kiinteistöjen myynti

- sosiaali- ja terveystoimen kiinteistöjen tehokkuuden mitoituskriteerien laatiminen

- veroprosentin korotuksen suuruus ja ajoitus

- tasapainotuksen edetessä haetaan harkinnanvaraista rahoitusavustusta

- tasapainottamisohjelman 2009-2015 aikana lomautusmahdollisuus saattaa tulla ajankohtaiseksi, mikäli muut toimenpiteet eivät ole riittäviä.

Toimenpide on vaikuttava ja nopea "talousmielessä".

10. Investoinnit

Keskimääräisten poistojen ja investointien suhde tulee tervehdyttää. Käytännössä tämä merkitsee, että nettoinvestoinnit voivat olla keskimäärin noin 2,5 M€/vuosi. Poistoajoja ei voida pidentää

Vuosille 2010- 2015 investointitasotavoite yhteensä enintään 2,5 milj euroa/vuosi (netto) = 15 milj euroa keskimäärin vuosittaiset investoinnit

- irtaimisto	200 000 euroa
- päällystys, viheriöt, tievalot, vapaa-aika	100 000 euroa
- olevan k-tekniikan kunnostus	100 000 euroa
- viemäriverkoston laaj. taajamissa	150 000 euroa
- uusien kaava-alueiden k-tekniikka	250 000 euroa
- haja-asutusalueen k-tekniikka	500 000 euroa
- pienet peruskorjaushankkeet	200 000 euroa
- talonrakennushankkeet	1 000 000 euroa
Yhteensä	2 500 000 euroa (netto)

Maanhankinnan osalta kunta seuraa aktiivisesti kunnan alueen tonttimaantarjontaa ja tekee ratkaisut tapauskohtaisesti erillispäätöksin

Sitovuusmääräykset

Kuntalain 65 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (*suunnittelukausi*). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen enintään neljän vuoden pituisena suunnittelukautena, jos talousarvion laatimisvuoden taseeseen ei arvioida kertyvän ylijäämää. Jos taseen alijäämää ei saada katetuksi suunnittelukautena, taloussuunnitelman yhteydessä on päätettävä yksilöidyistä toimenpiteistä (*toimenpideohjelma*), joilla kattamaton alijäämä katetaan valtuuston erikseen päättämänä kattamiskautena (*alijäämän kattamisvelvollisuus*). Talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Siihen tehtävistä muutoksista päättää valtuusto.

Käyttötalousmenot ja -tulot, tavoitteet

Liperin kunnan taloussuunnitelman suunnittelukausi on kolme vuotta. Tulosaluekohtaiset tuloslaskelmat esitetään talousarviovuoden osalta. Valtuustoon nähden sitovia ovat tulosalueiden menomäärärahat ja tuloarviot. Tuloslaskelma esitetään suunnittelukaudelle talouden tasapainottamisohjelman yhteydessä. Toiminnalliset tavoitteet ovat ohjeellisia, ellei niitä suunnitelmassa erikseen ole esitetty sitoviksi (*sitova).

Investointiosa

Investointiosan suunnittelukausi on kolme vuotta. Valtuustoon nähden sitovia ovat investointiosassa esitetyt investointimäärärahat ja tuloarviot.

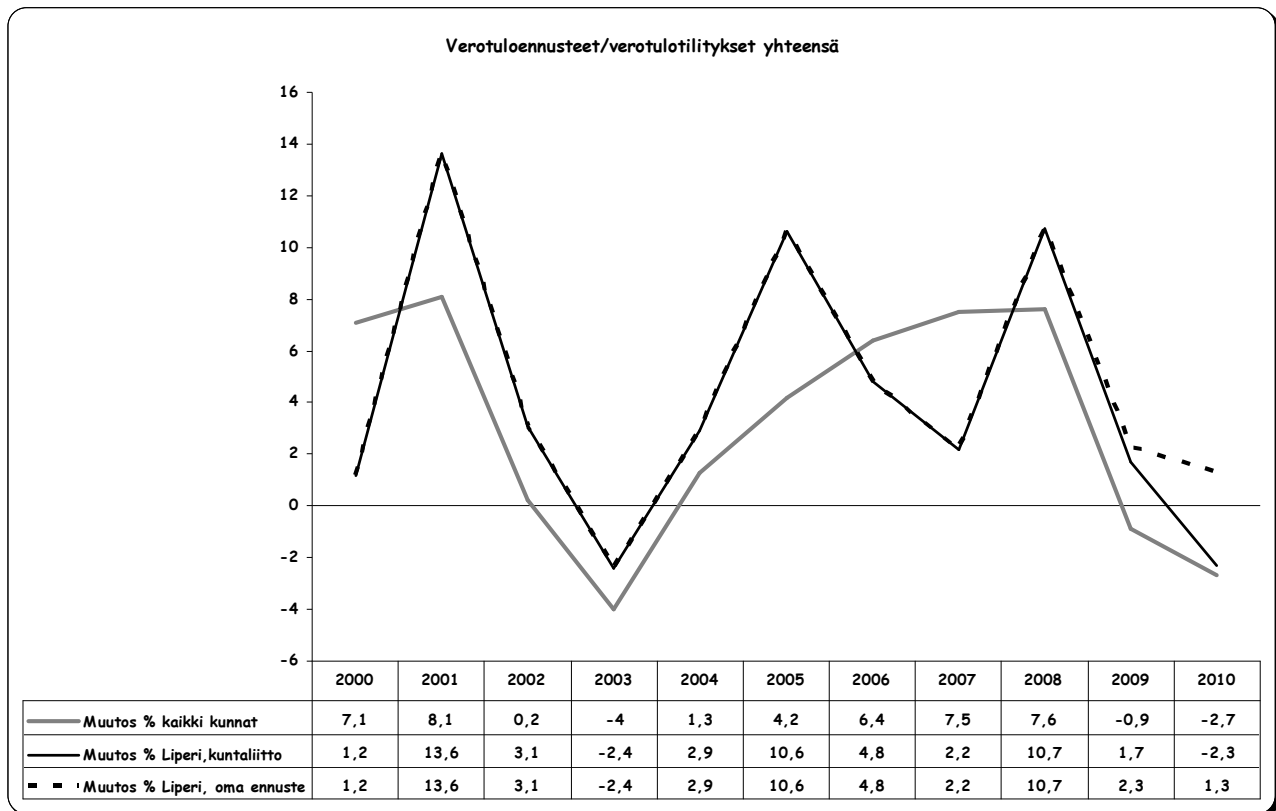
Rahoitusosa

Rahoituslaskelma esitetään talousarviovuoden osalta. Verotulot ja valtionosuudet yhteensä ovat valtuustoon nähden sitovia ja rahoituserät nettona.

Vuoden 2010 talousarvion yleisperustelut

Verotulot (ennuste 26.10.09)

Liperi/Verotulokohta 1000 €	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kunnallisvero	19 845	20 300	22 351	23 331	23 791	26 696	27 600	27 500
Muutos %	-1,1	2,3	10,1	4,4	2,0	12,2	3,4	-0,4
Yhteisövero	633	806	1 077	1 249	1 294	1 129	800	1 000
Muutos %	-32,8	27,3	33,7	16,0	3,6	-12,8	-29,1	25,0
Kiinteistövero	1 209	1 211	1 258	1 299	1 347	1 431	1 521	1 800
Muutos %	0,0	0,2	3,8	3,3	3,7	6,2	6,3	18,3
Yhteensä	21 687	22 317	24 686	25 879	26 432	29 256	29 921	30 300
Muutos %	-2,4	2,9	10,6	4,8	2,1	10,7	2,3	1,3

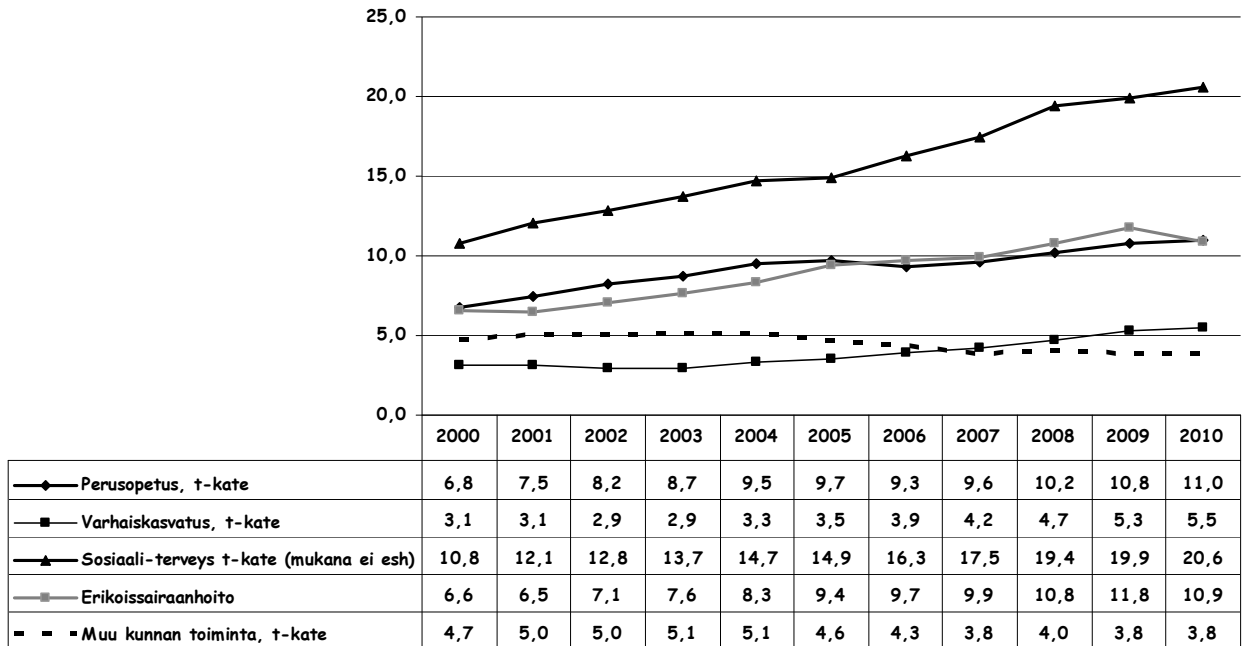

Verotuloennuste on tehty valtuuston veroprosenttipäätöksen yhteydessä.

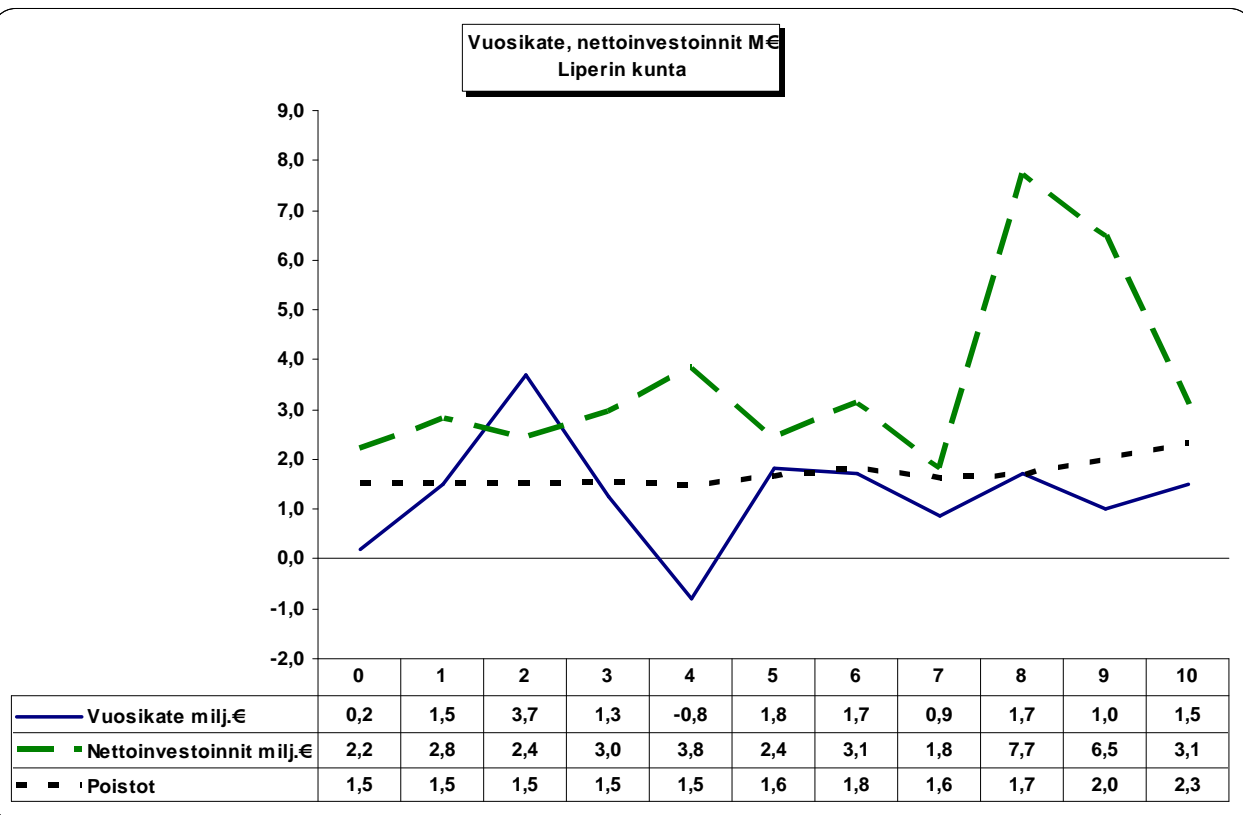
Valtionosuudet

Tiedot kuntien vuoden 2009 valtionosuuksista pohjautuvat valtion talousarvioesitykseen 15.9.2009 ja siihen sisältyvään peruspalvelubudjettitarkasteluun sekä valtionosuusuudistukseen. Alustavien tietojen ja laskelmien mukaan valtionosuudet yhteensä vuonna 2010 ovat **23,6 M€**, mikä on 0,4 M€ vähemmän kuin tasapainottamisohjelmassa on ennustettu.

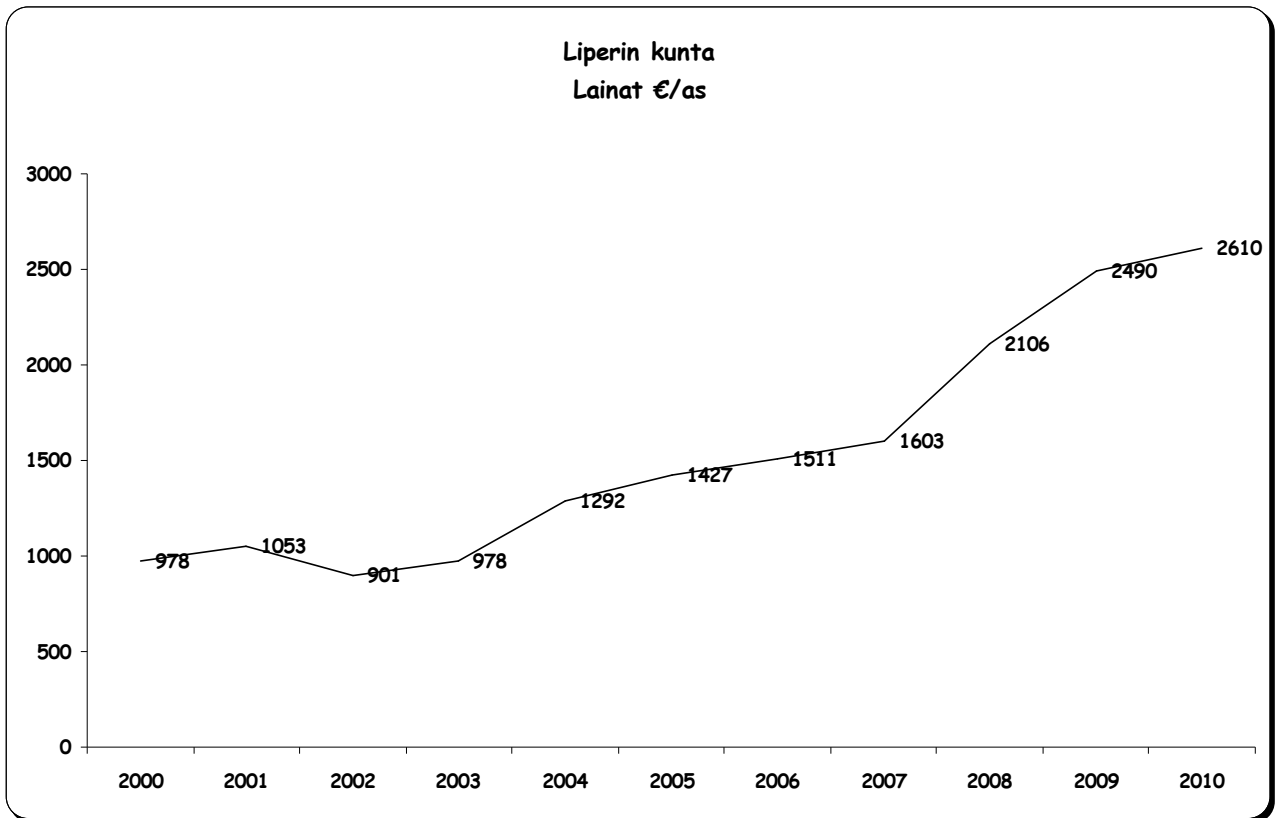
Toimintakate M€ toiminnoittain 2000-2010

Vuosikate/nettoinvestoinnit/poistot

Vuosikate osoittaa sen tulo-rahoituksen, joka juoksevien menojen maksamisen jälkeen jää jäljelle käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että tulo-rahoitus on riittävä, jos vuosikate on vähintään käyttöomaisuuden poistojen suuruinen. Kun poistot ovat suuremmat kuin vuosikate, niin kunnan kattamaton alijäämä kasvaa.

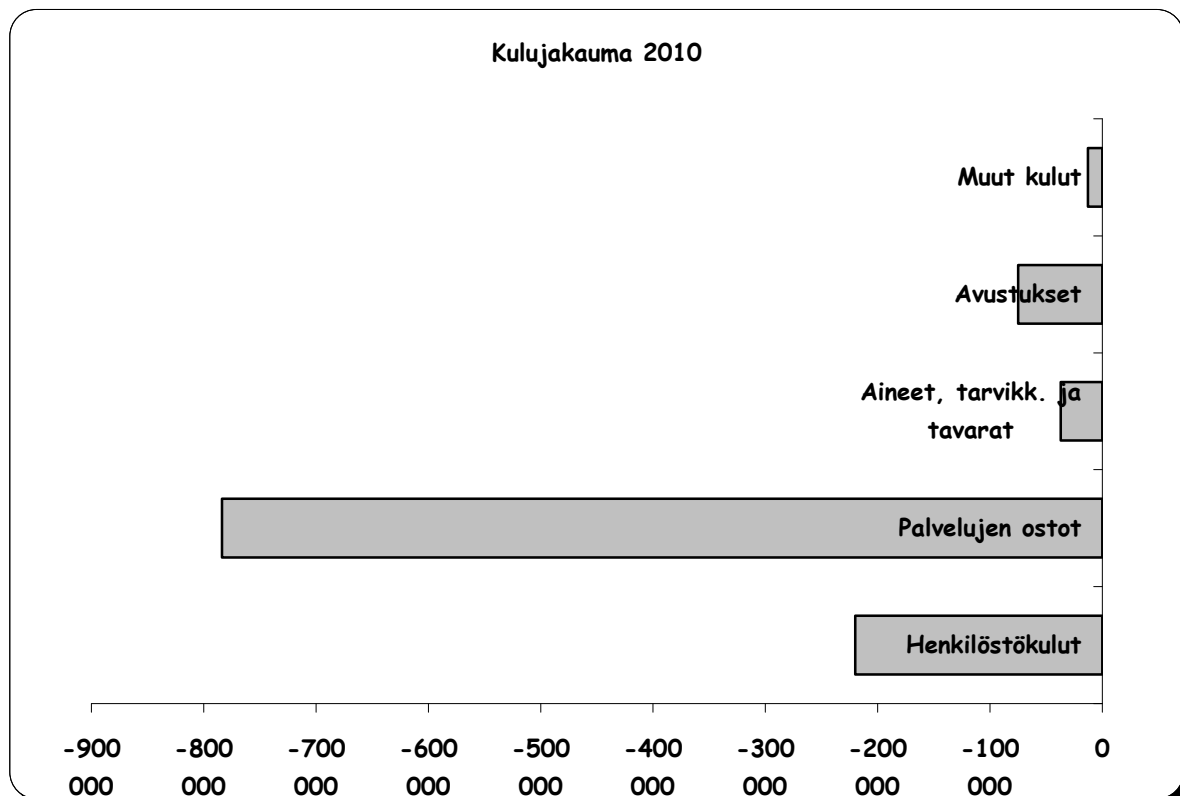
Lainakanta on kasvanut investointien myötä, kun samanaikaisesti vuosikate ei riitä kattamaan kuin osan investoinneista.

KÄYTTÖTALouden TALOUSARVIO 2010

Toimielin: Kunnanhallitus Vastuuhenkilö: Kunnanjohtaja		Toimialue: Kunnanhallitus
Toiminta-ajatus Kunnanhallituksen tarkoituksena on huolehtia kunnan kehittämisestä ja kuntalaisten hyvinvoinnin turvaamisesta ohjaamalla kunnan toimintaa valtuuston asettamien toiminnallisten tavoitteiden ja myöntämien resurssien puitteissa.		
Toimialueen yleistavoite Kunnanhallituksen toimialueet: 1. valtuustoasioiden valmistelu ja täytäntöönpano, 2.kunnan hallinnon ja talouden johtaminen, 3.toiminta- ja taloussuunnittelu, 4.maapolitiikka ja yleiskaavoitus, 5.elinkeinoelämän edistäminen, 6.kuntien välinen ja muu alueellinen yhteistyö ja 7. kuntamarkkinointi ja yleinen kuntakuva		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2010-2012	Mittari
Vaikuttavuus	Ennakoivat toimenpiteet yhteistoimintasopimusten edunvalvontaan :JYTY, JOSEK, kuntayhtymät, Talouden tasapainottaminen	Yhteispalaverit Tilinpäätökset
Asiakas	Kuntalais-, yrittäjäyhdistys, MTK-, seurakunta-, kylä- ja henkilöstötapaamiset 2 kertaa vuodessa Nuorisovaltuusto, ikäihmisten neuvosto, mökkiläistoimikunta foorumeina Kuntasivut, tiedotteet, Kunnari aktiivisina tiedotuskanavina	Palaute eri mudoissaan
Prosessit	Uudet toteutettavat strategiaproessit, seuranta Sos- ja terveyspalvelujen (OkuLi) seurannan ja yhteistyön vakiinnuttaminen Riskienhallinnan kehittäminen kaikkien toimialojen kanssa koordinoitusti Johtajasopimus valtuustokausittain	Kuntastrategia Hallitusohjelma Riskienhallintaohjelma Sopimus
Henkilöstö	Henkilöstöedustus mukana strategiatyössä Koko henkilöstöä koskevan työhyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen	Henkilöstöstrategia, henkilöstötilinpäätös
Toimialueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Uuutena luottamushenkilöorganisaationa on aloittanut kunnanhallituksen henkilöstöjaos (paikalliset sopimukset, yt-toiminta, tyhy-toiminta, ohjeet ja suositukset)		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2010	Ta 2009	Tp 2008
Toiminnan laajuus			
Valtuuston kokoukset	9	8	9
Kunnanhallituksen kokoukset	22	22	22
Valtuusto- ja hallitusseminaarit	3	4	2
Kansalaisvaikuttamisen foorumit	12	12	12
Elinkeinojen kehittäminen			
Josek Oy	265.000 €	265.000 €	243.000 €
Lipertek Oy (teollisuustonttien luovutusten valmistelu)	17.000 €	17.000 €	17.000 €
Joensuun seudun yhteistyö	63.000 €	63.000 €	51.831 €
Tehokkuus/taloudellisuus			
Henkilöstö			
Kunnanjohtaja	1	1	1

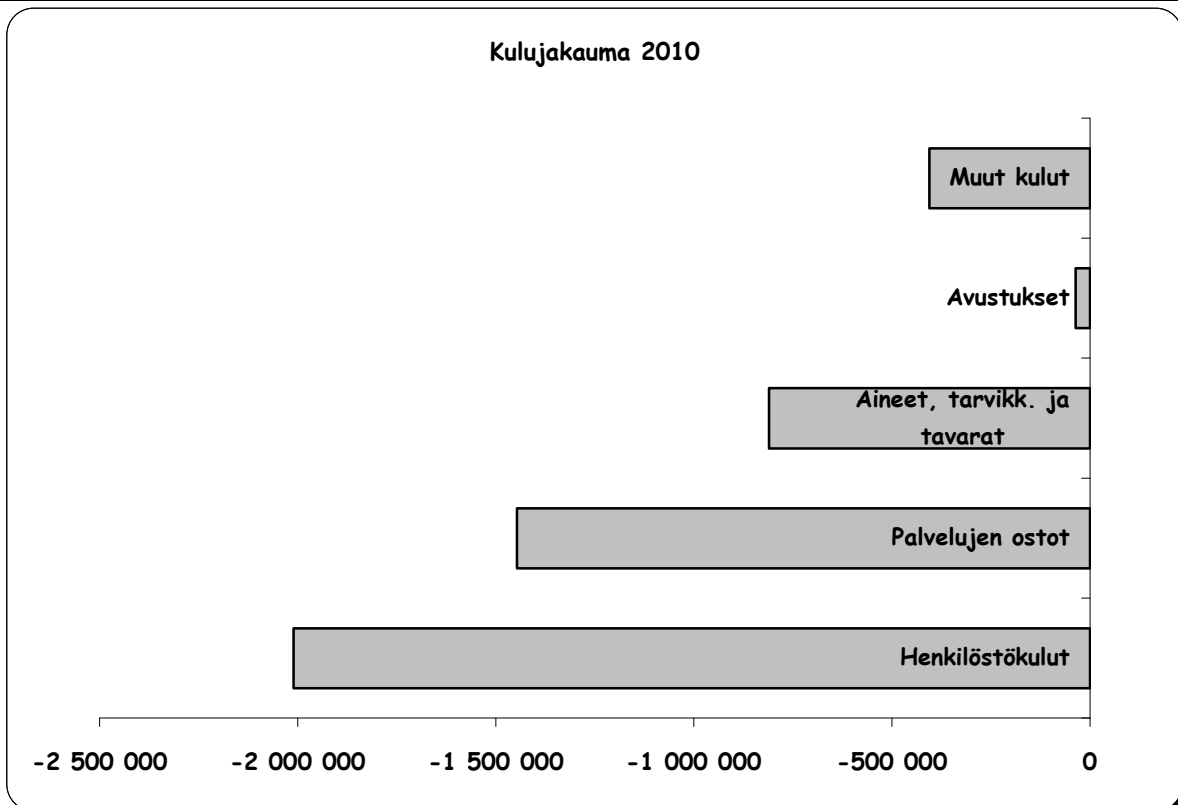
eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	30 669	31 000	331	1,1 %
Myyntituotot	0	30 669	31 000	331	1,1 %
Maksutuotot	0	0	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	0	-1 117 773	-1 128 644	-10 871	1,0 %
Henkilöstökulut	0	-213 918	-220 014	-6 096	2,8 %
Palkat ja palkkiot	0	-157 000	-165 191	-8 191	5,2 %
Henkilösivukulut	0	-56 918	-54 823	2 095	-3,7 %
Eläkekulut	0	-48 029	-49 386	-1 357	2,8 %
Muut henkilösivukulut	0	-8 889	-5 437	3 452	-38,8 %
Palvelujen ostot	0	-772 722	-783 640	-10 918	1,4 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-47 653	-37 040	10 613	-22,3 %
Avustukset	0	-74 280	-75 000	-720	1,0 %
Muut kulut	0	-9 200	-12 950	-3 750	40,8 %
Toimintakate	0	-1 087 104	-1 097 644	-10 540	1,0 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	-1 087 104	-1 097 644	-10 540	1,0 %

Toimielin: Kunnanhallitus		Tulosalue: Hallinto
Vastuuhenkilö: Kunnankamreeri		
<p>Toiminta-ajatus Keskushallinnon toimialan tarkoituksena on aikaansaada kunnan ylimmälle johdolle, muille toimialoille ja henkilöstölle edellytykset tulokselliseen toimintaan tarjoamalla hallinto-, talous-, atk- ja henkilöstöpalveluja. Toimialalla huolehditaan lomituspalveluiden järjestämisestä ja maaseutuelinkeinopalveluiden kehittämisestä. Työllisyyspalvelut, yleisen edunvalvojan sekä keskitetyn ruokahuollon palvelut kuuluvat myös toimialaan.</p> <p>*Maaseutuelinkeinoilla on oma tulosalueensa</p>		
<p>Tulosalueen yleistavoite Hallinto,talous,henkilöstö,atk: talous- ja henkilöstöohjausjärjestelmien kehittäminen ja toteutus, tietojärjestelmän ylläpito ja toimivuus Ruokapalvelut: toiminnan kehittäminen asiakkaiden tarpeista lähteväksi laadukkaaksi, taloudelliseksi ja tehokkaaksi toiminnaksi. Työllisyyspalvelut: tavoitena on tukea työllisyyden hoitoa ja työmarkkinoilla pysymistä, jonka avulla ehkäistään syrjäytymistä, autetaan työelämään ja koulutukseen sijoittumista</p>		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2010-2012	Mittari
Vaikuttavuus	Hallinto,talous,henkilöstö,atk: ajantasaiset suunnitelmat, raportit, maksut, Ruokapalvelut: tehokkuden ja vaikuttavuus/nosto Työllisyyspalvelut: Työllistäminen ja palvelutuotanto asiakaslähtöistä Tyhy-toiminnassa uutena toimintana työkokeilu	palaute suoritteet/työtunti, ta:n toteutuma henkilöstön työllistyminen ja koulutukseen ohjautuminen
Asiakas	Hallinto,talous,henkilöstö,atk: sisäiset asiakkaat Ruokapalvelut: * kouluruokailun tyytyväisyys >8,5/10 (vuonna 2009 toteutunut 8,4) Työllisyyspalvelut:pitkäaikaisstyöttömien elämänlaatu, auttaa työpajan asiakkaiden kotona selviytymistä	palaute *asiakastyytyväisyyskysely 1/vuosi maksetut toimeentulotukimenot, erityispalvelujen tarve, asiakastyytyväisyys
Prosessit	Hallinto,talous,henkilöstö,atk: palvelujen toimivuus ja sujuvuus Ruokapalvelut: Jyrin keskuskeittiön käyttöönotto Työllisyyspalvelut: moniammatillinen yhteistyö	asiakaspalautteet toteutuu suunnitelmien mukaisesti palaute
Henkilöstö	Hallinto,talous,henkilöstö: kehittämistyön jatkuminen, henkilöstön osaamisen varmistaminen, työhyvointi,jaksaminen Ruokapalvelut: =4 totutunut osaamiskartoituksessa Työllisyyspalvelut: työllistäminen tarvelähtöistä	henkilöstön palaute 2009 tehty osaamiskartoitus henkilöstöpalaute, sijoittuminen työllistämiskakson jälkeen
<p>Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Keskushallinto: henkilöstöresurssien riittävyyden varmistaminen osa-aikaeläköitymisten vuoksi, talous- ja henkilöstöhallinto-ohjelmistojen toimivuuden varmistaminen Ruokapalvelut:Uuden Jyrin keskuskeittiön kehittäminen, Neliapila jakelukeittiöksi 1.8.10, sopeutuminen koulurakennemuutoksiin (henkilöstön siirrot, tilapäistyön vähentyminen) Työllisyyspalvelut:uuden yhteistyömallin laadinta (työntekijät/yritykset/järjestöt), puutyöverstaan rinnalle aktivointikeinona elämänhallintaryhmä pääsääntöisesti naisille</p>		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2010	Ta 2009	Tp 2008
Toiminnan laajuus			
Ruokapalvelut: ateriasuoritteet	660 000	665 000	640 000
Työllisyyspalvelut Pitkäaikaistyöttömien määrän pysyminen alle puolessa lähtölukemista=> vuoden 2006 lähtöarvo 207 henkilöä Työllistetään yhteensä keskimäärin 44 henkilöä: työpaja 11 ja toimialat 44 henkilöä, yhdistysten työllistämishankkeet (8 henkilön työllistäminen)			
Tehokkuus/taloudellisuus			
Ruokapalvelut tehokkuden lisääminen, suorite kpl/h	14,00 kpl/h	13,72 kpl/h	11,56 kpl/h
suoritehintaa keskimäärin , josta	3,36		
kouluruokailu	3,90	3,23	2,51
päivähoito	2,41	2,36	2,18
laitoshoido	4,16	4,14	3,36
kotipalvelu	3,40	3,13	2,97
Työllisyyspalvelut: kunnan veloitteen vuoden 2006 lähtötaso 50.879 €/v; tavoite veloitteen pysyttäminen alle puolessa			
Henkilöstö			
Hallinto,talous,henkilöstö,atk:			
kunnankamreeri	1	1	1
hallintopäällikkö	1	1	1
muu henkilöstö:			
hallintopalvelut	2,5	2,5	3
talouspalvelut	3,5	3,5	3
henkilöstöpalvelut	4,5	4(5 10 kk)	4
Yhteensä	12,5	12	12
Ruokapalvelut			
ruokapalvelupäällikkö	1	1	1
muu henkilöstö (mikäli koulurakenne muuttuu mahd. 29 omaa ja 5 yhdistelmätyöntekijää)	35	36	36
Yhteensä	36	37	37
Työllisyyspalvelut			
Työllisyyssihteeri ja työsuunnittelija 1	2	2	2
Työpajan työllistetyt	10	10	10
Puutyöverstas, työsuunnittelija (verstastyöntekijät ei luvuissa)	1	1	-
Yhteensä	14	13	12
Kaikki yhteensä	61,5	61	61

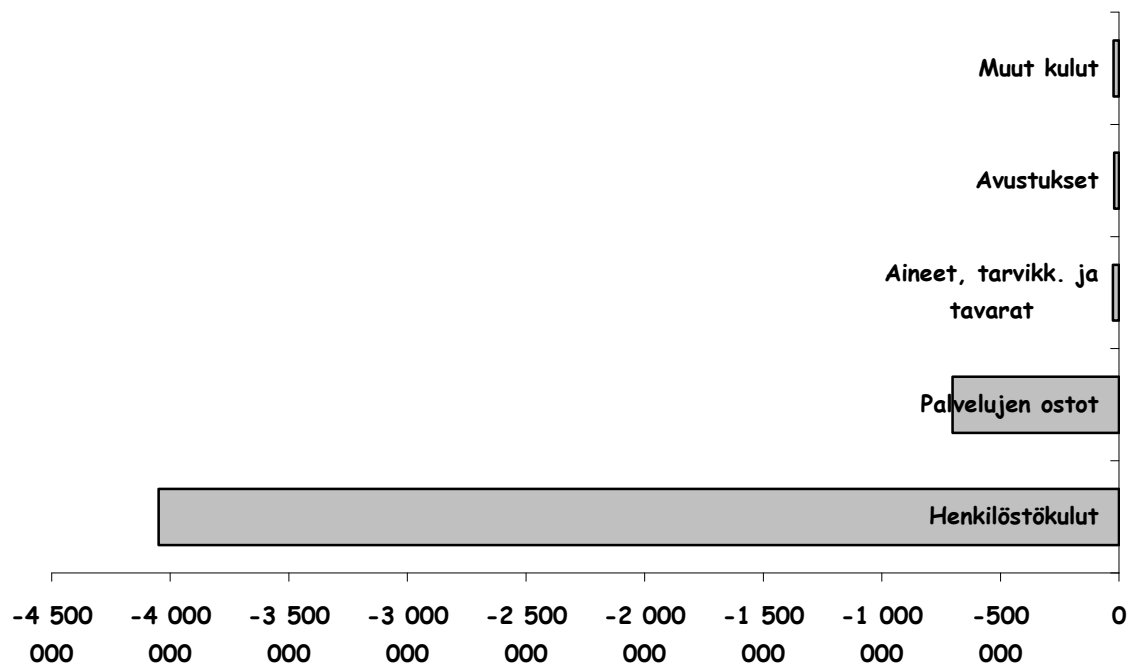
eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	3 990 592	4 183 945	193 353	4,8 %
Myyntituotot	0	3 639 582	3 841 463	201 881	5,5 %
Maksutuotot	0	157 100	159 888	2 788	1,8 %
Tuet ja avustukset	0	193 610	181 694	-11 916	-6,2 %
Muut tuotot	0	300	900	600	200,0 %
Toimintakulut	0	-4 578 500	-4 708 352	-129 852	2,8 %
Henkilöstökulut	0	-1 926 502	-2 010 002	-83 500	4,3 %
Palkat ja palkkiot	0	-1 473 480	-1 553 298	-79 818	5,4 %
Henkilösivukulut	0	-453 022	-456 704	-3 682	0,8 %
Eläkekulut	0	-350 189	-369 077	-18 888	5,4 %
Muut henkilösivukulut	0	-102 833	-87 627	15 206	-14,8 %
Palvelujen ostot	0	-1 510 666	-1 446 152	64 514	-4,3 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-734 272	-810 401	-76 129	10,4 %
Avustukset	0	-20 000	-36 000	-16 000	80,0 %
Muut kulut	0	-387 060	-405 797	-18 737	4,8 %
Toimintakate	0	-587 908	-524 407	63 501	-10,8 %
Poistot	0	-87 937	-175 519	-87 582	99,6 %
Tilikauden tulos	0	-675 845	-699 926	-24 081	3,6 %

Toimielin: Maaseutulaakunta Vastuhenkilö: Maaseutusihteer		Tulosalue: Maaseutupalvelut
<p>Toiminta-ajatus Toteuttaa maaseutuviranomaistehtävät ja edistää maaseudun kehittämistä.</p> <p>Maatalouslomituksen toiminnalla turvataan maatalousyrittäjälle lomituspalvelulain mukaiset lomituspalvelut. Toiminnalla tuetaan samalla paikallisyksikön alueen maatalousyrittäjien työhyvinvointia ja työssä jaksamista.</p>		
<p>Tulosalueen yleistavoite Turvataan riittävällä henkilöstöllä ja osaamisella hallinnonalan lainsäädännölliset viranomaistehtävät sekä edistetään yhteistyössä sidosryhmien kanssa elinekeinojen ja maaseudun kehittämistä.</p> <p>Lomituspalvelujen saatavuutta lisätään huolehtimalla henkilöstön kouluttamisesta, riittävydestä ja työhyvinvoinnista. Vaikuttavaa yhteistoimintaa lisätään asiakasryhmien kanssa. Erityisesti alueellisen muutosvaiheen tuomat ja tulevat haasteet ovat painopisteenä.</p>		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2010-2012	Mittari
Vaikuttavuus	Kustannustehokkaat, kattavat maaseutuviranomaistehtävät Hankkeilla ja neuvonnan kuntaosuuksilla edistetään elinkeinojen ja maaseudun kehittämistä. Lomituksessa toteutetaan yhtenäisiä toimintatapoja. Lomituspalvelujen tavoitteet suositusten mukaisena. Liperin asemaa hallinnoivana kuntana jatketaan.	MMM:n aikataulut ja seuranta Hankkeiden vaikuttavuuden arviointi raportit Mela:n mittarit Sisäinen arviointi
Asiakas	Asiakastyytyväisyyttä ja palvelun saatavuutta seurataan suorilla palautteilla sekä asiakastyytyväisyys kartoituksilla Lomituksen asiakaspalautejärjestelmä ja tyytyväisyyskysely	Maakunnalliset ja kuntakohtaiset kartoitukset, omat ja sidosryhmien kanssa tehtävät Mittarit tapahtumatasolla ja vuositasolla koko toiminta
Prosessit	Tukihallinnon sujuvuus ja oikeellisuus Muut viranomaistehtävät, kuten hukkakaura, satovahingot, SPV, lausunnot Kehittämistehtävät sidosryhmien kanssa yhteistyössä Lomituspalvelujen palvelujen toteutumisen seuranta Hallinnon palveluprosessien seuranta ja kehittäminen	MMM:n aikataulut ja seuranta Lainsäädännöllisten velvoitteiden toteutumisen seuranta, Itk ja ulkopuolinen Mela:n tulokortti, sisäinen arviointi, toimintakäsikirja
Henkilöstö	Ammattitaitoa ylläpidetään koulutuksella ja itseopiskelulla Työstä suoriutuminen ja tyytyväisyys Lomituksen tiimityön toteutus Työhyvinvointi ja täydennyskoulutus	MMM:n aikataulut, seuranta, asiakaspalaute Työntekijäpalaute, asiakaspalaute. Lomituksen asiakas- ja työntekijäpalaute, Mela:n tulokortti, sisäinen arviointi
<p>Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Tavoitteena saada päätös vuoden 2009 aikana maaseutuhallinnon seudullisesta organisoitumisesta. Uusi laki maaseutuhallinnon järjestämisestä voimaan v. 2010 alusta. 2010 MMM:lle kunnalta esitys lain velvoitteiden hoitamisesta, myös käytännön järjestelyt lain tavoitteiden toteutumiseksi alkavat. Uusi yksikkö aloittaa v. 2013. Lomituksen alueelliset muutokset koskevat Liperin paikallisyksikköä vuosina 2010 - 2011. Toimeksiantosopimuksella Liperin asema hallinnoivana kunta laajenee. (1.1.10 Joensuu, Ilomantsi, Outokumpu, Kontiolahti ja Liperi) Muutosvaihe toteutetaan yksikön tavoitetason arvioinnilla ja toteuttamisella.</p>		

eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	3 633 479	4 519 948	886 469	24,4 %
Myyntituotot	0	3 231 279	4 024 948	793 669	24,6 %
Maksutuotot	0	390 000	482 000	92 000	23,6 %
Tuet ja avustukset	0	12 200	13 000	800	6,6 %
Muut tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	0	-3 947 622	-4 820 347	-872 725	22,1 %
Henkilöstökulut	0	-3 335 951	-4 048 933	-712 982	21,4 %
Palkat ja palkkiot	0	-2 472 162	-3 046 879	-574 717	23,2 %
Henkilösivukulut	0	-863 789	-1 002 054	-138 265	16,0 %
Eläkekulut	0	-568 911	-711 010	-142 099	25,0 %
Muut henkilösivukulut	0	-294 878	-291 044	3 834	-1,3 %
Palvelujen ostot	0	-546 892	-701 965	-155 073	28,4 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-24 779	-26 139	-1 360	5,5 %
Avustukset	0	-20 000	-20 000	0	0,0 %
Muut kulut	0	-20 000	-23 310	-3 310	16,6 %
Toimintakate	0	-314 143	-300 399	13 744	-4,4 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	-314 143	-300 399	13 744	-4,4 %

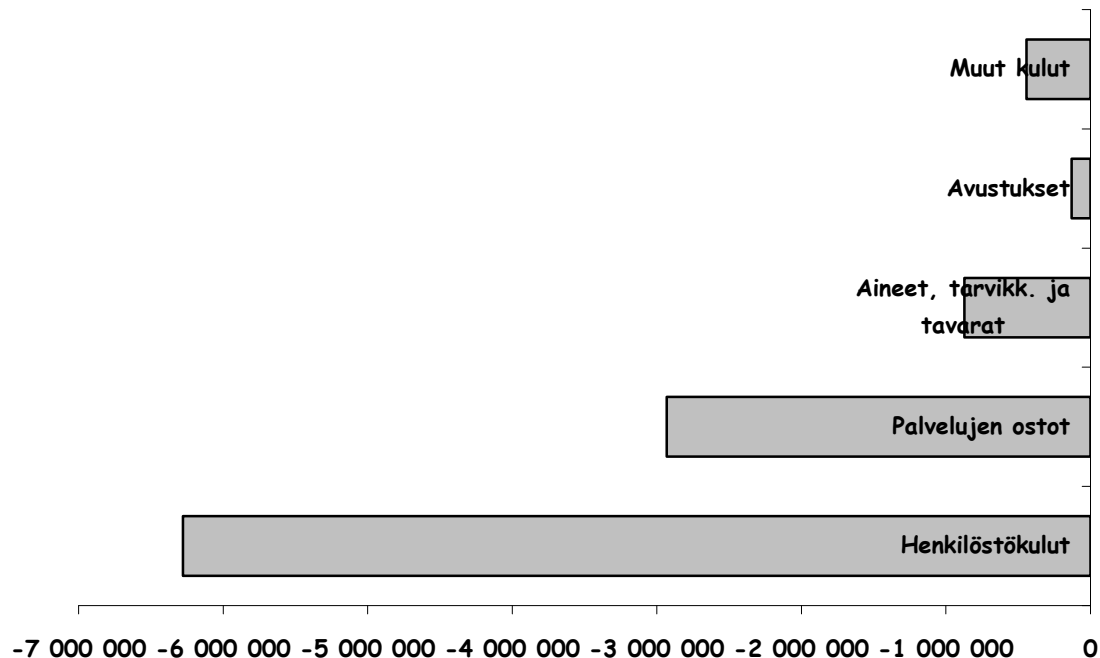
Kulujakauma 2010

KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ

eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	7 654 740	8 734 893	1 080 153	14,1 %
Myyntituotot	0	6 901 530	7 897 411	995 881	14,4 %
Maksutuotot	0	547 100	641 888	94 788	17,3 %
Tuet ja avustukset	0	205 810	194 694	-11 116	-5,4 %
Muut tuotot	0	300	900	600	200,0 %
Toimintakulut	0	-9 643 896	-10 657 343	-1 013 447	10,5 %
Henkilöstökulut	0	-5 476 371	-6 278 949	-802 578	14,7 %
Palkat ja palkkiot	0	-4 102 642	-4 765 368	-662 726	16,2 %
Henkilösivukulut	0	-1 373 729	-1 513 581	-139 852	10,2 %
Eläkekulut	0	-967 129	-1 129 473	-162 344	16,8 %
Muut henkilösivukulut	0	-406 600	-384 108	22 492	-5,5 %
Palvelujen ostot	0	-2 830 281	-2 931 757	-101 476	3,6 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-806 704	-873 580	-66 876	8,3 %
Avustukset	0	-114 280	-131 000	-16 720	14,6 %
Muut kulut	0	-416 260	-442 057	-25 797	6,2 %
Toimintakate	0	-1 989 156	-1 922 450	66 706	-3,4 %
Poistot	0	-87 937	-175 519	-87 582	99,6 %
Tilikauden tulos	0	-2 077 093	-2 097 969	-20 876	1,0 %

Kulujakauma 2010

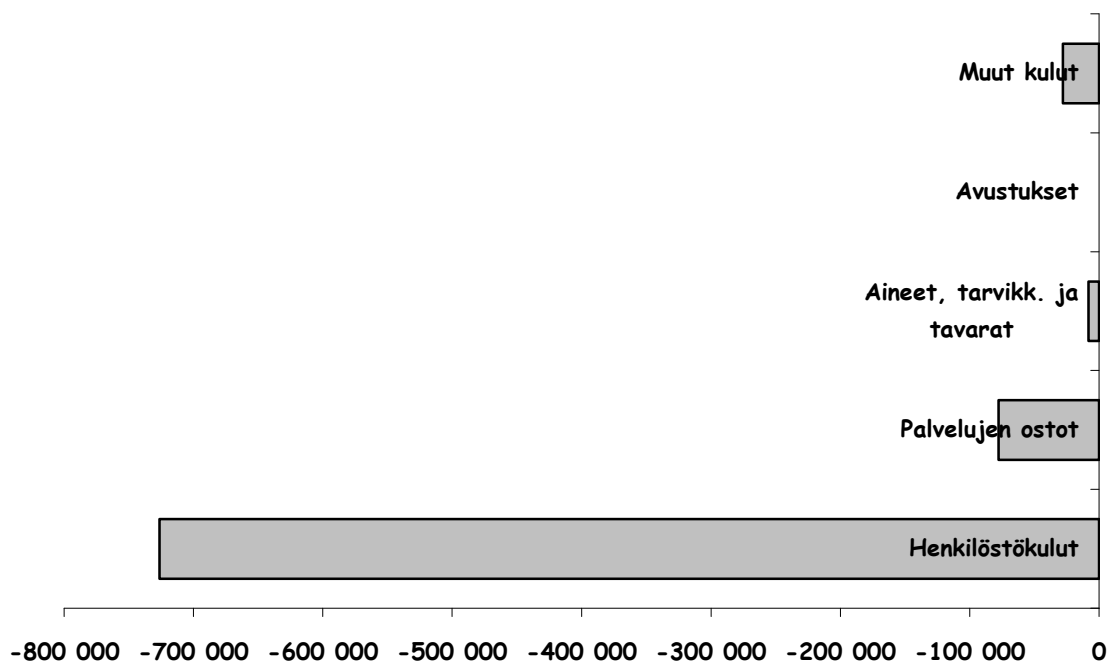

Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta		Tulosalue: Hallinto
Vastuhenkilö: Sosiaali- ja terveysjohtaja		
Toiminta-ajatus Kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon organisointi ja johtaminen lakisääteisten ja valtuuston määrittelemien perusturvan palvelujen toteuttamiseksi		
Tulosalueen yleistavoite Sosiaali- ja terveydenhuollon johtaminen ja koordinointi. Toiminnan tulokellisuuden seuraaminen. Sosiaali- ja terveyspalvelun kehittäminen.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2010-2012	Mittari
Vaikuttavuus	Kustannusvaikuttavuuden arvioinnin edistäminen.	Kustannusvaikuttavuusanalyysin tuottaamaa tietoa käytettävissä palvelurakennetyössä.
Asiakas	Asiakaspalautejärjestelmän käyttöönoton laajentaminen. Edufin TAK. Asiakkaiden osallisuuden edistäminen. Ulkoistetun toiminnan arviointi	Asiakaspalautteet tulosalueittain . Ulkoistetun toiminnan laadunarviointi sovitun menettelyn mukaisesti.
Prosessit	Laskutusperusteiden toimivuus ja osuvuus. Taloussuunnittelun kehittäminen. SHQS laatujärjestelmän mukainen palvelujen itsearviointi. Palveluketjujen selvittäminen ja kehittäminen. Käypä hoito ja näytöllä tuloksiin suositusten maastouttaminen. Seudulliseen yhteistyöhön osallistuminen.	Tarvittava tilastotieto saadaan järjestelmistä. Itsearviointi toteutettu. Merkittävien palveluketjujen arviointi ja esittäminen tulosalueittain. Työryhmätyöskentely.
Henkilöstö	Pelissännöt käytössä. SHQS menetelmä- ja sisäinen auditointi ja koulutus. Esimiesorganisaation henkilöstöhallinnon tehostaminen 10 % vuoteen 2012.	Kehityskeskustelut. Laadunhallinta organisoitu. Organisaatorakenteen arviointi tarvittaessa ja budjettisuunnittelun yhteydessä.
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Lautakuntatyöskentelyn kehittäminen. Iltakoulut käytännössä. Johtoryhmätyöskentelyn tavoitteet sovittu vuosittain. Talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen ja seuranta laaditun suunnitelman mukaisesti. Sosiaali- ja terveyspalvelujen kehittäminen palvelurakennesuunnitelman suuntaisesti.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2010	Ta 2009	Tp 2008
Toiminnan laajuus			
Lautakunnan kokoukset	11	11	
Johtoryhmän kokoukset 3-4 x kuukaudessa			
Toimistopalvelun kokoukset	10	10	
Tehokkuus/taloudellisuus			
Hallinnon kokonaiskustannukset	840 226	808185	
Hallinnon kustannusten osuus kokonaiskustannuksista (%).	2,67 %	3 %	
Henkilöstö			
Sosiaali- ja terveysjohtaja	1		
Tulosalueen johtaja	3		
Hallinto- ja talouspäällikkö (määräaikainen)	1		
Osastosihteeri	1		
Laskentasihteeri (nimikemuutos)	1		
Toimistopalveluissa:			
Osastonsihteeri	2		
Toimistosihteeri	6		
Lähihoitaja	1		

eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	839 375	840 226	851	0,1 %
Myyntituotot	0	839 375	840 226	851	0,1 %
Maksutuotot	0	0	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	0	-808 184	-840 226	-32 042	4,0 %
Henkilöstökulut	0	-697 366	-726 329	-28 963	4,2 %
Palkat ja palkkiot	0	-558 169	-583 514	-25 345	4,5 %
Henkilösivukulut	0	-139 197	-142 815	-3 618	2,6 %
Eläkekulut	0	-100 714	-110 385	-9 671	9,6 %
Muut henkilösivukulut	0	-38 483	-32 430	6 053	-15,7 %
Palvelujen ostot	0	-73 829	-77 667	-3 838	5,2 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-5 300	-8 150	-2 850	53,8 %
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut kulut	0	-31 689	-28 080	3 609	-11,4 %
Toimintakate	0	31 191	0	-31 191	-100,0 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	31 191	0	-31 191	-100,0 %

Kulujakauma 2010

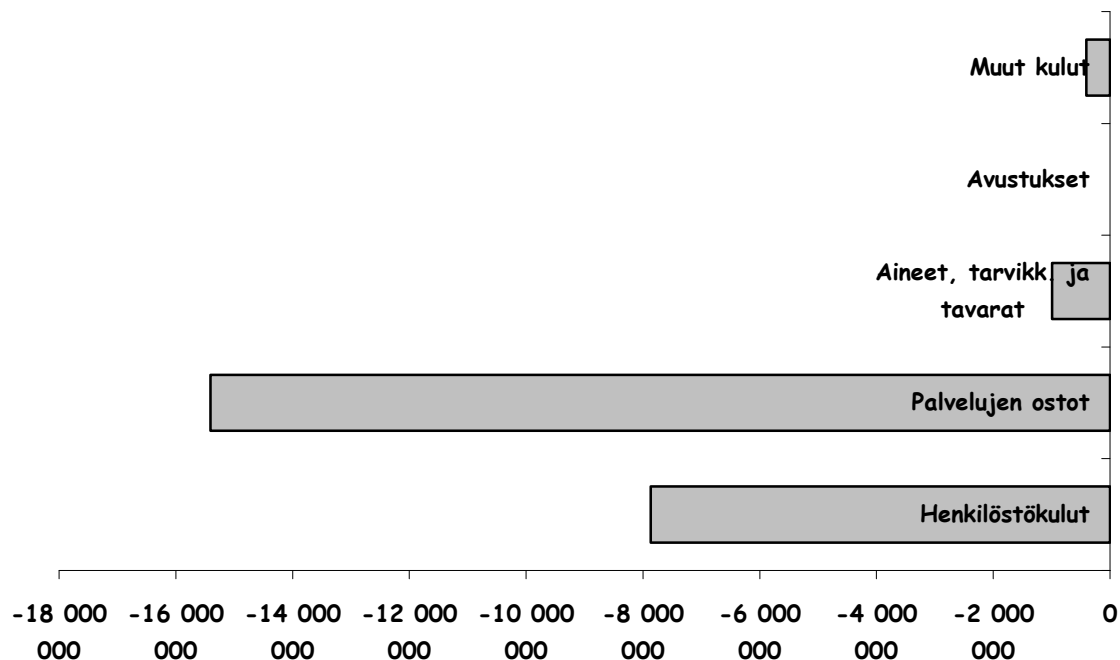

Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta		Tulosalue: Terveyspalvelut
Vastuhenkilö: Ylilääkäri		
<p>Toiminta-ajatus Terveystieteiden palveluiden tarkoituksena on tuottaa ja järjestää laadukkaita terveyden- ja sairaanhoidon palveluja. Tavoitteena on ehkäistä terveydellisten ongelmien syntymistä ja turvata terveyttä edistävä ympäristö yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.</p>		
<p>Tulosalueen yleistavoite Liperin ja Outokummun asukkaiden terveys ja hyvinvointi lisääntyy.</p>		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2010-2012	Mittari
Vaikuttavuus	<ul style="list-style-type: none"> - Laaditaan valtakunnallisten Käypä-hoitosuositusten mukaisia paikallisia toimintaohjeita - Erikoissairaanhoidosta ei jonota yhtään potilasta perusterveydenhuoltoon - Pysytään hoitotakuulain määräajoissa 	<ul style="list-style-type: none"> - Toimintaohjeiden määrä - Jonotuspäivien määrä - Hoidon tarpeen arvioon ja hoitoon pääsaika
Asiakas	<ul style="list-style-type: none"> - Asiakaspalautejärjestelmän hankinta ja käyttöönotto - Palvelujen riittävyys 	<ul style="list-style-type: none"> - Asiakaspalautejärjestelmän hankinta ja käyttöönotto - Lisätään Ylämyllyn terveystieteiden palveluja
Prosessit	<ul style="list-style-type: none"> - Toimivat hoito- ja palveluketjut - Ennaltaehkäisy ja itsehoito-ohjauksen osuus lisääntyy. - Työnjoon kehittäminen tarkoituksenmukaiseksi - Sujuvat yhteistyökäytännöt 	<ul style="list-style-type: none"> - Palveluprosessit on avattu - Palvelut on järjestetty aktiiviseen ja kuntouttavan toimintamallin mukaan - Toteutuneet muutokset toimenkuviissa - Yhteistyötarpeiden seuranta ja kehittäminen
Henkilöstö	<ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstön osaamisen tarve/rakenne on määritelty - Esimiesten johtamisosaamisen vahvistuminen - Osallistutaan laatu-koulutukseen 	<ul style="list-style-type: none"> - Osaamisen kehittämissuunnitelmat on laadittu yksiköittäin - Osallistutaan Osaamisen hallinnan uudet innovaatiot kehittyvien sos- ja terv.palveluiden tukena -hankkeeseen - Toteutunut johtamiskoulutus - SHQS-koul. osallistuneiden määrä
<p>Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella</p> <ul style="list-style-type: none"> - Terveystieteiden käytäntöjen yhtenäistämistä jatketaan ja toteutetaan tehtävänsiirtoja koulutuksen jälkeen. - Mediatri-potilastietojärjestelmän puutteita korjataan yhdessä ohjelman valmistajan kanssa. - Laaditaan terveystieteiden tila- ja palvelurakennesuunnitelmat huomioiden resurssien käyttö ja rekrytointi. - Puretaan sairaaloiden yliuormitus ja pyritään vähentämään sairaansijoja yhteistyössä vanhustyön kanssa - Ylämyllyn ja Outokummun terveystieteiden lääkäripalvelut kilpailutetaan syksyllä 2010 - Liperin lääkekeskus siirtyy osaksi keskussairaalan apteekkia (kuten Outokummussa ollut jo usean vuoden ajan) - Varaudutaan influenssaepidemian II -aaltoon ja väestön toiseen rokottamiseen. 		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2010	Ta 2009	Tp 2008
Toiminnan laajuus			
Hoitopäivät / terveyskeskuksen sairaala			
Outokumpu (kuormitus 110 % - uudet hoitokodit valm. marrask.)	12 045	13 400	12 712
Liperi (kuormitus 100 %)	12 775	11 500	11 802
Käynnit/lääkärin vastaanotot			
Outokumpu	15 700	15 700	14 835
Liperi	21 500	20 800	19 821
Käynnit/hammashuolto			
Outokumpu	9 500	10 370	9 605
Liperi	12 500	11 900	12 288
Käynnit/terveysneuvonta			
Outokumpu	7 000	7 000	
Liperi	16 000	15 000	15 222
Käynnit/työterveyshuolto			
Outokumpu		4 000	
Liperi		2 000	
Yleinen terveysvalvonta/tarkastukset, näytteet, mittaukset			
Outokumpu/Liperi	120/400	120/400	145/725
Eläinlääkintähuolto, eläinlääkärikontaktit			
Outokumpu	1 000	1 000	1100
Liperi	1 800	1 800	1 950
Tehokkuus/taloudellisuus			
Erikoissairaanhoidon/kustannukset yhteensä €			
Outokumpu	- 7 800 000	-7 729 553	-7 844 325
Liperi	- 10 972 190	-11 776 942	-10 830 764
Erikoissairaanhoidon/kustannukset €/asukas			
Outokumpu	1033	1 024	1039
Liperi	910	977	898,0
		0	
Henkilöstö			
Terveyskeskuksen sairaala	53	55	57
Lääkäreiden vastaanotto	29,5	37	39
Terveysneuvonta (+ osastonhoitaja)	16,5	13	13
Työterveyshuolto	0	5	5
Mielenterveys- ja päihdepalvelut (+ osastonhoit.)	10,5	7,6	6,6
Hammashuolto	22,8	17,8	21,5
Fysioterapia	6	6	6
Tutkimus- ja huoltopalvelut	5,5	9,5	8,5
Ympäristöterveydenhuolto	5,5	4,5	4,5
(Luvuissa ei ole mukana Attendo MedOnelle ja Islabille siirtyneet)			
2010 esitetään perustettavaksi seuraavat tehtävät/virat:			
- 1 terveydenhoitaja / (Liperi)			
- 1 sairaanhoitajaa lääkäreiden vastaanotolle (Liperi)			
- psykiatrinen sairaanhoitaja (Liperi)			
- psykologi (Liperi)			
- 1 suuhygienisti (Liperi)			
- 1 terveystarkastaja			

eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	7 157 153	7 119 739	-37 414	-0,5 %
Myyntituotot	0	5 447 959	5 345 850	-102 109	-1,9 %
Maksutuotot	0	1 661 194	1 725 889	64 695	3,9 %
Tuet ja avustukset	0	45 000	45 000	0	0,0 %
Muut tuotot	0	3 000	3 000	0	0,0 %
Toimintakulut	0	-25 204 269	-24 674 558	529 711	-2,1 %
Henkilöstökulut	0	-7 721 106	-7 866 750	-145 644	1,9 %
Palkat ja palkkiot	0	-5 720 191	-5 882 584	-162 393	2,8 %
Henkilösivukulut	0	-2 000 915	-1 984 166	16 749	-0,8 %
Eläkekulut	0	-1 599 426	-1 651 653	-52 227	3,3 %
Muut henkilösivukulut	0	-401 489	-332 513	68 976	-17,2 %
Palvelujen ostot	0	-16 014 988	-15 407 523	607 465	-3,8 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-1 072 439	-992 610	79 829	-7,4 %
Avustukset	0	-2 700	-2 700	0	0,0 %
Muut kulut	0	-393 036	-404 975	-11 939	3,0 %
Toimintakate	0	-18 047 116	-17 554 819	492 297	-2,7 %
Poistot	0	-25 449	-42 011	-16 562	65,1 %
Tilikauden tulos	0	-18 072 565	-17 596 830	475 735	-2,6 %

Kulujakauma 2010

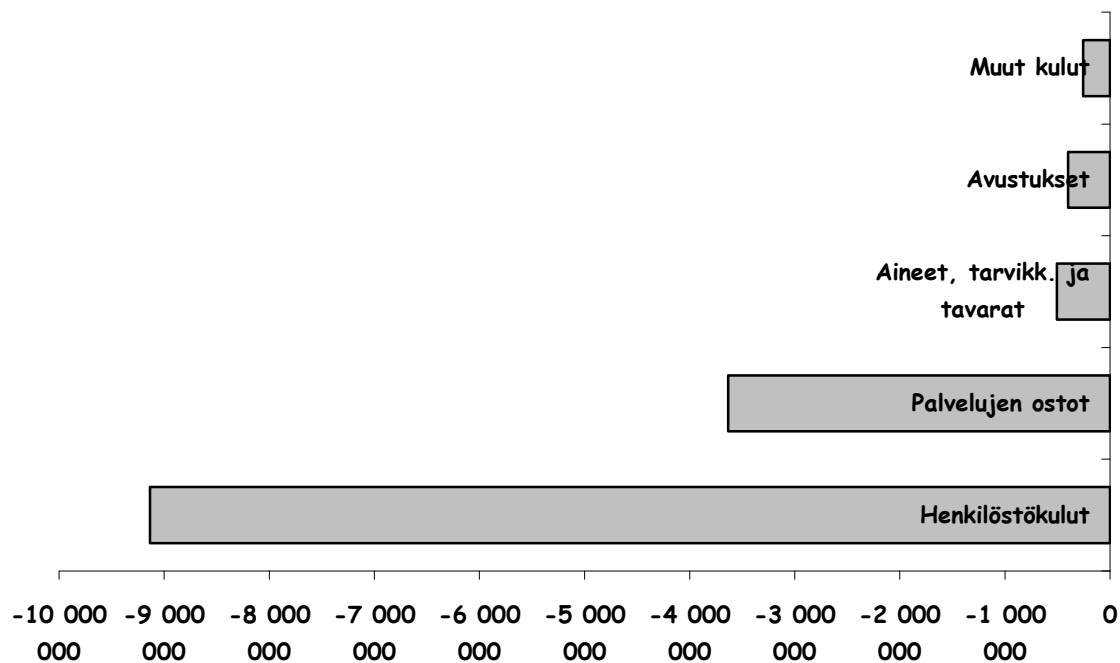

Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta		Tulosalue: Vanhuspalvelut
Vastuhenkilö: Vanhuspalvelujen johtaja		
Toiminta-ajatus Vanhusten palvelujen tarkoituksena on ensisijaisesti mahdollistaa kuntalaisten omatoimisuus ja kotona asuminen sekä tarvittaessa järjestää asumis- ja laitospalveluja.		
Tulosalueen yleistavoite Vanhusten itsenäisen kotona asumisen tukeminen tutussa asuin- ja sosiaalisessa ympäristössä. Tarvittaessa laitospalvelujen turvaaminen.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2010-2012	Mittari
Vaikutavuus	Vanhusten itsenäisen kotona asumisen tukeminen tutussa asuin- ja sosiaalisessa ympäristössä. Tarvittaessa laitospalvelujen turvaaminen.	Säännöllisen kotihoidon piirissä 13-14% 75v täyttäneistä. Toteutunut, laitospaikkojen käyttöaste
Asiakas	Systemaattinen asiakaspalautejärjestelmä (TAK) on käytössä ja palautetta hyödynnetään palvelutoiminnassa.	Saadut asiakaspalautteet
Prosessit	Huolehditaan oikeasta hoidon porrastuksesta yhtenäistä toimintakykymittaristoa apuna käyttäen (Ravatar) Kotihoidossa ja laitoshoidossa vanhusten palveluprosessien seuranta ja arviointi.	Ravatar-poikkileikkausmittaukset x1/v. Sosiaali- ja terveystoimen sisäisen hoidon porrastuksen toteutumisen seuranta kuukausittain. Avatut palveluprosessit ja niistä saatujen tulosten hyödyntäminen.
Henkilöstö	Osaamisen ja työyhteisötaitojen kehittäminen koulutuksen avulla. Laatuohjelma koulutus ja kriteeristön mukaisen itsearvioinnin aloittaminen. Tiimityön jatkuva kehittäminen.	Koulutusseuranta. Osaamiskartoitukset. Laatuvastaavien valinta ja kouluttautuminen aloittaminen Tiimitoiminnan systemaattinen arviointi x1/v.
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Vanhusten kotona asumisen tukeminen niin, että laitoshoitopaikkoja voidaan vähentää. Toimenpiteenä henkilöstön lisääminen kotihoitoon. Tehostetun palveluasumisen lisääminen. Ennaltaehkäisevän vanhustyön tehostaminen. Vanhusten puhelinneuvontapalvelun vakiinnuttaminen. Päiväkeskustoiminnan vakiinnuttaminen Liperissä. Asumispalvelujen myöntämisen kriteerit yhdenmukaistetaan.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2010	Ta 2009	Tp 2008
Toiminnan laajuus			
Kotipalvelun Liperi / Outokumpu - käynnit	193 000/ 82 500	193 000/ 82 000	191 038/ 77 754
- käyntien tunnit	57 000/ 22 280	57 000/ 22 140	51 172/ 20 761
Kotisairaanhoidon käynnit Liperi/ Outokumpu - sisältää muistihoitajan käynnit	8 000/ 3 800	8 000/ 3 700	7 508/ 3 772
Asimispalv. asiakkaat yksityisillä (vuoden aikana) Liperi/Outokumpu	33 / 12	44 / 6	45 / 3
Omaishoidontukiasiakkaat (vuoden aikana) Liperi/Outokumpu	60 / 40	60 / 40	57 / 34
Hoitokoti Onnin asukaspaikat Outokumpu - vanhusten ryhmäkoti+keh.vamm.ryhmäkoti+tuettu asuminen	20 + 7 + 4	20 + 7 + 4	20 + 7 + 4
Laitoshoidon hoitopaikat Liperi / Outokumpu - osastot	36 / 50→35	61 / 47	61 / 62
- tehostettu palveluasuminen + tuettu asuminen Kuntola/ Outokumpu	37→64 + 10	15+10	10
Laitoshoidon hoitopäivät (sis. omaishoitajan vapaapäivät)	13 140/ 17 350	22 265 / 17 277	22 380 / 23 525
Tehokkuus/taloudellisuus			
Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä, Liperi/Outokumpu	% 14/12	% 14/11,5	% 15,2/11,3
Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä, Liperi/Outokumpu	3,5/2,5	3,5/2,5	
Ikääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä, Liperi/Outokumpu	5/5	3,4/2,5	
Pitkäaik. laitoshoidossa vanhaikodeissa tai terv.kesk. olevat 75 v. täyttäneet 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä, Liperi/Outokumpu	5/5	7,2/7,5	
Ostopalvelueurot (asumispalv.+perhehoito) Liperi/Outokumpu	1 203 000 € /381 500 €	972 800€ /0 €	896 593 €/ 32 600€/
Henkilöstö			
Kotiin annettavat palvelut Liperi/Outokumpu	55 /29->39	55 / 29,1	57 / 29,1
Palveluohjaus, neuvontakeskus Liperi/Outokumpu	3,5 / 1,5	3 / 1	1/-
Palveluohjaus, Hoitokoti Onni /Outokumpu	24->20	24	24
Laitohoito (sisältää Outokummun tuetun asumisen) Liperi / Outokumpu	27 / 29,5	44 / 36	44 / 36
Tehostettu palveluasuminen Liperi Sarastus/ Outokumpu	17 / 13,5		
Hopeakuusi ja uusi yksikkö			

eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	6 925 877	7 429 996	504 119	7,3 %
Myyntituotot	0	4 418 086	4 997 278	579 192	13,1 %
Maksutuotot	0	2 245 650	2 294 870	49 220	2,2 %
Tuet ja avustukset	0	118 535	135 292	16 757	14,1 %
Muut tuotot	0	143 606	2 556	-141 050	-98,2 %
Toimintakulut	0	-13 464 816	-13 930 958	-466 142	3,5 %
Henkilöstökulut	0	-9 039 547	-9 135 386	-95 839	1,1 %
Palkat ja palkkiot	0	-7 106 141	-7 249 093	-142 952	2,0 %
Henkilösivukulut	0	-1 933 406	-1 886 293	47 113	-2,4 %
Eläkekulut	0	-1 420 020	-1 463 450	-43 430	3,1 %
Muut henkilösivukulut	0	-513 386	-422 843	90 543	-17,6 %
Palvelujen ostot	0	-3 027 426	-3 635 314	-607 888	20,1 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-618 987	-505 986	113 001	-18,3 %
Avustukset	0	-399 500	-399 700	-200	0,1 %
Muut kulut	0	-379 356	-254 572	124 784	-32,9 %
Toimintakate	0	-6 538 939	-6 500 962	37 977	-0,6 %
Poistot	0	-7 233	-9 209	-1 976	27,3 %
Tilikauden tulos	0	-6 546 172	-6 510 171	36 001	-0,5 %

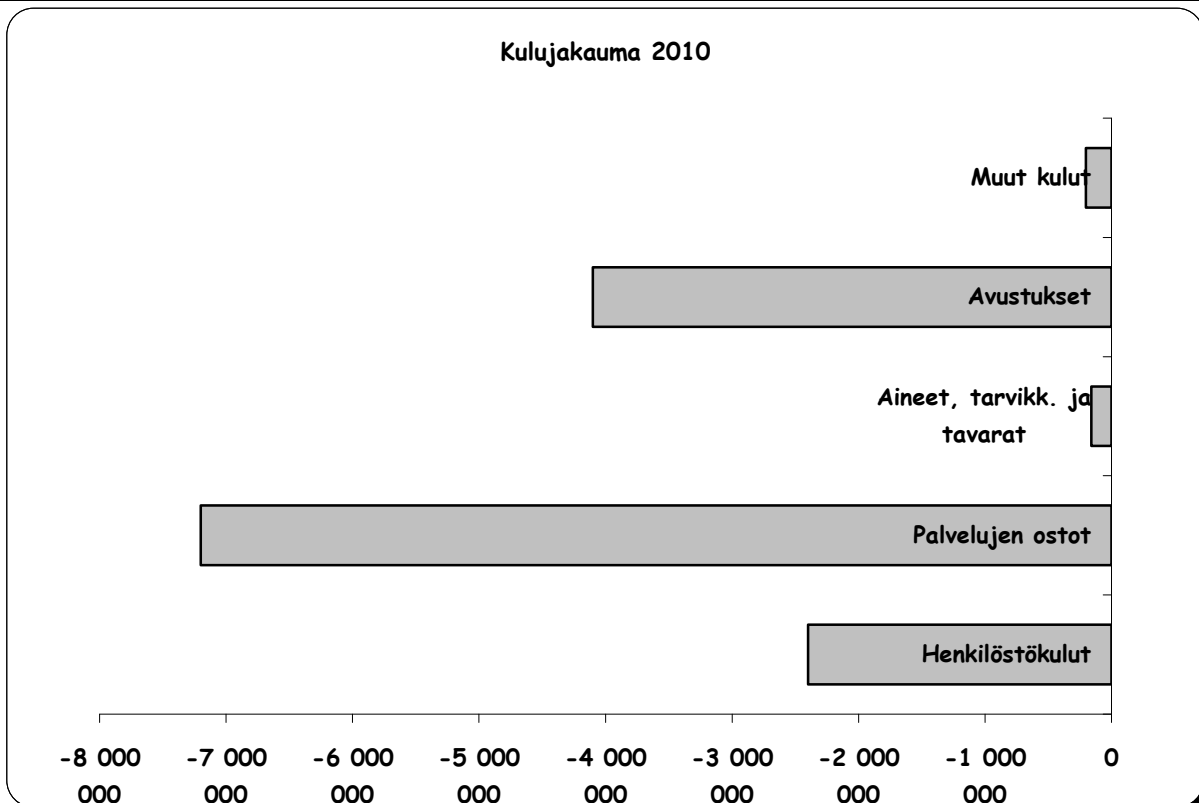
Kulujakauma 2010

Toimielin: Sosiaali- ja terveyslautakunta		Tulosalue: Sosiaalipalvelut
Vastuuhenkilö: Sosiaalipalvelujen johtaja		
Toiminta-ajatus Lasten, nuorten ja työikäisten kuntalaisten tarvitsemien sosiaalipalvelujen tuottaminen ja järjestäminen laadukkaasti voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti.		
Tulosalueen yleistavoite Toimivien sosiaalipalvelujen järjestäminen taloudellisesti ylläpitämällä hyviä työkäytäntöjä sekä kehittämällä uusia toimintamalleja.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2010-2012	Mittari
Vaikuttavuus	Palvelujen tehokkuutta lisätään vahvistamalla kunnan omaa palvelutuotantoa sekä perussosiaalipalveluissa että erityisosaamista vaativissa tehtävissä. Ostopalveluja vähennetään ja kunnallista palvelutuotantoa lisätään.	Kustannusvertailu ostettavien ja kunnan tuottamien palvelujen välillä. Lastensuojelun, kehitysvammaisten laitoshoidon ja mielenterveyskuntoutujien asumisen ostopalvelut vähentyvät
Asiakas	Heikoimmassa asemassa olevien kuntalaisten lastensuojelun ja muun sosiaalityön palvelut sekä kriisityö turvataan ensisijaisesti. Lakisääteisissä, hakemusten käsittelyyn ja palvelujen järjestämiseen liittyvissä määrärajoissa pysytään..	Asiakastyössä priorisointia toteutettu Kriisivastaanottoa järjestetty Hakemukset käsitelty ja palvelut järjestetty säädettyinä määräaikana.
Prosessit	Moniamatillisena työnä toteutuvia palveluprosesseja avataan ja kuvataan. Palvelutoiminnan vaikuttavuutta arvioidaan asiakkaan elämäntilanteen kohentumisen ja kustannustehokkuuden kannalta.	Palvelujen toimivuutta ja tehokkuutta sekä kustannuksia arvioidaan yksilö- ja perhekohtaisesti tulosityksikköjen tiimeissä.
Henkilöstö	Ammatilliset kelpoisuusehdot täyttäviä viranhaltijoita saadaan sosiaalipalvelujen virkoihin ja tehtäviin. Henkilöstön ammattirakennetta monipuolistetaan edelleen niin, että terveydenhuollon tai muun alan ammattilaisia työskentelee sosiaalipalveluissa. Lakisääteinen koulutusvelvoite toteutuu	Toteutunut % toteutunut % toteutunut %
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Sosiaalipalveluissa toimii oma kunnallinen laitostasoista hoitoa järjestävä lastensuojeluyksikkö. Toinen, kevyemmällä rakenteella toimiva ammatillinen perhekoti aloittaa toimintansa 2010. Mielenterveyskuntoutujien asumispalvelu/tukiasumisyksikköä Vaskikammaria laajennetaan 2010-2011. Päihdeasiakkaille perustetaan asumisyksikkö. Päihdehuollon laitostuntoutuspalveluja hankitaan ostamalla. Kehitysvammaisten päivätoiminta- ja asumisyksikkö aloittaa uusissa tiloissa Liperissä loppu vuodesta 2010. Uusien yksikköjen toimintaa kehitetään niin, että ne voivat tukea asiakkaita myös avoimuuskeinoilla, uudenlaisia toimintamalleja kehitetään. Henkilökuntarakennetta monipuolistetaan ja toimintalinjauksia yhtenäistetään eri yksikköjen kesken.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2010	Ta 2009	Tp 2008
Toiminnan laajuus			
Toimeentulotuki, kotitaloudet, Liperi/Outokumpu	500/620	480/700	492/613
Vammaispalveluja saaneet, Liperi/Outokumpu	230/180	180/120	229/179
Kehitysvammaisten toimintakeskus, käyttöpäivät*) Liperi	5800/2800	5300/2800	5670/2808
Outokumpu	6000/2500	6500/2800	8496 yht.
Kehitysvammaisten asumisen ostopalvelut, asiakkaita/Liperi/Oku	30/20	22/16	28/20
Lastensuojelu			
- lapsia huostassa vuoden aikana, Liperi/Outokumpu	24/34	18/22	20/32
- lapsia avohuollon tukitoimissa, Liperi/Outokumpu	230/150	150/110	218/137
- lapsia jälkihuollossa, Liperi/Outokumpu	15/18	10/11	16/14
Psykiatriset asumispalvelut, ostopalvelut, Liperi/Outokumpu	33/8	35/12	37/10
Perheneuvola, asiakkaita vuoden aikana, Liperi/Outokumpu	260/160	320/210	211/132
')toimintakeskus ja ulkotyötoiminta tilastoitu erikseen			
Tehokkuus/taloudellisuus			
Ostopalvelujen muuttaminen omaksi toiminnaksi	euroa-+		
- Lastensuojelun laitoshoido/amatillisten perhekotien hoito	-200.000		
- Kehitysvammaisten laitoshoido	- 50.000		
- Mielensterveyskuntoutujien asumispalvelut	- 90.000		
- Päihdehuollon tukiasuminen/asumispalvelut	- 30.000		
Henkilöstö			
Lasten ja perheitten palvelut	10*)	9	6/3,25
Lastensuojeluyksikkö, uusi	10		
Vammaispalvelut	11,2**)	13	5/6,9
Aikuissosiaalityö	15***)	13	4/4,85
Perheneuvola	8	8***)	3/2,2
*) perhetyöntekijän tehtävä uusi			
**) johtavan sosiaalityöntekijän työpanoksesta 30 % ja sosiaalityöntekijän työpanoksesta 50 % on vanhuspalveluissa, kunt.ohjaaja siirtynyt perheneuvolaan, palv.siht:n osuus aikuissosiaalityön yksikköön			
***) palvelusihteerit siirretty eri sosiaalipalvelujen yksiköistä aikuissosiaalityön yksikköön, sairaanhoitajan tehtävä uusi			
****) toimintaterapeutti ja puheterapeutti uusia tehtäviä, kuntoutusohjaaja siirtynyt perheneuvolaan, palv.sihteerin osuus siirretty aikuissosiaalityöhön			

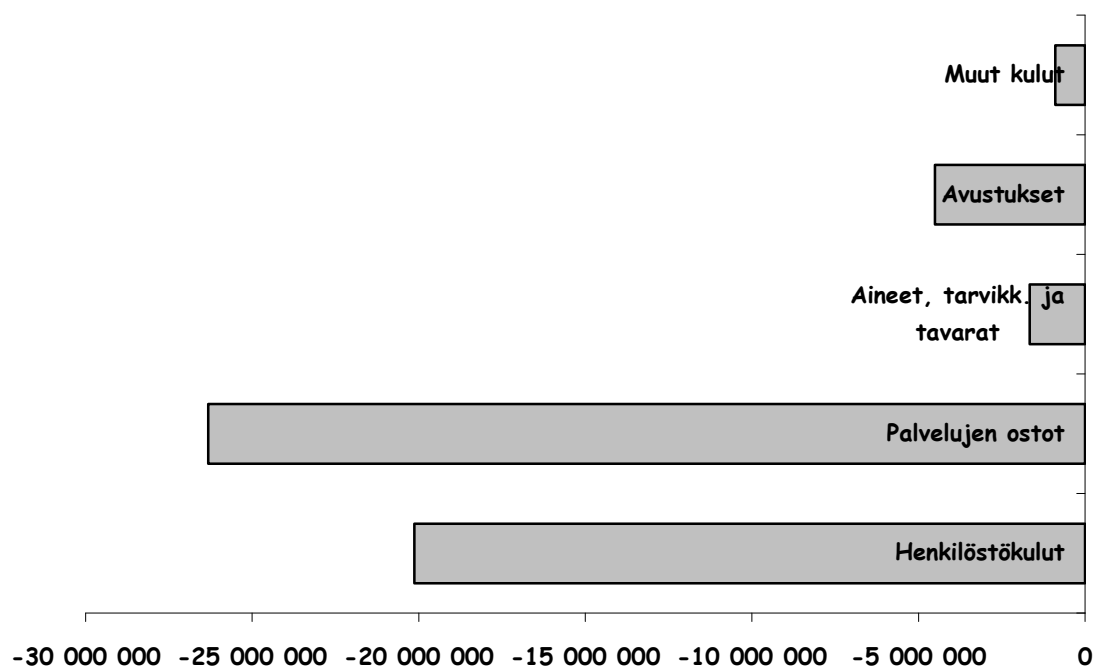
eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	6 940 687	6 565 379	-375 308	-5,4 %
Myyntituotot	0	5 341 815	5 034 879	-306 936	-5,7 %
Maksutuotot	0	202 300	154 000	-48 300	-23,9 %
Tuet ja avustukset	0	1 152 572	1 170 500	17 928	1,6 %
Muut tuotot	0	244 000	206 000	-38 000	-15,6 %
Toimintakulut	0	-14 070 941	-14 063 306	7 635	-0,1 %
Henkilöstökulut	0	-1 788 605	-2 399 191	-610 586	34,1 %
Palkat ja palkkiot	0	-1 336 159	-1 801 417	-465 258	34,8 %
Henkilösivukulut	0	-452 446	-597 774	-145 328	32,1 %
Eläkekulut	0	-348 772	-477 890	-129 118	37,0 %
Muut henkilösivukulut	0	-103 674	-119 884	-16 210	15,6 %
Palvelujen ostot	0	-7 824 885	-7 201 451	623 434	-8,0 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-83 274	-160 424	-77 150	92,6 %
Avustukset	0	-4 207 000	-4 100 400	106 600	-2,5 %
Muut kulut	0	-167 177	-201 840	-34 663	20,7 %
Toimintakate	0	-7 130 254	-7 497 927	-367 673	5,2 %
Poistot	0	0	-2 431	-2 431	0,0 %
Tilikauden tulos	0	-7 130 254	-7 500 358	-370 104	5,2 %

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	21 863 092	21 955 340	92 248	0,4 %
Myyntituotot	0	16 047 235	16 218 233	170 998	1,1 %
Maksutuotot	0	4 109 144	4 174 759	65 615	1,6 %
Tuet ja avustukset	0	1 316 107	1 350 792	34 685	2,6 %
Muut tuotot	0	390 606	211 556	-179 050	-45,8 %
Toimintakulut	0	-53 548 210	-53 509 048	39 162	-0,1 %
Henkilöstökulut	0	-19 246 624	-20 127 656	-881 032	4,6 %
Palkat ja palkkiot	0	-14 720 660	-15 516 608	-795 948	5,4 %
Henkilösivukulut	0	-4 525 964	-4 611 048	-85 084	1,9 %
Eläkekulut	0	-3 468 932	-3 703 378	-234 446	6,8 %
Muut henkilösivukulut	0	-1 057 032	-907 670	149 362	-14,1 %
Palvelujen ostot	0	-26 941 128	-26 321 955	619 173	-2,3 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-1 780 000	-1 667 170	112 830	-6,3 %
Avustukset	0	-4 609 200	-4 502 800	106 400	-2,3 %
Muut kulut	0	-971 258	-889 467	81 791	-8,4 %
Toimintakate	0	-31 685 118	-31 553 708	131 410	-0,4 %
Poistot	0	-32 682	-53 651	-20 969	64,2 %
Tilikauden tulos	0	-31 717 800	-31 607 359	110 441	-0,3 %

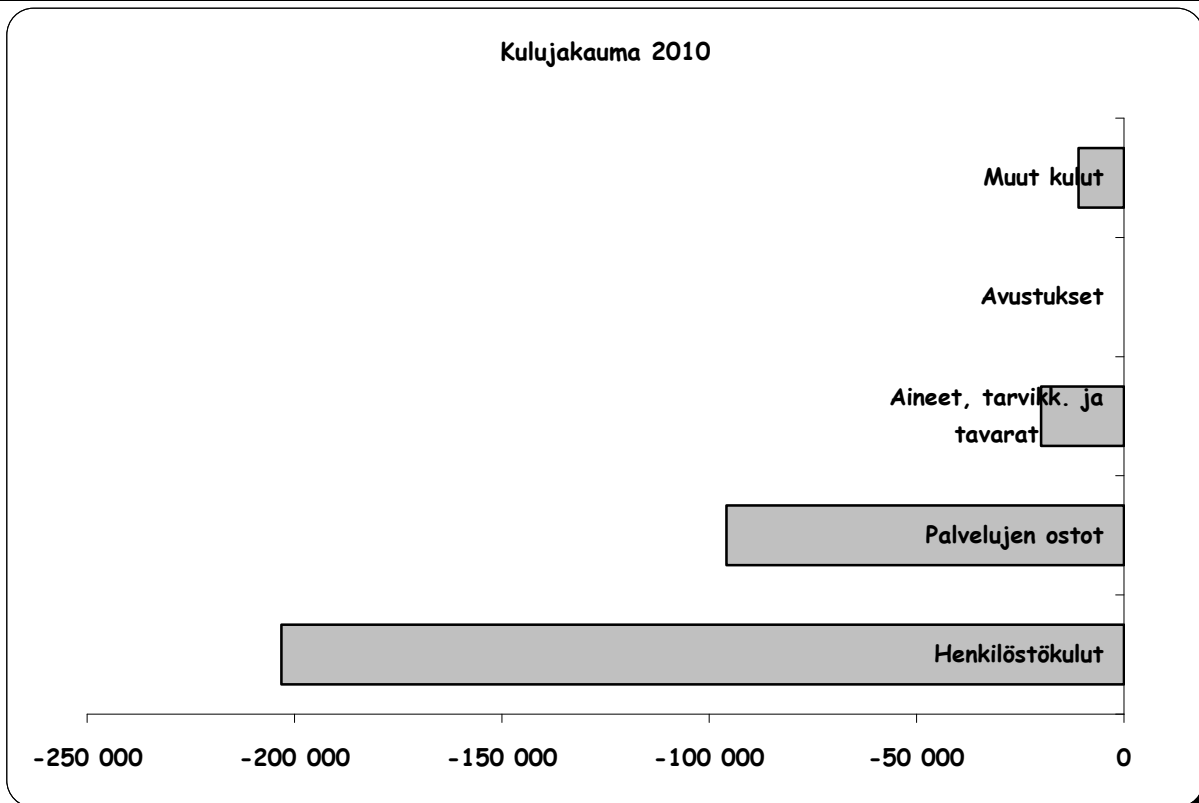
Kulujakauma 2010

Toimielin: Sivistyslautakunta		Tulosalue: Hallinto
Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja		
Toiminta-ajatus Hallinnon tulosalue vastaa koko sivistystoimen henkilöstö- ja taloushallinnon toimivuudesta ja kehittämisestä sekä koulukuljetusten koordinoimisesta. Hallinto koordinoi varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaa-ajan toimintojen ohjella myös musiikkiopistotoiminnasta, seutukirjastosta sekä seutuopistosta		
Tulosalueen yleistavoite Laadukkaiden henkilöstö- ja taloushallintopalvelujen tarjoaminen yri tulosityksiköille. Työhyvinvoinnin parantaminen ja ongelmakohtiin puuttuminen. Käyttöön otettujen hallinto-ohjelmistojen uusien käytäntöjen omaksuminen		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2010-2012	Mittari
Vaikuttavuus	Vahva ja aktiivinen rooli seudullisessa yhteistyössä Aktiivinen rooli pedagogisessa kehittämisessä Kustannustehokas palvelurakenne Laadukkaat hallintopalvelut	asiakaspalautteet saadut rahoituspäätökset yksikköhinnat
Asiakas	Laadukas asiakaspalvelu	tyytyväisyyskyselyt
Prosessit	Uusiin, yhteisiin käytänteisiin sopeutuminen (Okuli, Raindance, Populus, Moodle) Palveluverkko ja henkilöstömäärä optimaalisia suhteissa palvelutarpeeseen	Palautteet järjestelmien toimivuudesta Ajantasaiset oppilasmääräennusteet
Henkilöstö	Koko henkilöstön ammattitaidosta huolehtiminen Työhyvinvoinnin paraneminen	täydennyskoulutus työyhteisötapahtumat
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Uusien hallinto-ohjelmien käytön omaksuminen Palvelurakenneselvitys erityisesti varhaiskasvatuksen ja kouluverkon osalta Uuden päättävän toimielimen, lautakunnan roolin rakentuminen Vapaan sivistystyön uudelleen organisointi ja uuden tukimuodon käyttöönotto		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2010	Ta 2009	Tp 2008
Toiminnan laajuus			
Lautakunnan kokoukset	12	12	11
ltk:n iltakoulu	1	1	1
Tehokkuus/taloudellisuus			
Hallinnon osuus kokonais kokonaiskustannuksista	1,48%	1,52%	
Ulkopuolisen rahoituksen (mm. hankkeet) jatkuminen	60 000	50 000	
Nettokustannustaen väheneminen	-2,4%		
Henkilöstö			
hallinto: toimeenpanevat viranhaltijat	3	3	4
päätävä toimielin (lautakunta)	9	9	9

eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	50 000	60 000	10 000	20,0 %
Myyntituotot	0	0	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	0	0	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	50 000	60 000	10 000	20,0 %
Muut tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	0	-326 125	-329 954	-3 829	1,2 %
Henkilöstökulut	0	-195 047	-203 142	-8 095	4,2 %
Palkat ja palkkiot	0	-150 935	-159 482	-8 547	5,7 %
Henkilösivukulut	0	-44 112	-43 660	452	-1,0 %
Eläkekulut	0	-34 013	-35 424	-1 411	4,1 %
Muut henkilösivukulut	0	-10 099	-8 236	1 863	-18,4 %
Palvelujen ostot	0	-98 364	-95 884	2 480	-2,5 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-22 000	-20 000	2 000	-9,1 %
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut kulut	0	-10 714	-10 928	-214	2,0 %
Toimintakate	0	-276 125	-269 954	6 171	-2,2 %
Poistot	0	-2 060	-1 445	615	-29,9 %
Tilikauden tulos	0	-278 185	-271 399	6 786	-2,4 %

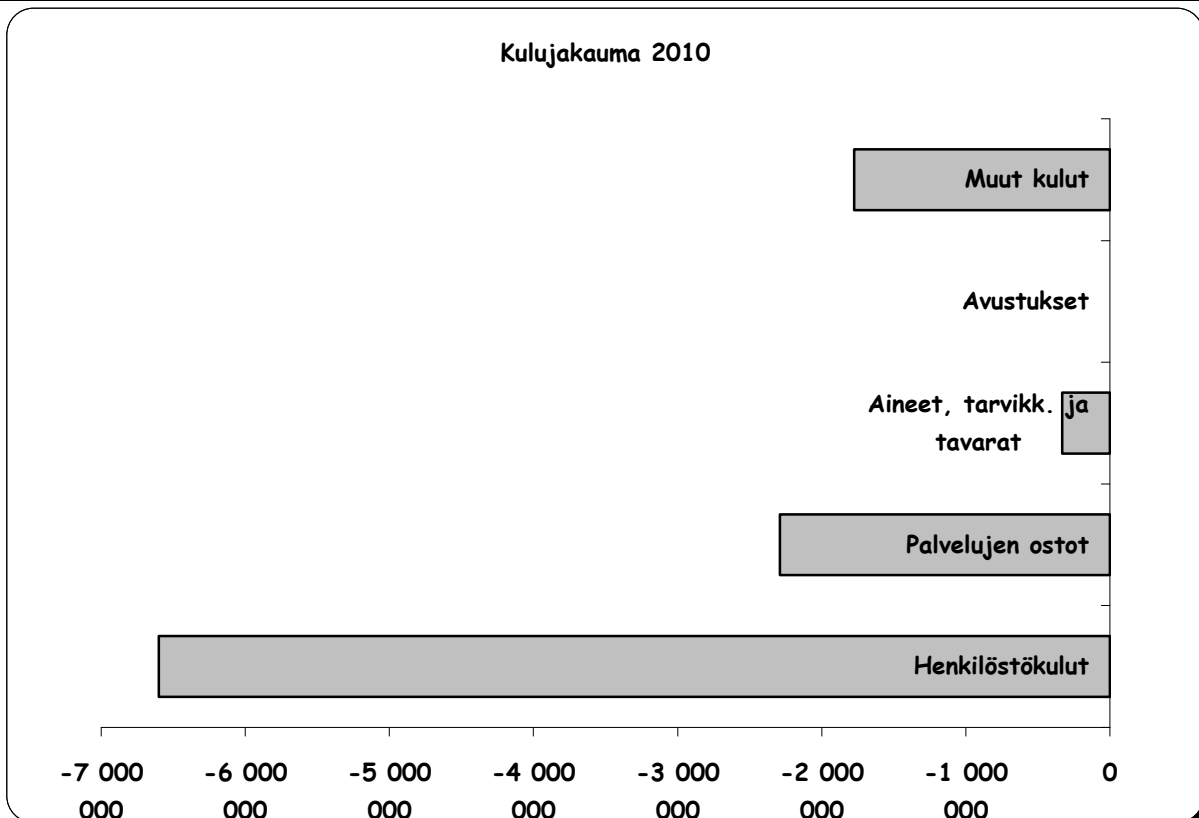

Toimielin: Sivistyslautakunta		Tulosalue: Perusopetus
Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja		
Toiminta-ajatus Laadukkaiden koulutuspalveluiden tuottaminen kuntastrategian mukaisella kouluverkolla mahdollistaa liperiläisille nuorille parhaat edellytykset edetä opinnoissaan kykijensä mukaan konstruktivistisen oppimiskäsityksen mukaisesti aina perusasteen jälkeisiin mieleisiinsä jatko-opintoihin.		
Tulosalueen yleistavoite Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden opiskelun tukeminen Kerhotoiminnan vakiinnuttaminen Sähköisen oppimisalustan luominen ja käyttöönotto		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2010-2012	Mittari
Vaikuttavuus	Kustannustehokas perusopetus Riittävä palvelurakenne/ Kattava kouluverkko Oppilaiden henkinen hyvinvointi Ennalta ehkäisevät toimenpiteet ja varhainen puuttuminen	koulujen määrä oppilaspoissaolot erityisopetuksen riittävyys
Asiakas	Tyytyväisyys/ ammattitaitoinen opetus Erilaisuuden hyväksyminen Koulukuljetusten joustavuus	oppilasarviointi itsearviointi
Prosessit	Koko koulutoimen yhteisiin käytänteisiin oppiminen/ henkilöstöhanninnon ohjelmisto Oppimisalustan käyttöönotto Oppilashuollollisten hankkeiden toteuttaminen	ohjelmistojen käytön sujuvuus/ verkon toimivuus
Henkilöstö	Kuuleminen vähintään kerran vuodessa Henkilökohtaisen koulutussuunnitelman täydentäminen Täydennyskoulutus Työhyvinvointiin keskittyminen	Kehityskeskustelut Koulutukseen osallistuminen sairauspoissaolot resurssiopettajan vaikutus
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Kouluverkkotarkastelu: ryhmäkokojen kasvattaminen ja kiinteistöjen käyttötehokkuuden lisääminen. Ristin ja Vaivion koulujen toiminnan lakkautuminen 1.8.2010 alkaen Pienten koulun siirron toteuttaminen. Ylämyllyn koulun Honkalammen yksikön siirto Jyriin. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden oppimisen tukeminen: painopisteen siirtyminen 6.-7. luokkien nivelvaiheeseen. Kerhotoiminnan vakiinnuttaminen, Yhteistyö varhaiskasvatuksen/ esiopetuksen kanssa.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2010	Ta 2009	Tp 2008
Toiminnan laajuus			
Tuntikehys (* POR	2557,5 81	2616 84	2569 82
Oppilasmäärä 20.9. tuntikehysten keskiarvo/oppilas	1374 1,86	1400 1,87	1441 1,78
Erityisoppilaita	133	117	112
Kuljetusoppilaita	740	683	692
(* huom! lv 2009-2010, ei kalenterivuosi)			
Tehokkuus/taloudellisuus			
menot €/ perusopetuksen oppilas ryhmäkoko keskim.	8004 17,0	7696 16,7	7090 17,6
-1-6 lk:t	18,6	18,8	19,1
-7-9 lk:t	18,5	17,0	18,1
-pienluokat	9,5	9,0	9,3
kuljetusmenot €/ kuljetusoppilas	945	922	920
ruokailumenot/ oppilas	727	609	533
tilat / oppilas	1292	1192	1082
Henkilöstö			
Yhteensä	139	151	152
Vakituinen henkilöstö (lkm)	120	112	112
Määräaikainen henkilöstö	19	39	40
- luokanopettajat	44	49	49
- lehtorit	46	53	54
- erityisopettajat	20	18	18
- koulunkäyntiavustajat	26	36	31
- koulusihteerit	3	3	3

Huom! Nykyisellään 1-6 lk ka ryhmäkoko on 18,6 ja tilat 1-9 lk n. 16 m2/ oppilas, oph:n suositus 8-10 m2/oppilas Mikäli Risti ja Vaivio lakkaa tulee 1-6 lk ka ryhmäkoko 20,5 Honkalammen ja pienten koulun rakennusten käyttötarkoituksen muutosten myötä tilat n. 13 m2/oppilas Näillä ratkaisulla päästään lähelle talouden tasapainottamistoimikunnan asettamia tavoitteita			

eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	37 000	2 500	-34 500	-93,2 %
Myyntituotot	0	0	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	5 000	0	-5 000	-100,0 %
Tuet ja avustukset	0	32 000	2 000	-30 000	-93,8 %
Muut tuotot	0	0	500	500	0,0 %
Toimintakulut	0	-10 791 520	-10 994 097	-202 577	1,9 %
Henkilöstökulut	0	-6 795 712	-6 599 632	196 080	-2,9 %
Palkat ja palkkiot	0	-5 294 396	-5 199 573	94 823	-1,8 %
Henkilösivukulut	0	-1 501 316	-1 400 059	101 257	-6,7 %
Eläkekulut	0	-1 126 856	-1 105 576	21 280	-1,9 %
Muut henkilösivukulut	0	-374 460	-294 483	79 977	-21,4 %
Palvelujen ostot	0	-2 035 704	-2 289 597	-253 893	12,5 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-291 504	-329 920	-38 416	13,2 %
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut kulut	0	-1 668 600	-1 774 948	-106 348	6,4 %
Toimintakate	0	-10 754 520	-10 991 597	-237 077	2,2 %
Poistot	0	-20 142	-18 005	2 137	-10,6 %
Tilikauden tulos	0	-10 774 662	-11 009 602	-234 940	2,2 %

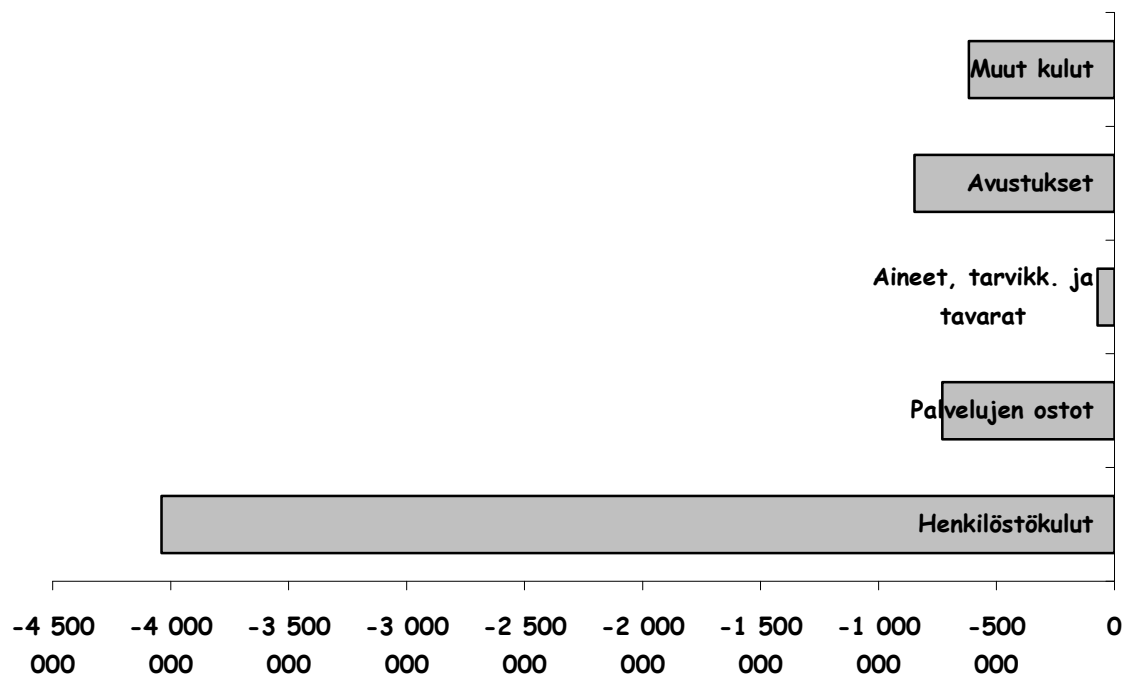

Toimielin: Sivistyslautakunta		Tulosalue: Varhaiskasvatus
Vastuhenkilö: Varhaiskasvatuksen johtaja		
Toiminta-ajatus Varhaiskasvatuksen tulosalueen tehtävänä on järjestää päivähoitolain mukaista varhaiskasvatusta päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa sekä perusopetuslain mukaista esiopetusta. Päivähoito järjestää lisäksi esioppilaiden leikkitoimintaa ja koululaisten aamu- ja iltapäivähoitoa sekä varhaiskasvatuksen avopalveluita ja pienten lasten kerhotoimintaa.		
Tulosalueen yleistavoite Varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää lasten yksilöllistä kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä vanhempien kanssa sekä mahdollistaa esioppilaille oppimiselle ja leikille rakennettu ehjä päivä sekä lyhentää koulu koululaisten yksinoloa koulupäivän jälkeen. Tarjota tukea kasvatukseen ja kasvamiseen. Lyhentää koululaisten yksinoloa koulupäivän jälkeen.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2010-2012	Mittari
Vaikuttavuus	Laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut Valtakunnallisesti kilpailukykyinen hinta-laatu-suhde	asiakaspalautte päivähoidon saatavuus päivähoidon hinta
Asiakas	Lapsen yksilöllistä kasvua, kehitystä ja oppimista tukevat palvelut Vanhempien tyytyväisyyspalvelujen riittävyyteen, saatavuuteen ja laatuun. Palveluohjauksen kehittäminen; lapsen tarpeita vastaava palvelu. Laadun arvioinnin jatkuva kehittäminen.	asiakaspalautteet
Prosessit	Lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen Vasu-, esiopetus- ja koululaisten iltapäivätoiminta suunnitelmaan perustuvat tukiprosessit Pedagoginen ohjaus, Erityis- ja tukipalvelut Hallinto ja johtaminen Asiakaspalvelun kehittäminen	tyytyväisyyskyselyt lapsen Vasun, esiopetussuunnitelman toteutumisen arviointi oppimisympäristön arviointi
Henkilöstö	Henkilöstön riittävyys, saatavuus ja tehokas toiminta. Henkilöstön pedagoginen ohjaus Vasun ja esiopetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti Täydennyskoulutus Työhyvinvointi Hyvä työilmapiiri ja työrauha	kehityskeskustelut koulutuksiin osallistuminen palaverikäytäntöjen arviointi työnohjauksesta saatu palaute varhaiskasvatuksen vastaavan arviointi henkilöstön itsearviointi
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Pedagogisen johtajuusmallin vakiinnuttaminen Kasvatusprosessien avaus ja yksikkökohtaisten varhaiskasvatussuunnitelmien laatiminen Palveluohjauksen kehittäminen Asiakaspalvelun kehittäminen: sähköinen asiointi Työilmapiirin parantaminen ja arjen työrauhan takaaminen kaikille työntekijöille Alle 3 -vuotiaiden pedagogiikan kehittäminen perhepäivähoidossa.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2010	Ta 2009	Tp 2008
Toiminnan laajuus			
lapsia päivähoidossa yht. hoitopäivät	755 96138*	755 90138	702 82810
* 1.8.2009 alkaen suhteutusmahdollisuus muuttunut 13 pv/kk tai kokokuukausi. Arviolta lisää hoitopäivien määrää 6000 pv/vuosi vaikka lasten lukumäärän ei arvioida kasvavan			
Tehokkuus/taloudellisuus			
hoitopaikan hinta perhepäiväkodissa	8845 €	8741 €	8638 €
hoitopaikan hinta päiväkodissa - 6 v. esiopetus	5760 €	5692 €	5625 €
- 3-6 v kokopäivä	9165 €	9058 €	8951 €
- < 3 v	12 831 €	12681 €	12531 €
Päivähoidon hinta - 6 v esiopetus	5760 €	5692 €	5625 €
- 3-6 v	8861 €	8757 €	8654 €
- < 3 v	11 076 €	10946 €	10817 €
		**	*
Henkilöstö			
Ohjaus, hallinto ja erityisvarhaiskasvatus (myös 3 avustajaa)	13	11	14
varhaiskasvatus (perhepäivähoitajat, lastentarhanopettajat, lähihoitajat, varhaiskasvatuksen vastaavat)	110	109,5	102
-1.1.2010 alkaen (lähihoitaja+ toimistosihtööri)	1,5		
*Tilinpäätös 2008 hoitopaikan hinnat on laskettu todellisten bruttokustannusten mukaan. Tarkistettu hinta saatu 16.11.2009			
**Vuoden lukujen perusteena on käytetty tilinpäätös 2007 kustannuksia			
***Vuoden 2010 hoitopaikan hinnat on laskettu 2008 todellisia hintoja korottaen 2,4 %:lla			

eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	927 125	840 700	-86 425	-9,3 %
Myyntituotot	0	16 165	2 700	-13 465	-83,3 %
Maksutuotot	0	900 000	831 000	-69 000	-7,7 %
Tuet ja avustukset	0	10 960	7 000	-3 960	-36,1 %
Muut tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	0	-6 224 877	-6 305 643	-80 766	1,3 %
Henkilöstökulut	0	-3 968 299	-4 039 366	-71 067	1,8 %
Palkat ja palkkiot	0	-3 135 860	-3 231 052	-95 192	3,0 %
Henkilösivukulut	0	-832 439	-808 314	24 125	-2,9 %
Eläkekulut	0	-612 412	-632 532	-20 120	3,3 %
Muut henkilösivukulut	0	-220 027	-175 782	44 245	-20,1 %
Palvelujen ostot	0	-697 978	-729 620	-31 642	4,5 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-87 300	-72 150	15 150	-17,4 %
Avustukset	0	-931 000	-847 900	83 100	-8,9 %
Muut kulut	0	-540 300	-616 607	-76 307	14,1 %
Toimintakate	0	-5 297 752	-5 464 943	-167 191	3,2 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	-5 297 752	-5 464 943	-167 191	3,2 %

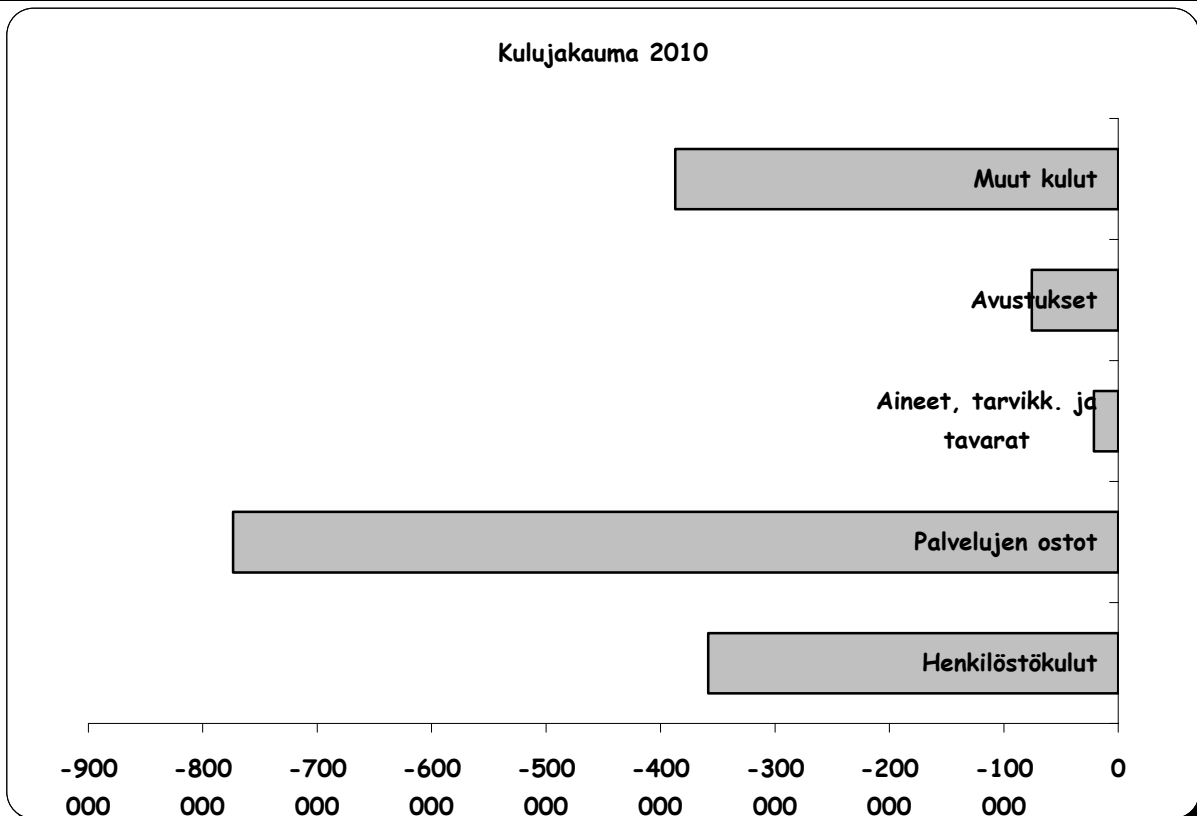
Kulujakauma 2010

Toimielin: Sivistyslautakunta		Tulosalue: Opinto- ja vapaa-aika
Vastuhenkilö: Sivistysjohtaja		
Toiminta-ajatus Vapaa-aikatoimen tehtävänä on luoda edellytyksiä harrastaa kulttuuria ja liikuntaa sekä tarvittaessa järjestää tapahtumia, kerho-, leirikoulutoimintaa ja koulutustilaisuuksia, sekä erikoisesti tukea nuorten harrastustoimintaa tuottaen heille näin sisältöä elämään ja elämänhallintaa		
Tulosalueen yleistavoite Vapaa-aikatoimi tuottaa taloudellisesti laadukkaat ja monipuoliset nuorisotoiminta-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2010-2012	Mittari
Vaikuttavuus	- Kulttuuritarjontaa tasapuolisesti kaikille kuntalaisille yhteistyössä alan järjestöjen kanssa. - Ylämyllyn alueelle kohdennetaan erityisesti ennaltaehkäisevää ja kasvua tukevaa nuorisotoimintaa. - Liikuntapalvelujen saavutettavuus kaikille ikäryhmille	Tapahtumien ja asiakkaiden määrä Kävijämäärä ja asiakaskysely
Asiakas	Hyvinvoiva kuntalainen	Asiakaspalaute
Prosessit	Nuorisotoiminta-, kulttuuri- ja liikuntapalvelut ja rakenteet vastaavat omalta osaltaan kuntalaisten tarpeisiin ja toiveisiin	- Asiakaspalaute - Nuorisotoiminta- ja liikuntatoimen peruspalvelut kunnossa
Henkilöstö	Toimialueen henkilöstömäärä ja osaaminen vastaavat palvelutarvetta ja -rakenteita. (Kulttuurityöntekijä on kokopäiväinen ja liikuntatoimessa tuntiohjaaja)	Ammattitaitoinen henkilöstö ja henkilöstön koulutus
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella - Kulttuuripalvelujen määräraha- ja henkilöstöresurssien lisääminen kunnan asukasmäärän vaatimalle tasolle. - Ylämyllyn alueen nuorisotoiminta painopistealueena. Nuorisotilojen siirtäminen Honkahallilta Ylämyllyn koulun Honkalammen yksikköön - Syrjäytymisvaarassa olevien nuorten tukeminen työpajatoiminnan avulla. - Kunnan erityisliikunnan kehittämissuunnitelman mukaiset toimenpiteet. - Yhdistysten ja järjestöjen toimintavastuun käyttöönotto		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2010	Ta 2009	Tp 2008
Toiminnan laajuus			
Liikunta-, nuoriso- ja kulttuuritoimen - osallistujamäärä	15 000	14 000	18791
Musiikiopiston oppilaspaidat	50	50	43
Seutuopistolta ostetut tunnit	2 000	4 000	5146
Seutukirjaston lainaukset	2 550 000	2 550 000	505 737
Tehokkuus/taloudellisuus			
Liikuntatoimen nettomenot / asukasmäärä	40,72 €	41,09 €	41,16 €
Nuorisotoimen nettomenot / asukasmäärä	12,55 €	11,50 €	8,85 €
Kulttuuritoimen nettomenot / asukasmäärä	3,60 €	3,58 €	5,41 €
Henkilöstö			
Liikuntatoimi	4,5	4,5	4
Nuorisotoimi	2	2	2
Kulttuuritoimi	0,5	0,5	0,5

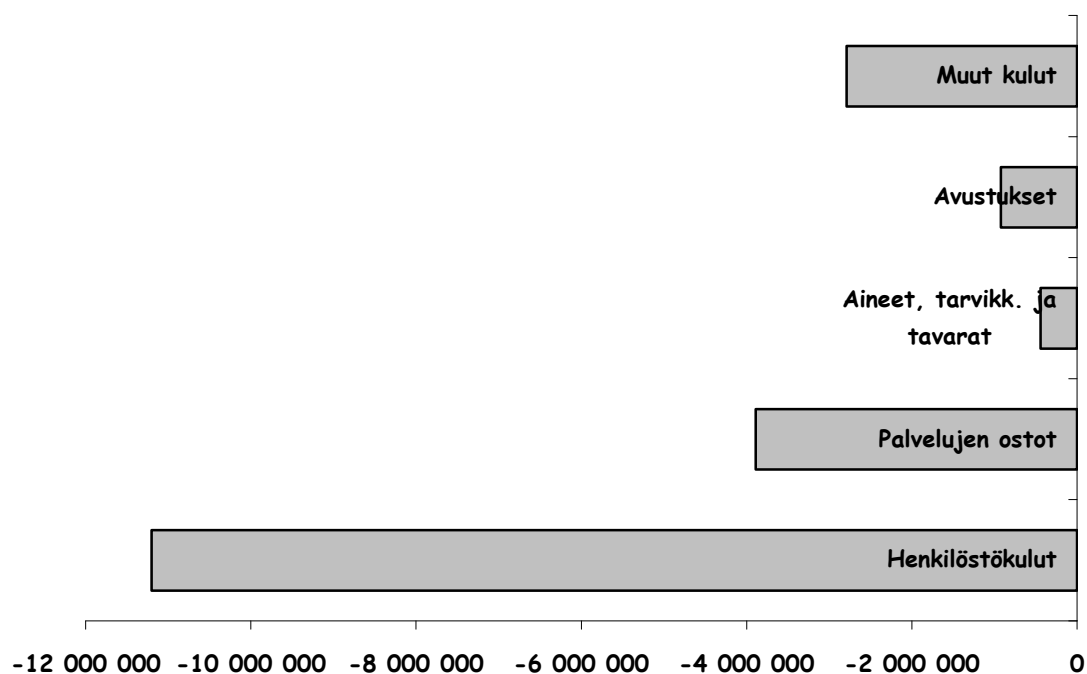
eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	45 000	45 300	300	0,7 %
Myyntituotot	0	0	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	6 000	2 000	-4 000	-66,7 %
Tuet ja avustukset	0	39 000	43 300	4 300	11,0 %
Muut tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	0	-1 929 709	-1 616 062	313 647	-16,3 %
Henkilöstökulut	0	-447 399	-358 457	88 942	-19,9 %
Palkat ja palkkiot	0	-321 342	-255 288	66 054	-20,6 %
Henkilösivukulut	0	-126 057	-103 169	22 888	-18,2 %
Eläkekulut	0	-103 688	-88 835	14 853	-14,3 %
Muut henkilösivukulut	0	-22 369	-14 334	8 035	-35,9 %
Palvelujen ostot	0	-854 210	-773 559	80 651	-9,4 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-20 100	-21 200	-1 100	5,5 %
Avustukset	0	-35 600	-75 600	-40 000	112,4 %
Muut kulut	0	-572 400	-387 246	185 154	-32,3 %
Toimintakate	0	-1 884 709	-1 570 762	313 947	-16,7 %
Poistot	0	-17 768	-12 811	4 957	-27,9 %
Tilikauden tulos	0	-1 902 477	-1 583 573	318 904	-16,8 %

SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	1 059 125	948 500	-110 625	-10,4 %
Myyntituotot	0	16 165	2 700	-13 465	-83,3 %
Maksutuotot	0	911 000	833 000	-78 000	-8,6 %
Tuet ja avustukset	0	131 960	112 300	-19 660	-14,9 %
Muut tuotot	0	0	500	500	0,0 %
Toimintakulut	0	-19 272 230	-19 245 756	26 474	-0,1 %
Henkilöstökulut	0	-11 406 457	-11 200 597	205 860	-1,8 %
Palkat ja palkkiot	0	-8 902 533	-8 845 395	57 138	-0,6 %
Henkilösivukulut	0	-2 503 924	-2 355 202	148 722	-5,9 %
Eläkekulut	0	-1 876 969	-1 862 367	14 602	-0,8 %
Muut henkilösivukulut	0	-626 955	-492 835	134 120	-21,4 %
Palvelujen ostot	0	-3 686 255	-3 888 660	-202 405	5,5 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-420 904	-443 270	-22 366	5,3 %
Avustukset	0	-966 600	-923 500	43 100	-4,5 %
Muut kulut	0	-2 792 014	-2 789 729	2 285	-0,1 %
Toimintakate	0	-18 213 105	-18 297 256	-84 151	0,5 %
Poistot	0	-39 970	-32 261	7 709	-19,3 %
Tilikauden tulos	0	-18 253 075	-18 329 517	-76 442	0,4 %

Kulujakauma 2010

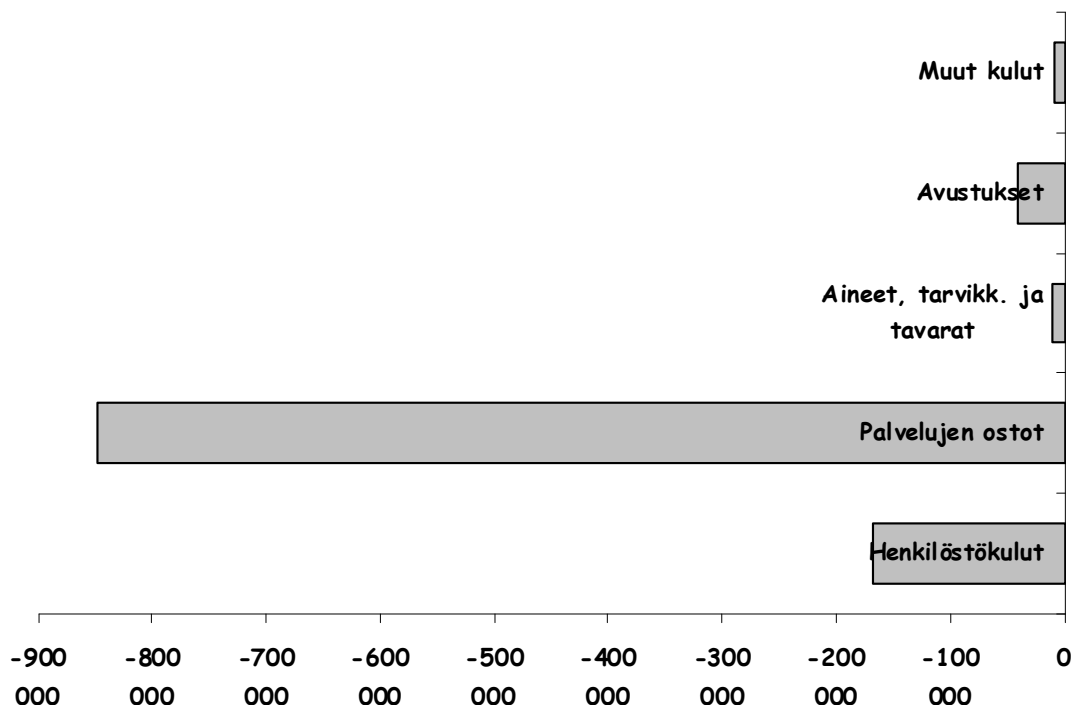

Toimielin: Tekninen lautakunta Vastuhenkilö: Tekninen johtaja		Tulosalue: Hallinto
Toiminta-ajatus Hallinto teknisen lautakunnan ja sen alaisen henkilöstön avulla sitoutuu osaltaan kunnanvaltuuston hyväksymien tavoitteiden toteuttamiseen kilpailukykyisesti, henkilöstöä motivoiden ja asiakaslähtöisesti.		
Tulosalueen yleistavoite Palvelut tuotetaan lautakunnan vuosittain hyväksymien käyttösuunnitelmien mukaisesti laadukkaasti ja taloudellisesti, Toteutumista seurataan neljännesvuosittain laadittavan raportoinnin avulla.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2010-2012	Mittari
Vaikuttavuus	Päätösten laatu, huolellinen ja perusteltu päätösprosessi	Jatkovalitusten määrä % tehdyistä päätöksistä
Asiakas	Tuotettujen palveluiden vaikuttavuus (päätösten käsittelyaika keskim enit 2 kk valmisteluaineiston täydentymisestä lukien ja täytäntöönpano enint. 1 vko päätöksenteosta)	Toimintakertomuksen seloste, lehtikirjoittelu ja muu annettu dokumentoitu palautus
Prosessit	Osaltaan talouden tasapainottamisohjelman 2009 - 2015 toteuttaminen.	Talousarvion toteutuminen.
Henkilöstö	Henkilöstön osaamisen turvaaminen (sisäinen ja ulkoinen koulutus)	Toimintakertomuksen seloste.
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Ei olennaisia muutoksia.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2010	Ta 2009	Tp 2008
Toiminnan laajuus			
Lautakunnan kokousten määrä	11	12	11
Lupajaoksen kokousten määrä	11	12	11
TeOs-palaverit (henkilöstöpalaverit) kpl/vuosi	6	6	8
Tuloskeskustelut koko henkilöstön kanssa kpl/vuosi	50	50	
Investointien määrä n. euroa /vuosi (netto)	2,5 milj.€	7,87 milj.€	8,145 milj.€
Avustettavien yksityisteiden määrä	344 km	347 km	349 km
Tehokkuus/taloudellisuus			
Hallinnon kokonaiskustannukset	177 152	174 415	
Hallinnon kustannusten osuus kokonaiskustannuksista (%)	2,7 %	2,7 %	
Henkilöstö			
Tekninen johtaja Osastosihteeri Toimistosihteeri 0,1	2,1	2,1	2,1

eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	153 400	156 450	3 050	2,0 %
Myyntituotot	0	0	0	0	0,0 %
Maksutuotot	0	800	800	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut tuotot	0	152 600	155 650	3 050	2,0 %
Toimintakulut	0	-1 061 615	-1 075 652	-14 037	1,3 %
Henkilöstökulut	0	-166 999	-167 646	-647	0,4 %
Palkat ja palkkiot	0	-110 000	-109 534	466	-0,4 %
Henkilösivukulut	0	-56 999	-58 112	-1 113	2,0 %
Eläkekulut	0	-49 716	-52 686	-2 970	6,0 %
Muut henkilösivukulut	0	-7 283	-5 426	1 857	-25,5 %
Palvelujen ostot	0	-835 616	-848 656	-13 040	1,6 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-9 900	-10 000	-100	1,0 %
Avustukset	0	-40 000	-40 000	0	0,0 %
Muut kulut	0	-9 100	-9 350	-250	2,7 %
Toimintakate	0	-908 215	-919 202	-10 987	1,2 %
Poistot	0	0	-118 451	-118 451	0,0 %
Tilikauden tulos	0	-908 215	-1 037 653	-129 438	14,3 %

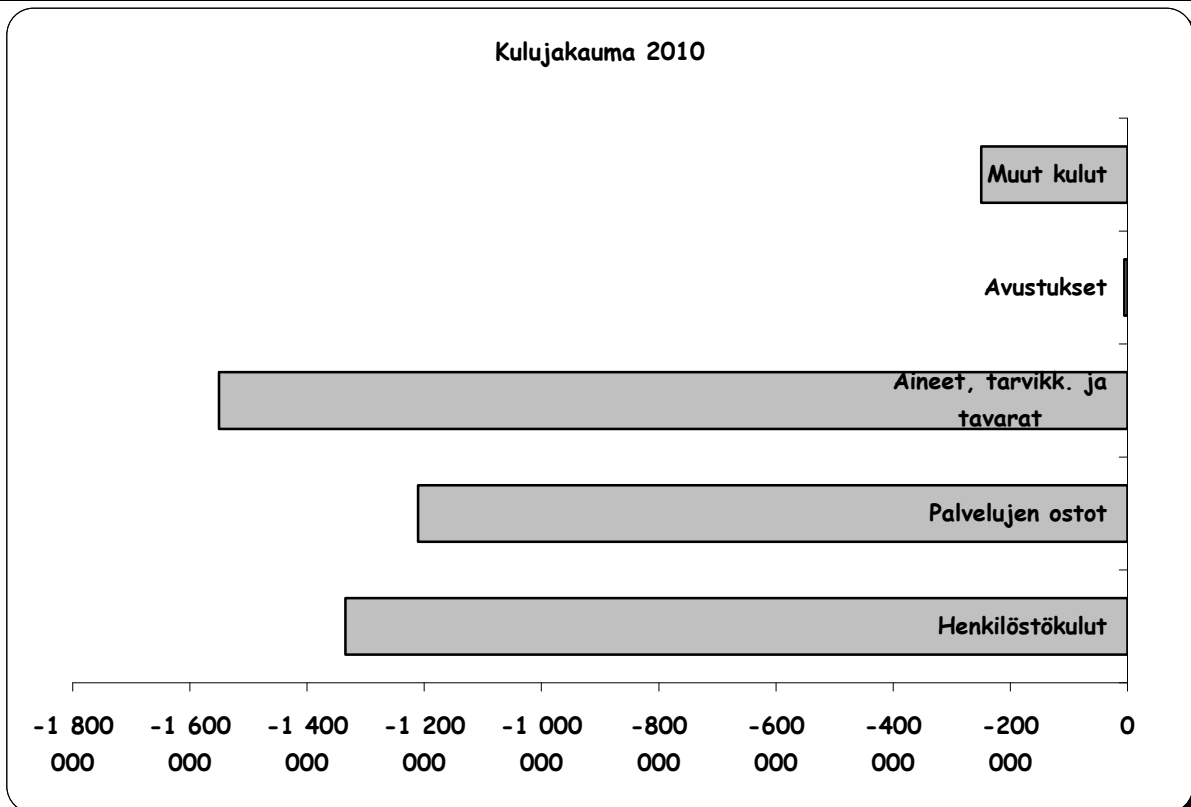
Kulujakauma 2010

Toimielin: Tekninen lautakunta		Tulosalue: Tekniset palvelut
Vastuhenkilö: Tekninen johtaja		
Toiminta-ajatus Tulosalue vastaa kunnan omistuksessa ja hallinnossa olevan kiinteistökannan, liikenneväylien ja puistojen ja yleisten alueiden ylläpidosta, koko kunnan jätehuollon organisoinnista sekä asuntotoimen viranomaistehtävistä.		
Tulosalueen yleistavoite Tavoitteena on ylläpidettävän massan turvallinen, taloudellinen ja elinkaareltaan mahdollisimman pitkä käyttö. Jätehuollon toimivuus ja sujuvuus ja asuntoasioiden oikeudenmukaisuus.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2010-2012	Mittari
Vaikuttavuus	Kiinteistön ylläpidon taso normaali Liikenneväylien ylläpito ja liikenneturvallisuus on yleisellä tasolla	Kiinteistökannan kunnan arviointi ja raportointi Asiakaspalaute
Asiakas	Kiinteistön ylläpidon ja siivouksen oikea-aikaisuus Liikenneväylien aurauksen ja hiekoituksen ajoitus ja riittävyys Yleisten alueiden (jätepisteet, uima- ja leikkikentät, puistot, venerannat) tavoitettavuus ja toimivuus	Käyttäjälle suoritettu mielipidekysely Auraspalaverissa dokumentoitu asiakaspalaute Asiakaspalaute
Prosessit	Liikenneturvallisuussuunnitelman laatiminen Liikenneväylien kunnossapitotehtävien kilpailuttaminen suurempina kokonaisuuksina Osaltaan talouden tasapainottamisohjelman 2009 - 2015 toteuttaminen	Hyväksytty suunnitelma Toimintakertomus Talousarvion toteutuminen
Henkilöstö	Henkilöstön työmotivaation ja työkykyisyyden ylläpitäminen	Sairaspoissaolojen kehitys, mielipidekysely
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Kiinteistökannan lisäys- ja muutostarve määräytyy muiden toimielinten tilatarvemuutoksista. Liikenneväylien kunnossapidon kilpailutuksen valmistelu uuden mallin pohjalta.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2010	Ta 2009	Tp 2008
Toiminnan laajuus			
Ylläpidettävä kiinteistökanta m^3 (kunnan suoraan omistama)	230 000	235 500	230 800
Ylläpidettävä liikenneverkko katualueet/kevytliikenneväylät m^2	364 155	350 230	354 425
Tievalaisimien lukumäärä	1 477	1 460	1 461
Ylläpidettävät leikkikentät, uimarannat/venerannat	17/4/1	17/4/1	17/4/1
Puistoalueiden laajuus kaava-alueilla (hehtaaria)	167	167	137
Jätepisteiden lukumäärä	18	18	18
Tehokkuus/taloudellisuus			
Ylläpitokustannusten kasvu enintään yleisen tason mukainen.			
Henkilöstö			
Isännöitsijä	34,53	31,7	32,7
Kiinteistörakennusmestari			
Siivoustyönjohtaja			
Yhdyskuntainsinööri 0,35 %			
Valvontainsinööri 0,33 %			
Kiinteistönhoitajat 4			
Varastonhoitaja 0,85			
Korjausmies			
Siivoojat 20			
Ruuanjakaja-siivoojat 5			

eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	4 635 000	4 639 420	4 420	0,1 %
Myyntituotot	0	263 500	272 000	8 500	3,2 %
Maksutuotot	0	56 000	73 700	17 700	31,6 %
Tuet ja avustukset	0	4 000	7 400	3 400	85,0 %
Muut tuotot	0	4 311 500	4 286 320	-25 180	-0,6 %
Toimintakulut	0	-4 292 376	-4 351 129	-58 753	1,4 %
Henkilöstökulut	0	-1 258 175	-1 334 495	-76 320	6,1 %
Palkat ja palkkiot	0	-823 200	-888 234	-65 034	7,9 %
Henkilösivukulut	0	-434 975	-446 261	-11 286	2,6 %
Eläkekulut	0	-376 941	-396 227	-19 286	5,1 %
Muut henkilösivukulut	0	-58 034	-50 034	8 000	-13,8 %
Palvelujen ostot	0	-1 201 016	-1 210 734	-9 718	0,8 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-1 589 085	-1 550 600	38 485	-2,4 %
Avustukset	0	-4 300	-5 600	-1 300	30,2 %
Muut kulut	0	-239 800	-249 700	-9 900	4,1 %
Toimintakate	0	342 624	288 291	-54 333	-15,9 %
Poistot	0	-1 331 942	-1 367 506	-35 564	2,7 %
Tilikauden tulos	0	-989 318	-1 079 215	-89 897	9,1 %

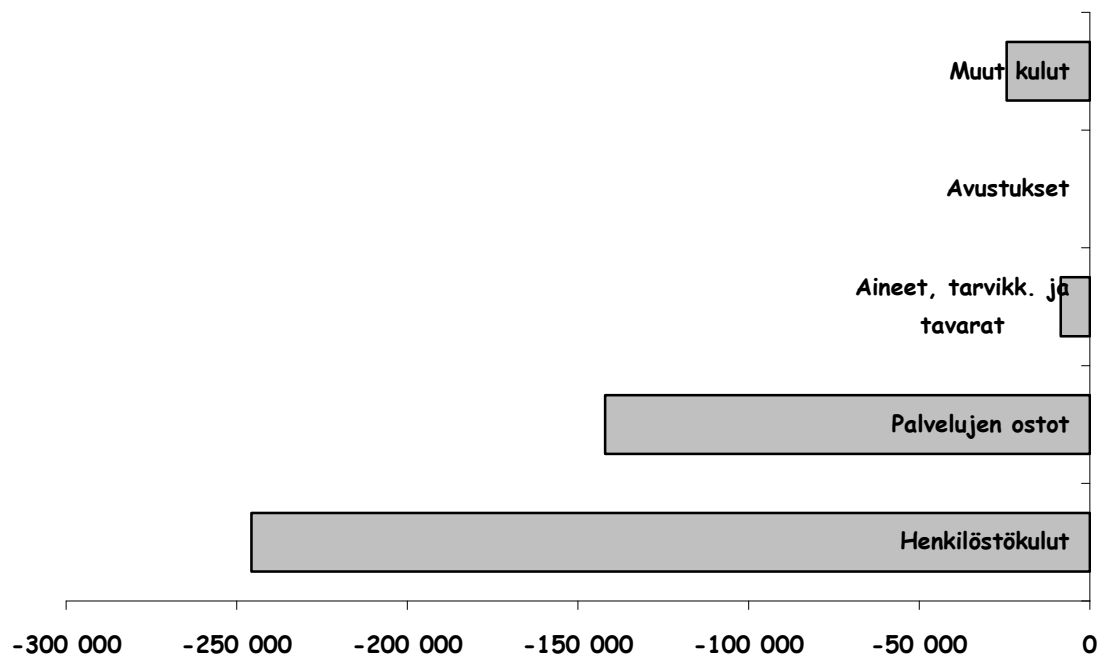

Toimielin: Tekninen lautakunta		Tulosalue: Maankäyttö ja valvonta
Vastuuhenkilö: Yhdyskuntasuunnittelija		
Toiminta-ajatus Tulosalue huolehtii alueiden käytön suunnitteluun liittyvistä valmistelutehtävistä, rakentamisen ohjaamisesta ja ympäristönsuojeluun liittyvien lupa-asioiden valmistelusta ja valvontatehtävistä. Tulosalue vastaa kunnalle kuuluvasta mittausoimesta ja kunnan tuottamista kartastoista sekä kunnan maaomaisuuden hallinnosta sekä lakisaateisten palvelujen tuottamisesta kunnassa.		
Tulosalueen yleistavoite Turvata pitkäjänteisen maapolitiikan kautta riittävä kaavoitetun tonttimaan tarjonta kaikissa taajamissa. Tarjota asiakkaille asiantuntevaa palvelua kunnan maankäyttöasioissa.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2010-2012	Mittari
Vaikuttavuus	Tuottaa maankäytön palvelut kattavasti kunnan alueella yhteistyössä kiinteistönomistajien kanssa. Viranomaisyhteistyö Palveluprosessin sujuvuus Aktiivinen tiedotus ja vuorovaikutus Yhteistyö ympäristökuntien kanssa maankäyttöasioissa	Asiakaspalaute Toimiva vuorovaikutus Prosessien kesto
Asiakas	Oikea-aikainen markkinointi Lupien käsittelyn joustavuus	Luovutetut rakennuspaikat Lainvoimaisten lupien määrä
Prosessit	Maankäytön suunnittelu ja ohjaus, palvelun tuotteistaminen Maanhankinnasta myytäväksi tontiksi -prosessi 1-1,5 vuotta	Prosessin käsittelyaika Toimintatuotot
Henkilöstö	Henkilöressurssien jakaminen ja nykyisen henkilömäärän turvaaminen. Hyvä oppilasyhteistyö, harjoittelijoiden (ammattikoulu) ohjaus ja käyttö mittausosaston aputehtävissä. Henkilökunnan kouluttautuminen.	Asiantunteva palvelutaso Henkilökunnan motivaatio
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Turvataan pitkäjänteisen maapolitiikan kautta riittävä kaavoitetun tonttimaan tarjonta kaikissa taajamissa. Hoidetaan kunnalle kuuluvat valvontatehtävät ja ohjataan ympäristönsuojeluun ja lupa-asioihin liittyvissä asioissa. Kaavoitushankkeet: 1. Vaivion oikeusvaikutteinen osayleiskaava, 2. Viinijärven asemakaavan tarkastustyö (aloitetaan valmistelevat toimenpiteet asuntoalueen laajentamiseksi), 3. Jyrin alueen uusien asemakaava-alueiden kaavoitus Ylämyllyn osayleiskaavan pohjalta, 4. Laakkeensaaren ja Palosaaren ranta-asemakaava, 5. Rantaosayleiskaavamuutokset n. 5 kpl ja 6. Käsämän osayleiskaavan tarkastustyö.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2010	Ta 2009	Tp 2008
Toiminnan laajuus			
Rakennuspaikkojen merkitseminen kpl/vuosi	150	200	157
Maa-aineslupien valvontakäynnit kpl/vuosi	80	85	68
Lohkomistoimitukset kpl/vuosi	40	80	35
Valmisteilla olevaa oyk -aluetta km2 -ranta-kmkv hyväksynyt oyk - aluetta km2/ranta-km	78/160	50/0 18/25	- 23/19
Valmisteilla olevaa asemakaava-aluetta ha	150	100	30
kv hyväksynyt asemakaava-aluetta ha	50	50	65
Metsäpinta-ala ha	470	470	470
Peltopinta-ala ha	43	43	43
Vapaat AO -tontit kpl	61	55	49
Vapaat AP-, AR- ja AK -tontit kpl	21	22	9
Vapaat TY -tontit asemakaava-alueella ha	15	-	-
Ympäristökatselmusten määrä	30	50	25
Rakennusvalvonnan päätökset kpl/vuosi	340	366	359
Kirjallinen ilmoitusmenettely kpl/vuosi	75	60	65
Aloituskokoukset kpl/vuosi	40	40	68
Katselmuksat kpl/vuosi	400	500	600
Lausunnot poikkeamis- ja suunnittelutarvepäätöksiin kpl/vuosi	25	20	27
Tehokkuus/taloudellisuus			
Maankäytön tehokas suunnittelu- valvonta- ja ohjaus luo edellytykset tehokkaaseen maankäyttöön myös tulevaisuudessa.			
Henkilöstö			
Yhdyskuntasuunnittelija Kartoittaja Maankäyttösihteeri Valvontainsinööri 0,70 % Rakennustarkastaja Toimistos sihteeri	5,7	5,7	5,7

eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	940 470	639 760	-300 710	-32,0 %
Myyntituotot	0	101 680	49 500	-52 180	-51,3 %
Maksutuotot	0	142 000	146 030	4 030	2,8 %
Tuet ja avustukset	0	6 130	6 130	0	0,0 %
Muut tuotot	0	690 660	438 100	-252 560	-36,6 %
Toimintakulut	0	-414 874	-420 663	-5 789	1,4 %
Henkilöstökulut	0	-240 793	-245 695	-4 902	2,0 %
Palkat ja palkkiot	0	-185 700	-191 570	-5 870	3,2 %
Henkilösivukulut	0	-55 093	-54 125	968	-1,8 %
Eläkekulut	0	-42 166	-43 268	-1 102	2,6 %
Muut henkilösivukulut	0	-12 927	-10 857	2 070	-16,0 %
Palvelujen ostot	0	-142 581	-142 050	531	-0,4 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-9 860	-8 570	1 290	-13,1 %
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut kulut	0	-21 640	-24 348	-2 708	12,5 %
Toimintakate	0	525 596	219 097	-306 499	-58,3 %
Poistot	0	0	0	0	0,0 %
Tilikauden tulos	0	525 596	219 097	-306 499	-58,3 %

Kulujakauma 2010

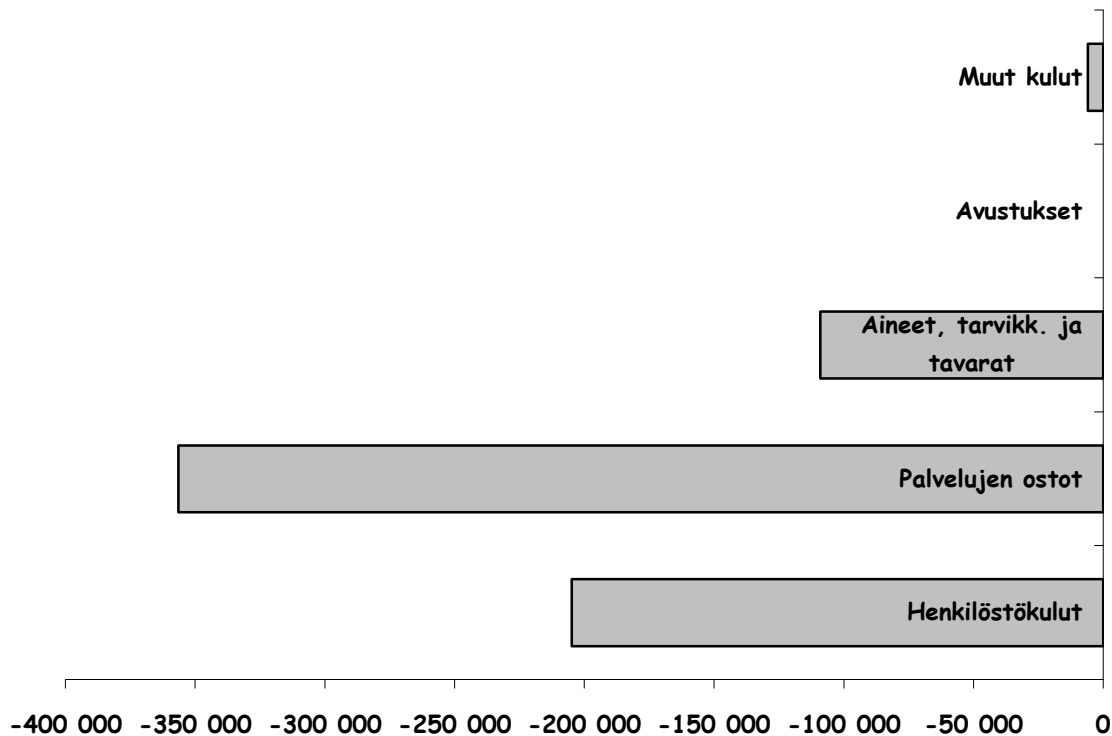

Toimielin: Tekninen lautakunta		Tulosalue: Vesihuoltolaitos
Vastuhenkilö: Yhdyskuntainsinööri		
Toiminta-ajatus Vahvistetulla toiminta-alueellaan vedenhankinta eli veden johtaminen, käsittely ja toimittaminen talousvetenä käytettäväksi sekä viemärointi eli jäteveden poisjohtaminen käsiteltäväksi.		
Tulosalueen yleistavoite Talousveden laatu täyttää talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja -suositukset ja toimitushäiriöiden määrä ja kesto on mahdollisimman pieni. Jäteveden vastaanottaminen ja poisjohtaminen kustannustehokkaasti Joensuun Veden Kuhasalon jätevedenpuhdistamolle käsiteltäväksi.		
Tavoitteet		
Näkökulma	Tavoitetaso 2010-2012	Mittari
Vaikuttavuus	Talousveden jakelun häiriöttömyys Jäteveden poisjohtamisen sujuvuus	Vedentoimituskatkojen lukumäärä ja kesto Katkosten ja ylivuotojen lukumäärä ja kesto Hajuhaittailmoitukset
Asiakas	Häiriötön laatuvaatimukset ja -suositukset täyttävän veden toimitus	Valvontatutkimusohjelman mukainen näytteenoton raportointi
Prosessit	Jätevesipumppaamojen mahdollisimman häiriötön toimivuus / pumppaamojen huolto- ja kunnossapitosuunnitelma Jätevesiviemäriverkoston vuotovesien vähentäminen Vesihuoltolaitoksen osalta talouden tasapainottamisohjelman 2009-2015 toteuttaminen	Toimintakatkokset ja pumppaamojen ylivuodot Joensuun Veden laskutus Talousarvion toteuttaminen
Henkilöstö	Henkilöstön osaamisen, työkyvyn ja -motivaation ylläpito	Sairaspoissaolot Koulutuspäivät
Tulosalueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnittelukaudella Erityisesti jätevesiviemäriverkoston osalta toiminta-alueen laajentaminen tavoitteellisen aikataulun puitteissa 2010 mennessä. Suunnitelmallinen vuotovesien vähentäminen jätevesien loppukäsittelyyn siirryttyä Joensuun Kuhasalon puhdistamolle.		

Määrälliset tavoitteet/suoritteet (sitova=*S)	Ta 2010	Ta 2009	Tp 2008
Toiminnan laajuus			
Laskutettu talousveden määrä m ³	460 000 m ³	445 000 m ³	449 610 m ³
Laskutettu jäteveden määrä m ³	360 000 m ³	350 000 m ³	356 200 m ³
Jätevesiverkoston pituus (km)	138,6 km	137,0 km	134,7 km
Talousvesiverkoston pituus (km)	118,0 km	117,5 km	115,3 km
Vedenottamoiden lukumäärä (kpl)	5	5	5
Jätevesipumppaamojen lukumäärä /kpl)	41	38	39
Paineenkorotusasemat lukumäärä (kpl)	1	1	1
Puhdistamot lukumäärä	0	0	0
Tehokkuus/taloudellisuus			
Pääoman tuotto prosentti	0 %	0 %	0 %
Henkilöstö			
Yhdyskuntainsinööri 0,65 Toimistos sihteeri 0,7 Laitosmiehet 4 Varastonhoitaja 0,15	5,5	5,5	5,5

eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	982 000	1 079 000	97 000	9,9 %
Myyntituotot	0	976 000	1 073 000	97 000	9,9 %
Maksutuotot	0	6 000	6 000	0	0,0 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut tuotot	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	0	-608 054	-676 346	-68 292	11,2 %
Henkilöstökulut	0	-203 408	-204 872	-1 464	0,7 %
Palkat ja palkkiot	0	-150 600	-153 426	-2 826	1,9 %
Henkilösivukulut	0	-52 808	-51 446	1 362	-2,6 %
Eläkekulut	0	-42 325	-42 831	-506	1,2 %
Muut henkilösivukulut	0	-10 483	-8 615	1 868	-17,8 %
Palvelujen ostot	0	-296 246	-356 403	-60 157	20,3 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-102 000	-109 100	-7 100	7,0 %
Avustukset	0	0	0	0	0,0 %
Muut kulut	0	-6 400	-5 971	429	-6,7 %
Toimintakate	0	373 946	402 654	28 708	7,7 %
Poistot	0	-532 737	-489 662	43 075	-8,1 %
Tilikauden tulos	0	-158 791	-87 008	71 783	-45,2 %

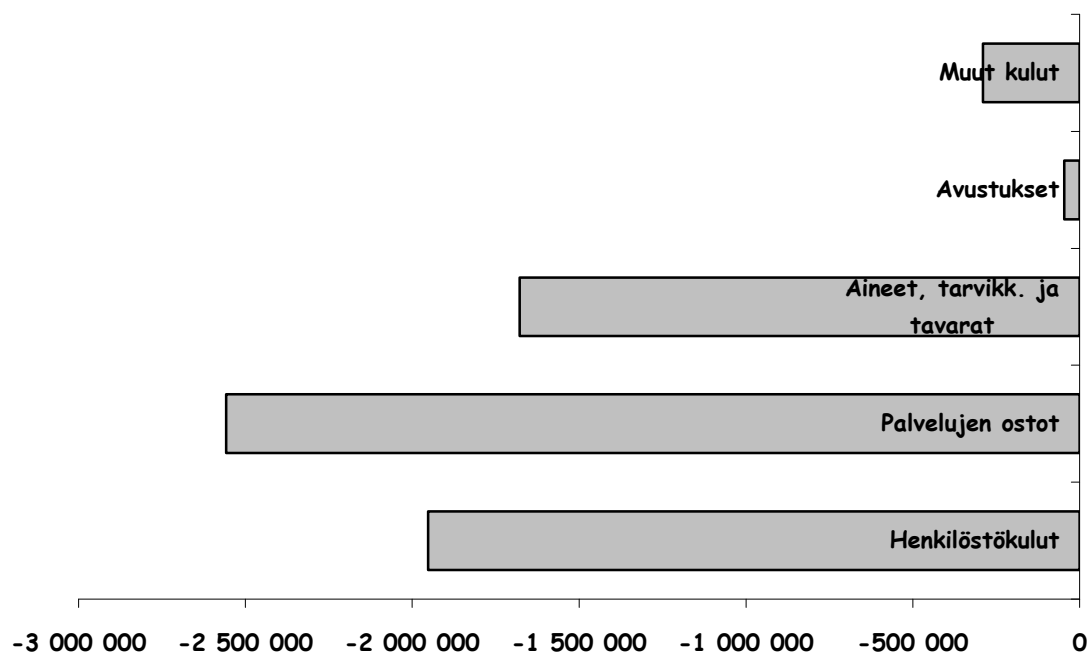
Kulujakauma 2010

TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

eurot 10.11.2009	TP2008	TA2009	TA 2010	Muutos € TA09/TA10	Muutos % TA09/TA10
Toimintatuotot	0	6 710 870	6 514 630	-196 240	-2,9 %
Myyntituotot	0	1 341 180	1 394 500	53 320	4,0 %
Maksutuotot	0	204 800	226 530	21 730	10,6 %
Tuet ja avustukset	0	10 130	13 530	3 400	33,6 %
Muut tuotot	0	5 154 760	4 880 070	-274 690	-5,3 %
Toimintakulut	0	-6 376 919	-6 523 790	-146 871	2,3 %
Henkilöstökulut	0	-1 869 375	-1 952 708	-83 333	4,5 %
Palkat ja palkkiot	0	-1 269 500	-1 342 764	-73 264	5,8 %
Henkilösivukulut	0	-599 875	-609 944	-10 069	1,7 %
Eläkekulut	0	-511 148	-535 013	-23 865	4,7 %
Muut henkilösivukulut	0	-88 727	-74 931	13 796	-15,5 %
Palvelujen ostot	0	-2 475 459	-2 557 843	-82 384	3,3 %
Aineet, tarvikk. ja tavarat	0	-1 710 845	-1 678 270	32 575	-1,9 %
Avustukset	0	-44 300	-45 600	-1 300	2,9 %
Muut kulut	0	-276 940	-289 369	-12 429	4,5 %
Toimintakate	0	333 951	-9 160	-343 111	-102,7 %
Poistot	0	-1 864 679	-1 975 619	-110 940	5,9 %
Tilikauden tulos	0	-1 530 728	-1 984 779	-454 051	29,7 %

Kulujakauma 2010

TULOSLASKELMA 2010

Tuloslaskelma € 10.11.09	TA2009	TA2010	Muutos %	Muutos €
Toimintatuotot	37 287 827	38 153 363	2,3	865 536
Myyntituotot	24 306 110	25 512 844	5,0	1 206 734
Maksutuotot	5 772 044	5 876 177	1,8	104 133
Tuet ja avustukset	1 664 007	1 671 316	0,4	7 309
Muut toimintatuotot	5 545 666	5 093 026	-8,2	-452 640
Toimintakulut	-88 841 255	-89 935 939	1,2	-1 094 684
Henkilöstökulut	-37 998 827	-39 559 912	4,1	-1 561 085
Palkat ja palkkiot	-28 995 335	-30 470 135	5,1	-1 474 800
Henkilösivukulut	-9 003 492	-9 089 777	1,0	-86 285
Eläkekulut	-6 824 179	-7 230 231	6,0	-406 052
Muut henkilösivukulut	-2 179 314	-1 859 545	-14,7	319 769
Palvelujen ostot	-35 933 123	-35 700 215	-0,6	232 908
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-4 718 453	-4 662 290	-1,2	56 163
Avustukset	-5 734 380	-5 602 900	-2,3	131 480
Muut toimintakulut	-4 456 472	-4 410 622	-1,0	45 850
Toimintakate	-51 553 428	-51 782 576	0,4	-229 148
Verotulot	30 000 000	30 300 000	1,0	300 000
Valtionosuudet	23 100 000	23 600 000	2,2	500 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-596 000	-595 250	-0,1	750
Korkotuotot	190 000	190 000	0,0	0
Muut rahoitustuotot	491 000	336 000	-31,6	-155 000
Korkokulut	-1 101 000	-1 100 250	-0,1	750
Muut rahoituskulut	-176 000	-21 000	-88,1	155 000
				0
Vuosikate	950 572	1 522 174	60,1	571 602
Poistot ja arvonalentumiset	-2 025 268	-2 237 050	10,5	-211 782
Suunnitelman muk. poistot	-2 025 268	-2 237 050	10,5	-211 782
Tilikauden tulos	-1 074 696	-714 876	-33,5	359 820

Talousarviomuutokset 2009 ovat luvuissa mukana.

INVESTOINNIT 2010-2012

Irtain omaisuus	2010	2011	2012	Yhteensä
Kunnanhallitus				
Atk-investoinnit				
meno	100 000	100 000	100 000	300 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	100 000	100 000	100 000	300 000
Keskushallinnon kopiokone				
meno	20 000	0	0	0
tulo	0	0	0	0
nettomeno	20 000	0	0	0
Sosiali- ja terveyslautakunta				
Hammashuoltoyksikkö				
meno	32 000	0	0	32 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	32 000	0	0	32 000
Tekninen lautakunta				
Vesilaitoksen pakettiauto				
meno	35 000	0	0	0
tulo	0	0	0	0
nettomeno	35 000	0	0	0
Muu irtaimisto				
meno	0	40 000	40 000	80 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	0	40 000	40 000	80 000
Irtaimisto yhteensä				
meno	187 000	140 000	140 000	412 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	187 000	140 000	140 000	412 000

Talonrakennus	2010	2011	2012	Yhteensä
*Toimela (ent.v-kodin asunnot)				
meno	1 000 000	300 000	0	1 300 000
tulo	400 000	120 000	0	520 000
nettomeno	600 000	180 000	0	780 000
*Sote:n hankesuunnittelu				
meno	200 000	0	0	0
tulo	0	0	0	0
nettomeno	200 000	0	0	0
Terveyskeskus, sprinklaus				
meno	130 000	0	0	130 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	130 000	0	0	130 000
Sarastus/iltarusko, sprinklaus				
meno	0	100 000	0	100 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	0	100 000	0	100 000

*Liperin linja-autoaseman muutostyöt				
meno	200 000	0	0	200 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	200 000	0	0	200 000
*Kirkonkylän koulukeskus (pienen koulun siirto)				
meno	100 000	0	0	100 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	100 000	0	0	100 000
*Viinjärven linja-autoaseman muutostyöt				
meno	100 000	0	0	100 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	100 000	0	0	100 000
Kiinteistöjen peruskorjaus				
meno	200 000	200 000	200 000	600 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	200 000	200 000	200 000	600 000
*Honkalammen koulun muutostyöt				
meno	150 000	150 000	150 000	450 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	150 000	150 000	150 000	450 000
*Viinjärven koulun muutostyöt				
meno	60 000	0	0	60 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	60 000	0	0	60 000
Vanhan kunnantalon julkisivun korjaus				
meno	0	200 000	0	200 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	0	200 000	0	200 000
Talonrakennus yhteensä				
meno	2 140 000	950 000	350 000	3 240 000
tulo	400 000	120 000	0	520 000
nettomeno	1 740 000	830 000	350 000	2 720 000

*merkityt= kunnanhallitus hyväksyy toteuttamissuunnitelman

Liikenneväylät	2010	2011	2012	Yhteensä
Liittymät, viherkaistat, suunnittelu				
meno	20 000	20 000	20 000	60 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	20 000	20 000	20 000	60 000
Päällystystyöt				
meno	35 000	35 000	35 000	105 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	35 000	35 000	35 000	105 000
Kirkonkylän teiden saneeraus				
meno	0	100 000	100 000	200 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	0	100 000	100 000	200 000
Viinijärven Pirosenpellon alue				
meno	100 000	0	0	100 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	100 000	0	0	100 000
Ylämyllyn alueet				
meno	100 000	100 000	100 000	300 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	100 000	100 000	100 000	300 000
Laajakaistahanke				
meno	100 000	100 000	100 000	300 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	100 000	100 000	100 000	300 000
Liikenneväylät yhteensä				
meno	355 000	355 000	355 000	1 065 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	355 000	355 000	355 000	1 065 000

Vesi- ja jätevesihankkeet	2010	2011	2012	Yhteensä
Liittymät, suunnittelu				
meno	20 000	20 000	20 000	60 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	20 000	20 000	20 000	60 000
Kirkonkylän linjojen saneeraus				
meno	50 000	50 000	50 000	150 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	50 000	50 000	50 000	150 000
Viinijärven Pirosenpellon alue				
meno	150 000	0	0	150 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	150 000	0	0	150 000
Yy, Kk ja Vnj toimialueen laajennus				
meno	0	100 000	100 000	200 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	0	100 000	100 000	200 000
Ylämyllyn alueen linjat				
meno	100 000	100 000	100 000	300 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	100 000	100 000	100 000	300 000
Haja-asutusalueen vesihuoltohankkeet				
meno	500 000	500 000	500 000	1 500 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	500 000	500 000	500 000	1 500 000
Vesi- ja jätevesihankkeet yhteensä				
meno	820 000	770 000	770 000	2 360 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	820 000	770 000	770 000	2 360 000

Ympäristötekniikka	2010	2011	2012	Yhteensä
Tievalaistus				
meno	30 000	30 000	30 000	90 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	30 000	30 000	30 000	90 000
Puistot ja leikkikentät				
meno	30 000	30 000	30 000	90 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	30 000	30 000	30 000	90 000
Ympäristekniikka yhteensä				
meno	60 000	60 000	60 000	180 000
tulo	0	0	0	0
nettomeno	60 000	60 000	60 000	180 000

Investoinnit yhteensä	2010	2011	2012	Yhteensä
meno	3 562 000	2 275 000	1 775 000	7 257 000
tulo	400 000	120 000	0	520 000
nettomeno	3 162 000	2 155 000	1 675 000	6 737 000

Rahoituslaskelma

Liperin kunta			
Rahoituslaskelma 2010, €			
Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta			
Tulorahoitus			
Vuosikate		1 522 174	
Satunnaiset erät		0	
Tulorahoituksen korjausepäät		0	1 522 174
Investoinnit			
Käyttöomaisuusinvestoinnit		-3 562 000	
Rahoitusosuudet investointimenoihin		400 000	
Käyttöomaisuuden myyntitulot		85 000	-3 077 000
Vars. toiminnan ja investointien nettokassavirta			-1 554 826
Rahoitustoiminnan kassavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainauksen lisäykset		0	
Antolainauksen vähennykset		64 000	64 000
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		4 500 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-3 000 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos		0	1 500 000
Oman pääoman muutokset			0
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset			0
Vaihto-omaisuuden muutos			0
Pitkäaikaisten saamisen muutos			0
Korottomien pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen muutos			0
Rahoitustoiminnan nettokassavirta			1 564 000
Kassavarojen muutos			9 174

TYTÄRYHTIÖIDEN TOIMINTA JA TALOUS

<p>Tytäryhtiön nimi: Liperin Aluelämpö Oy</p>
<p>Toiminta-ajatus ja toiminnan yleiskuvaus Yhtiön toiminnan tarkoituksena on johtaa asiakkailleen näiden tarvitsema lämpöenergia mahdollisimman häiriöttömästi kaikissa olosuhteissa ja hinnaltaan kilpailukykyiseen hintaan ylläpitämällä ja hoitamalla kaukolämpöverkkoa Liperin kirkonkylässä. Yhtiö ylläpitää ja hoitaa kiinteistöjen sekä vesi- ja viemärlaitoksen käyttöön liittyvää kunta-automaatiojärjestelmää sekä tuottaa päivystys- ja varallaolopalveluja. Yhtiön palveluksessa on huoltomestari, sivutoiminen toimitusjohtaja ja 6 sivutoimista päivystystyöntekijää.</p>
<p>Yleistavoitteet Toimintavarmuuden ylläpito nykyinen palvelutaso säilyttäen sekä varautuminen poikkeustilanteisiin.</p>
<p>Tuottavuus Toiminnallinen lisäarvo energiahuollon, asiantuntijapalveluiden ja kiinteistöautomaation osa-alueilla, minkä tilaaja/palvelun loppukäyttäjä arvioi viime kädessä palvelun hinta/laatusuhteena.</p>
<p>Tulostavoite Käyttökate 5 % Liikevoitto 4 % Sijoitetun pääoman tuotto 6 % Osinkoja ei jaeta</p>
<p>Keskeiset toiminnalliset muutokset 2010-2012 Ei oleellisia muutoksia.</p>
<p>Riskit Kaukolämpöverkoston ikääntyminen ja siitä johtuvat uusinvestointitarpeet. Tietoverkkojen käytettävyys ja yhteensopivuus vanhentuneen laitekannan osalta. Työntekijöiden ikääntyminen ja ammattitaitoinen henkilöresurssi yleensä.</p>

Taloussuunnitelma

1000 €	2010	2009	2008
Liikevaihto	688	675	592
Tulos	30	30	34
Bruttoinvestoinnit	25	25	10
Lainat 31.12.	0	0	0
Henkilöstön lkm	1+1+6	1+1+6	1+1+6

Tytäryhtiön nimi: Lipertek Oy
Toiminta-ajatus ja toiminnan yleiskuvaus 1. Tarjota Liperissä toimiville julkisyhteisöille kokonaisvaltaisia isännöitsijäpalveluja ja kilpailukykyiseen hintaan 2. Tarjota liperiläisille yrityksille laadukkaita tontti, yritys- ja toimitiloja kilpailukykyiseen hintaan 3. Tarjota Liperissä toimiville julkisyhteisöille ja yrityksille rakennuttamispalveluja kilpailukykyiseen hintaan
Yleistavoitteet 1. Isännöintikohteiden kokonaisvaltainen taloudellinen, tekninen ja toiminnallinen hoito 2. Vuokraustoiminnan järjestäminen rakentamalla ja ylläpitämällä yritystiloja 3. Rakennuttamiskohteiden hoito sopimusten mukaisesti
Tuottavuus 1. Isännöitävien yhteisöjen talous kunnossa, käyttöasteet yli 95 % 2. Omien tilojen käyttöaste yli 90 % 3. Vuosittain vähintään yksi rakennuttamiskohde tai yksi valvontakohde
Tulostavoite Sijoitetun pääoman tuotto yli 4 % liikevoitto 15 % osinkoja ei jaeta
Keskeiset toiminnalliset muutokset 2010-2012 Ei oleellisia muutoksia Yhtiö luopunut suurimmasta osasta yritystiloja v 2007-2008 Rakennuttaa uusia yritystiloja Vexve Oy:lle 3300 m2
Riskit Ei suuria toiminnallisia riskejä, uusien tilojen riskit tulee arvioida rakentamisvaiheessa Vexve Oy:n vuokaukseen liittyvät normaalit riskit

Taloussuunnitelma

1000 €	2010	2009	2008
Liikevaihto	468	400	515
Tulos	15	60	219
Bruttoinvestoinnit	400	1200	0
Lainat 31.12.	0	0	0
Henkilöstön lkm	4	4	4

<p>Tytäryhtiön nimi: KtOy Liperin vuokratilat</p> <p>Toiminta-ajatus ja toiminnan yleiskuvaus Yhtiön tehtävänä on tarjota eri hallintamuotoisia vuokra-asuntoja Liperin kuntalaisille kilpailukykyiseen hintaan.</p>
<p>Yleistavoitteet Asuntoyhteisöjen kokonaisvaltainen taloudesta, huollosta, ylläpito- ja korjaustoiminnasta huolehtiminen.</p>
<p>Tuottavuus asuntojen käyttöaste yli 97 % vuosikorjattavien asuntojen määrä vähintään 35 kilpailukykyinen vuokrataso luottotappioiden minimoiminen</p>
<p>Tulostavoite suunnitelman mukaisilla poistoilla 3,5 % tulostaso +/-0 osinkoja ei jaeta</p>
<p>Keskeiset toiminnalliset muutokset 2010-2012 Ei oleellisia muutoksia. Erityispainopiste vuosikorjaustoiminnan kehittämisessä. Kiinteistöjen lämmitystavan muuttaminen kotimaiselle polttoaineelle.</p>
<p>Riskit Taloudelliseen tilanteeseen liittyvät riskit. Lämmityspolttoaineen hinta.</p>

Taloussuunnitelma

1000 €	2010	2009	2008
Liikevaihto	3600	3530	3436
Tulos	0	0	-152
Bruttoinvestoinnit	1000 peruskorj.	0	0
Lainat 31.12.	17624	18326	18377
Henkilöstön lkm	0	0	0